

การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

USAGE OF INFOGRAPHICS TO DEMONSTRATE THAI RICE CULTURAL PRACTICES
FOR CONCEPTUAL UNDERSTANDING AMONG VIETNAMESE LEARNERS

วงศ์กร ศรีระแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

USAGE OF INFOGRAPHICS TO DEMONSTRATE THAI RICE CULTURAL PRACTICES
FOR CONCEPTUAL UNDERSTANDING AMONG VIETNAMESE LEARNERS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF ARTS
(Thai)

Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University

2020

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
ของ
วงศ์กร ศรีระแก้ว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	 ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรกร)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา)
	 กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิอร พรอำไพสกุล)

ชื่อเรื่อง	การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
ผู้วิจัย	วงศกร ศรีระแก้ว
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภัค มหาวรรการ

ปริญญานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามที่มีต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมชาวไทย โดยทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชาวเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยดานัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม แบบทดสอบหลังเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และแบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ ผู้วิจัยหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน หลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาเวียดนามชั้นปีที่ 3 ภาควิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติ นครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities: USSH, Vietnam National University, Ho Chi Minh City) ผลการวิจัยพบว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม จำนวน 8 บท ได้แก่ บทที่ 1 มาถิ่นข้าวกันก่อน บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว บทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูก บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว บทที่ 5 แปรสภาพด้วยครกตำข้าว บทที่ 6 ชนมาจากข้าวไทย บทที่ 7 บอกเล่าตำนานข้าวและบทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง มีค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 89.4/94.4$ อยู่ในเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด ($E1/E2 = 75/75$) และกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์มีค่าเฉลี่ย 4.92 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด อินโฟกราฟิกส์ 4 รูปแบบ ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล อินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงลำดับขั้นตอนและอินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลา ช่วยสรุปสาระความรู้จากบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทย ช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยทำให้ผู้เรียนชาวเวียดนามรู้คำศัพท์และเข้าใจวัฒนธรรมไทย ผู้เรียนจึงอ่านภาษาไทยได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น จดจำเนื้อหาที่เรียนได้นานขึ้นและสร้างแรงจูงใจในการอ่านทำให้ผู้เรียนอยากเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย

คำสำคัญ : อินโฟกราฟิกส์, ข้าวไทย, วัฒนธรรม, ผู้เรียนชาวเวียดนาม

Title	USAGE OF INFOGRAPHICS TO DEMONSTRATE THAI RICE CULTURAL PRACTICES FOR CONCEPTUAL UNDERSTANDING AMONG VIETNAMESE LEARNERS
Author	WONGSAKORN SRIRAKAEW
Degree	MASTER OF ARTS
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Supak Mahavarakorn

The objective of this study is to increase their knowledge and understanding of Thai rice cultural practices among Vietnamese learners by using infographics. It also studied the satisfaction rate of Vietnamese learners towards the use of infographics in Thai rice cultural practices. This had been implemented with the targeted group, junior year Thai major students at the University of Foreign Language Studies in the University of Danang. The research tools consisted of infographics for Thai rice cultural practices learning for Vietnamese learners, post-learning tests, learning efficiency tests, and an infographics usage satisfaction survey. The quality of the research tools was evaluated by three specialists. Then, they were tested on junior year Vietnamese students in the Department of Thai language at the University of Social Sciences and Humanities (USSH), and Vietnam National University in Ho Chi Minh City. The results showed that the use of infographics to learn Thai rice cultural practices: Unit 1: Let's Eat First; Unit 2: Birth of the Rice Goddess; Unit 3: First Ploughing; Unit 4: Harvest Tradition; Unit 5: Transformation of the Rice Pounding Mortar; Unit 6: Thai Rice Desserts; Unit 7: Thai Rice Idioms; and Unit 8: Demonstration of Pots-and-Pans Recreation Play had a performance value $E1/E2 = 89.4/94.4$, which reaches the designated value of $E1/E2 = 75/75$. The targeted group had a satisfaction rate of using infographic media at an average of 4.92 maximum. There were four types of Infographics: informational infographics, list infographics, process infographics, and timeline Infographics, which helped to summarize the content of the Thai Rice Culture reading article. They developed knowledge and understanding Thai Rice cultural practices. Vietnamese learners can learn the vocabulary and more easily understand Thai rice cultural practices and be able to remember the content in the long term. Also, it motivates learners to read more about and study Thai language and culture.

Keyword : Infographics, Thai rice, Cultural aspects, Vietnamese learners

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความมุ่งมั่นพยายามและแรงสนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องที่อนุเคราะห์ผู้วิจัยจนสามารถดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรการ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่เมตตากรุณาอบรมสั่งสอน คอยผลักดันศักยภาพ และเชื่อมั่นในตัวผู้วิจัย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ แนะนำแนวทางในการศึกษาและการดำเนินชีวิต ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธิว พรอ่ำไพสกุล ที่เมตตาอบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำในการติดต่อประสานงานและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาภาษาไทยทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาและแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์ด้วยความรักและความเมตตาตลอดระยะเวลาการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา ซึ่งเป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ที่สละเวลาให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงพัฒนาการทำปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม และอาจารย์ Nguyen Kieu Yen ที่สละเวลาช่วยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ให้คำแนะนำและแนวทางการพัฒนาทำให้เครื่องมือวิจัยมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์กัลยาณมิตรชาวเวียดนาม ประกอบด้วยอาจารย์ Le Tran Mac Khai อาจารย์ Phan Trong Binh อาจารย์ Nguyen Thi Loan Lhuc อาจารย์ Nguyen Thi Tru Phuong ที่คอยช่วยเหลือ ติดต่อประสานงานและให้ข้อมูล ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้วยความยินดีและเต็มใจเสมอมา และขอขอบคุณคณาจารย์และนักศึกษาชาวเวียดนามทุกท่านที่อนุเคราะห์และช่วยเหลือผู้วิจัยในการทดลองเครื่องมือวิจัยจนสำเร็จ

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนครูและบุคลากรโรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาควบคู่การปฏิบัติราชการไปในขณะเดียวกัน และขอขอบคุณคุณธนากร สุขารมย์ เพื่อนผู้สละเวลาสร้างสรรค์ภาพกราฟิกวัฒนธรรมไทยที่ใช้ประกอบในงานวิจัยทำให้เครื่องมือวิจัยสำเร็จตามความประสงค์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัวที่รักและสนับสนุน คอยเป็นกำลังใจหลักให้กับผู้วิจัยตลอดทุกช่วงชีวิตที่ผ่านมา และขอขอบคุณพี่ฝ่าย กฤษฎณา สมบัติและเพื่อนชาวจีนทั้งธีร์ ชมพู ฝ่าย อังและฮิปโป ที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาและรวันยินดีกับความสำเร็จของเพื่อนเช่นกัน

วงศ์กร ศรีระแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
1. กลุ่มเป้าหมาย.....	6
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
บทที่ 2 การประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องข่าวไทยเพื่อเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	7
1. การประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	7
1.1 ความหมายของอินโฟกราฟิกส์.....	7
1.2 ประเภทและรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์.....	8
1.3 องค์ประกอบและกระบวนการผลิตอินโฟกราฟิกส์.....	10
1.4 ประโยชน์ของการประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	13
2. ข่าว: วัฒนธรรมร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	15

2.1 ข้าวกับธรรมเนียมปฏิบัติ.....	18
2.2 ข้าวกับความเชื่อและประเพณี.....	19
2.3 ข้าวกับเครื่องมือเครื่องใช้.....	23
2.4 ข้าวกับอาหารการกิน.....	25
2.5 ข้าวกับสำนวน	28
2.6 ข้าวกับการละเล่น.....	31
2.7 ข้าวกับนิทานพื้นบ้าน.....	32
2.8 ข้าวกับเพลงพื้นบ้าน.....	36
บทที่ 3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	40
1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย	40
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	40
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.1 ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม..	41
3.2 แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม.....	53
4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย	54
4.1 การหาคุณภาพบทความเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	54
4.2 การหาคุณภาพแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาว เวียดนาม	58
4.3 การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ	60
4.4 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่ กลุ่มเป้าหมาย	69

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล	82
1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) จากคะแนนแบบทดสอบ หลังเรียน	84
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) จากคะแนนแบบทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	87
3. การใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยและผลการศึกษาความพึงพอใจการใช้ อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียน ชาวเวียดนาม	90
3.1 การใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย	91
3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม	97
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
สรุปผลการวิจัย	111
อภิปรายผล	116
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	130
ประวัติผู้เขียน	179

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียน ชาวเวียดนาม.....	45
ตาราง 2 แสดงคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	55
ตาราง 3 แสดงคะแนนประเมินความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้จาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน	59
ตาราง 4 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของ รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย	60
ตาราง 5 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธ์งาม.....	64
ตาราง 6 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ Nguyen Kieu Yen ..	65
ตาราง 7 แสดงการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน.....	68
ตาราง 8 แสดงคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try out).....	70
ตาราง 9 แสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง (Try out).....	73
ตาราง 10 แสดงความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรม ข้าวไทยของกลุ่มทดลอง (Try out).....	75
ตาราง 11 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยหลังนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่ กลุ่มเป้าหมาย.....	77
ตาราง 12 แสดงคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย	84
ตาราง 13 แสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย	87
ตาราง 14 แสดงความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรม ข้าวไทย ของกลุ่มเป้าหมาย.....	97

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยของ กลุ่มเป้าหมาย.....	106
---	-----

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1	ตราแผ่นดินสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	17
ภาพประกอบ 2	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล “สัมผัสคำ สำนวนข้าว”	91
ภาพประกอบ 3	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล “รู้จักแม่โพสพ”	92
ภาพประกอบ 4	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แสดงลำดับขั้นตอน “5 ขั้นตอนเปลี่ยนข้าวเปลือก เป็นข้าวสารด้วยครกตำข้าว”	94
ภาพประกอบ 5	ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แสดงข้อมูลตามลำดับเวลา “นิทานแม่โพสพ ตำนานเทพิดาข้าว” ..	95
ภาพประกอบ 6	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 1	98
ภาพประกอบ 7	คู่มือการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์	99
ภาพประกอบ 8	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 2	99
ภาพประกอบ 9	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 3	101
ภาพประกอบ 10	ตัวอย่างบทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม.....	102
ภาพประกอบ 11	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 4	103
ภาพประกอบ 12	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 5	104
ภาพประกอบ 13	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 6	105
ภาพประกอบ 14	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 7	106
ภาพประกอบ 15	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 8	107
ภาพประกอบ 16	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 9	108
ภาพประกอบ 17	แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 10	109

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบเมล็ดข้าวที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย อายุประมาณ 5,500 ปี ในเครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียงที่ใช้กลายเป็นส่วนผสมในการผลิต สันนิษฐานได้ว่า คนในพื้นที่นี้รู้จักการเพาะปลูกข้าวเพื่อการบริโภคมาเป็นระยะเวลานาน (กรมการข้าว, 2562) การเรียนรู้การเพาะปลูกข้าวจึงเป็นภูมิปัญญาการทำนาของบรรพบุรุษไทยที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ ระเบียบ แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นกระบวนการในการพัฒนาสังคมสืบต่อกันจากรุ่นสู่รุ่น ข้าวจึงกลายเป็นสัญลักษณ์ที่หล่อเลี้ยงคนไทย เป็นรากเหง้าของสังคมไทยและมีบทบาทสำคัญ อย่างยิ่งต่อวิถีชีวิตไทย

วิถีชีวิตของคนไทยที่ใกล้ชิดกับข้าวก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมข้าวไทยซึ่งบ่งบอกอัตลักษณ์ ความเป็นไทย ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอธิบายพฤติกรรมของผู้นั้นในบริบทของสังคมไทย ได้เป็นอย่างดี สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร (2538, น. 38) ทรงอธิบายถึงความสำคัญของข้าวว่า ข้าวนอกจากจะเป็นอาหารหลักของคนไทยแล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการกำหนดวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนไทยมาตั้งแต่อดีต สิ่งเหล่านี้แฝงอยู่ในความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งกลุ่มชนในสังคมได้กำหนดขึ้น โดยกรรมวิธีอาจแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น

วัฒนธรรมข้าวถือเป็นรากฐานของสังคมไทยและเป็นลักษณะร่วมทางวัฒนธรรมของ ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเวียดนามที่มีรากฐานเป็นสังคมเกษตรกรรม เช่นเดียวกับประเทศไทย เดิมชาวนาทั้งสองประเทศผลิตข้าวเพื่อการยังชีพและบริโภค ภายในประเทศเป็นหลัก ต่อมาเมื่อไทยเปิดเสรีการค้ากับต่างประเทศซึ่งเป็นผลมาจากการล่า อาณานิคมของชาติตะวันตก ข้าวจึงกลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย (ทองแถม นาถจำนง, 2559, น. 70) และเวียดนามประกาศใช้นโยบายโดย เหมย (Doi Moi) ดำเนินนโยบายโดยใช้ตลาด นำและมุ่งพัฒนาประเทศให้เทียบเท่ากับประเทศอุตสาหกรรม (อัทธิ พิศาลวานิช, 2558, น. 141) ทั้งสองประเทศจึงใช้วิทยาการสมัยใหม่เพื่อเพิ่มผลผลิตและขยายบทบาทการค้าข้าวสู่การส่งออก ไปต่างประเทศ

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2563, น. 1) กล่าวถึงภาพรวมตลาดข้าวในอาเซียน โดยไทยและเวียดนามจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีกำลังการผลิตสูงและเป็นประเทศผู้ส่งออกข้าว รายใหญ่ของอาเซียน ปี 2563 ภาพรวมการส่งออกข้าวเดือนมกราคมถึงเดือนกรกฎาคม

ไทยส่งออกข้าวปริมาณรวม 3.30 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 2,192 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในขณะที่เวียดนามส่งออกข้าวปริมาณรวม 4 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 1,950 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการส่งออกข้าวของทั้งสองประเทศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สืบเนื่องจากการขยายตัวของจำนวนประชากร ปริมาณการผลิตและส่งออกข้าวนี้จึงแสดงให้เห็นว่า ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทวีความสำคัญและมีผลต่อความมั่นคงและความมั่งคั่งของทั้งสองประเทศ

แม้ประเทศไทยและประเทศเวียดนามจะมีจุดร่วมทางเศรษฐกิจในฐานะประเทศผู้ส่งออกข้าวรายสำคัญของโลกและมีจุดร่วมทางสังคมที่คนในประเทศรับประทานข้าวและปลูกข้าวเป็นพืชหลักเป็นสังคมร่วมวัฒนธรรมข้าวเช่นเดียวกัน แต่ด้วยความแตกต่างทางพื้นที่ภูมิศาสตร์จึงส่งผลให้วัฒนธรรมข้าวของทั้งสองประเทศแตกต่างกัน สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2556, น. 1) กล่าวว่า เนื่องจากข้าวมีหลากหลายสายพันธุ์และเพาะปลูกในภูมิประเทศที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อวัฒนธรรมการกินที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค วัฒนธรรมข้าวจึงเป็นประเด็นศึกษาที่น่าสนใจและจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้วัฒนธรรมระหว่างกันได้

ข้าวในวัฒนธรรมไทยปรากฏเป็นวิถีชีวิตของคนไทย ดังจะเห็นได้จากคนไทยมีความเชื่อเรื่องแม่โพสพ เทพธิดาผู้คอยปกปักษ์รักษาข้าวที่บอกเล่าผ่านตำนานนิทานพื้นบ้าน นำไปสู่การประกอบพิธีกรรมข้าวของไทย เช่น พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อทำขวัญเมล็ดพันธุ์พืชให้เจริญงอกงาม มีเพลงเกี่ยวข้าวซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านเพื่อสร้างความบันเทิงในระหว่างการทำงาน อาหารคาวหวานแบบไทยหลายชนิดมีข้าวเป็นส่วนผสมหลัก อาทิ ข้าวแช่ ข้าวตัง ข้าวเม่า เป็นต้น รวมทั้งการนำข้าวมาเป็นสำนวนเปรียบเทียบหรือคติคำสอน เช่น สำนวน “ข้าวแดงแกงร้อน” สอนให้รู้จักบุญคุณของผู้ที่เคยเลี้ยงดูมา ข้าวจึงแสดงวิถีชีวิตของคนไทย

วัฒนธรรมข้าวปรากฏอยู่ในวิถีชีวิตของชาวเวียดนามเช่นกัน ชาวเวียดนามมีความเชื่อเรื่องการบูชาเทพเจ้าเพื่อความอุดมสมบูรณ์ เช่น เทศกาลบูชากษัตริย์หุ่ง ผู้สอนให้ชาวเวียดนามปลูกข้าว เวียดนามมีตำนานการกำเนิดข้าวที่บอกเล่าสาเหตุทำให้ชาวเวียดนามต้องปลูกข้าวด้วยตนเอง ชาวเวียดนามรับประทานข้าวเป็นหลักทั้งอาหารคาวหวาน มหรสพเวียดนามมีการแสดงหุ่นกระบอกน้ำถ่ายทอดกระบวนการทำนาของชาวนาเวียดนามแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับชาวนาดังสุภาษิต “ปัญญาชนเดินนำหน้าชาวบ้านในชนบท แต่เมื่อข้าวหมด ชาวนาคือผู้นำทาง” สื่อถึงชาวนาผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในการพัฒนาประเทศและแสดงออกผ่านข้าวของเครื่องใช้ เช่น ธนบัตร 5 ด่งของเวียดนามที่แสดงภาพการทำนาแบบดั้งเดิม (สกลกาญจน์ วิเศษ, 2555, น. 204-210; ฮ. ศุภวุฒิ และ ธีรภาพ โลหิตกุล, 2562, น. 60-61) ข้าวจึงครอบคลุมสังคมของเวียดนามเช่นเดียวกัน

แม้จะตั้งถิ่นฐานที่อยู่แตกต่างกัน แต่วิถีชีวิตที่ผูกพันกับข้าวและกระบวนการผลิตข้าว ทำให้ผู้ศึกษามองเห็นความคิด ความเชื่อและรากเหง้าทางวัฒนธรรมนำไปสู่ความเข้าใจความคิด ความเชื่อและประเพณีของคนและประเทศได้ดียิ่งขึ้น (ประคอง นิมมานเหมินท์, ยรรยง จิระนคร, ศิราพร ณ ถลาง, และ สุกัญญา สุขฉายา, 2560, น. 2) หัวข้อวัฒนธรรมข้าวจึงน่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย

จากการศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาไทยของมหาวิทยาลัยในเวียดนาม พบว่า มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนวิชาเอกภาษาไทยยังคงมีความต้องการสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือ ตำราเรียนภาษาไทยเฉพาะด้านสำหรับชาวเวียดนาม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญช่วยให้ผู้สอนใช้ดำเนินการสอนและผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้และทบทวนเนื้อหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปในทางเดียวกัน (สุภัค มหาวรรการ, นิธิอร พรอำไพสกุล, ผกาศรี เย็นบุตร, เหงียน ถิ ลวาน พุก, และ เหงียน เกียว เอียน, 2561, น. 10-11)

การวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาหลักสูตรวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดานัง (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) พบว่า การเรียนการสอนรายวิชามีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมไทย คือ รายวิชาอารยธรรมไทย มีคำอธิบายรายวิชาเพื่อศึกษาสังคม วัฒนธรรม ประเพณี พุทธศาสนาและครอบครัวของคนไทย ซึ่งเป็นรายวิชาที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเรียน และจากการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย (Phan Trong Binh, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 สิงหาคม 2563) พบว่าสิ่งที่ทางหลักสูตรต้องการจะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย คือ ความต้องการสื่อที่เป็นวัตถุดิบต้องได้เพื่อใช้สาธิตประกอบการบรรยายเรื่องวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าวัฒนธรรมข้าวเหมาะสมที่จะนำมาเป็นหัวข้อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

นวัตกรรมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยมีประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติเพราะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวิถีคิด วิธีการสื่อสารและพฤติกรรมของคนไทย ผู้สอนจึงควรแสวงหาเทคนิควิธีการสอนใหม่เพื่อสร้างสื่อการสอนให้เหมาะกับ ผู้เรียน (นิธิอร พรอำไพสกุล และ ผกาศรี เย็นบุตร, 2561, น. 133-135) เดิมการผลิตสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือตำรา ภาษาและวัฒนธรรมไทยเป็นการทำทอ่านเชิงวัฒนธรรมที่เน้นเนื้อหาความตัวอักษรเป็นหลัก เพื่อให้การผลิตสื่อตำราภาษาและวัฒนธรรมไทยน่าสนใจ อ่านง่าย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในโลก ยุคดิจิทัล อินโฟกราฟิกส์ (Infographics) จึงเป็นสื่อที่น่าสนใจเพราะตอบสนองต่อความสนใจและการเรียนรู้ตามธรรมชาติผ่านสายตาตามมนุษย์ที่นำเสนอข้อมูลโดยใช้ภาพกราฟิกประกอบข้อความ

ผ่านการจัดระบบและสร้างสรรค์จนมีรูปแบบสีสรรค์ที่เร้าความสนใจ สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนได้เป็นวงกว้าง ทำให้ผู้รับข้อมูลเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็วและสามารถเผยแพร่ได้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล

ปัจจุบันอินโฟกราฟิกส์ได้รับความนิยมและนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา ทั้งผลิตเป็นสื่อการเรียนรู้ บูรณาการเข้ากับรูปแบบและวิธีการสอน และใช้เผยแพร่ข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยแบ่งตัวอย่างการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรม 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้นำเสนอข้อมูลเนื้อหา อาทิ **อาเซียนอินโฟกราฟิก** (พิภพ อุดร, อรรถยุทธ ศรีสมุทร, ภูมิศาสตร์ รุจิระไพบุลย์, กรมอาเซียน, และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันทรัพยากรมนุษย์, 2555) จัดทำขึ้นเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกอันดีระหว่างกัน โดยนำเสนอเนื้อหาข้อมูลสถิติด้านต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศสมาชิก เช่น ปริมาณผลผลิตหลักทางการเกษตรในปี 2009 ดัชนีวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษ ปี 2012 ร้อยละของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อประชากรทั้งหมด เป็นต้น ใช้กราฟิกประกอบคำอธิบายสั้น ๆ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อให้ผู้คนต่างเชื้อชาติหลากหลายภาษาให้ความสนใจและเผยแพร่ต่อกันสู่สังคมในวงกว้าง สะท้อนให้เห็นถึงความน่าสนใจของอินโฟกราฟิกส์ที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลสถิติจำนวนมากออกมาเป็นรูปกราฟิกที่สวยงามและมีเนื้อหาเข้าใจง่าย สามารถใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องอาเซียนได้เป็นอย่างดี เจิ้งเียนเฮอ (Shing Yan Ho, 2018) ศึกษาวิจัยเรื่อง “A Stroll through the Century” – A Study of Sham Shui Po Community Culture on Infographic Design เพื่อศึกษาข้อมูลประวัติศาสตร์วัฒนธรรมชุมชนเซินชุยปู้ โดยเก็บข้อมูลภาคสนามจากการสังเกตสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชุมชนเซินชุยปู้และดำเนินการออกแบบข้อมูลเป็นอินโฟกราฟิกส์จัดแสดงเป็นนิทรรศการโดยแบ่งเนื้อหา นิทรรศการเป็น 10 หัวเรื่อง เช่น ย้อนรอยประวัติศาสตร์ฮ่องกง เทศกาลอาหารชุมชนเซินชุยปู้ ศาสนาและขนบธรรมเนียมเซินชุยปู้ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่า อินโฟกราฟิกส์สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดข้อมูลทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมได้อย่างน่าสนใจและเป็นระบบ สร้างความตระหนักรู้ในการขับเคลื่อนวัฒนธรรมท้องถิ่นของฮ่องกง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการนำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้เป็นเทคนิคเสริมการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น มามูจาว, คริชแนน, และ คอลลินส์ (Maamujav, Krishnan, และ Collins, 2020) ศึกษาวิจัยเรื่อง The Utility of Infographics in L2 Writing Classes: A Practical Strategy to Scaffold Writing Development นำเสนอวิธีการผสมผสานอินโฟกราฟิกส์กับรายวิชาการเขียนภาษาที่สองเพื่อ

ส่งเสริมการเขียนเชิงวิชาการของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทางภาษาโดยบูรณาการอินโฟกราฟิกส์ในขั้นตอนการวางแผนการเขียนให้ผู้เรียนออกแบบอินโฟกราฟิกส์ นำเสนอให้เพื่อนและผู้สอนร่วมกันอภิปราย เสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขและใช้กลยุทธ์การเสริมต่อการเรียนรู้เสริมความเข้าใจด้านรูปแบบ โครงสร้างและภาษาที่ใช้ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนถ่ายทอดคำและข้อความให้เป็นตามแบบร่างงานเขียนและเขียนเป็นงานเขียนเชิงวิชาการฉบับสมบูรณ์ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า อินโฟกราฟิกส์ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการเขียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิดและการวางแผนการเขียน สามารถกระตุ้นเร้าให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการเขียนสื่อสารได้อย่างมีศิลปะ อีกทั้งเป็นประโยชน์ช่วยให้ผู้สอนประหยัดเวลาในการพัฒนาการเขียนของผู้เรียน อินโฟกราฟิกส์จึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สามารถผสมผสานเข้ากับรายวิชาการเขียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางการเขียนของผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองที่มีความหลากหลายทางภาษาได้

ผู้วิจัยจึงสนใจใช้บทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ซึ่งแปลงเนื้อหาวัฒนธรรมที่เข้าใจยากเป็นภาพกราฟิกประกอบข้อความเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากพื้นฐานวัฒนธรรมชาวที่ทั้งสองประเทศมีส่วนร่วมโดยใช้อินโฟกราฟิกส์สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยทำให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยได้ง่าย เป็นรูปธรรมและรวดเร็วยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้อินโฟกราฟิกส์
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามในการใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมชาวไทย

ความสำคัญของการวิจัย

การใช้อินโฟกราฟิกส์ในบทอ่านเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามช่วยสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยทำให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเข้าใจวัฒนธรรมและสังคมไทยมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษาชาวเวียดนาม หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยดานัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม จำนวน 8 บท

2.2 แบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

2.3 แบบทดสอบท้ายเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

2.4 แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **อินโฟกราฟิกส์** หมายถึง ชุดสื่อที่ใช้ภาพกราฟิกประกอบข้อความเป็นส่วนหนึ่งของ บทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทย จำนวน 8 บท ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ถ่ายทอดข้อมูล โดยใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบภาพนิ่งนำเสนอข้อมูลแบบอธิบายข้อมูล แบบแจกแจงข้อมูล แบบแสดงลำดับขั้นตอนและแบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวเวียดนาม เรียนรู้ด้วยตนเองและเข้าใจวัฒนธรรมไทยง่ายขึ้น

2. **ความรู้ความเข้าใจ** หมายถึง ระดับผลการเรียนที่มาจากความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนชาวเวียดนามซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละบท จำนวน 8 บท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หลังการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้ วัฒนธรรมข้าวไทย

3. **วัฒนธรรมข้าวไทย** หมายถึง เนื้อหาวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับข้าวในบทอ่าน 8 หัวข้อ ได้แก่ ข้าวกับธรรมเนียมไทย ข้าวกับนิทานพื้นบ้านไทย ข้าวกับความเชื่อและประเพณีไทย ข้าวกับ เพลงพื้นบ้านไทย ข้าวกับเครื่องมือเครื่องใช้ในกระบวนการผลิตข้าวของไทย ข้าวกับอาหารไทย ข้าวกับสำนวนสุภาษิตไทย และข้าวกับการละเล่นเด็กไทย

บทที่ 2

การประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องข้าวไทยเพื่อเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้าว วัฒนธรรมร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และอินโฟกราฟิกส์ เพื่อสร้างชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม หัวข้อในการศึกษามีดังต่อไปนี้

1. การประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
2. ข้าว : วัฒนธรรมร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

1. การประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

อินโฟกราฟิกส์ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์หลายแขนง เพราะสามารถใช้สื่อสารกับผู้คนได้เป็นวงกว้าง ตอบสนองต่อความสนใจและการเรียนรู้โดยธรรมชาติผ่านสายตามนุษย์ที่ผ่านกระบวนการจัดระบบ ออกแบบ วิเคราะห์ สังเคราะห์และสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพกราฟิกประกอบข้อความเพื่อเสริมความเข้าใจ อีกทั้งยังมีรูปแบบและสีสันที่เร้าความสนใจทำให้อินโฟกราฟิกส์ได้รับความนิยมมากในปัจจุบัน ผู้วิจัยสนใจนำอินโฟกราฟิกส์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมเรื่อง ข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม จึงประมวลเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตอินโฟกราฟิกส์เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ความหมายของอินโฟกราฟิกส์

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) นิยามความหมายของอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) หมายถึง

ภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือสื่อประสมที่นำเสนอข้อมูลสำคัญในพื้นที่ที่จำกัด โดยใช้รูปแบบทางศิลปะส่งผ่านข้อมูลให้เข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความสนุกสนานและเข้าใจได้ดีกว่าการแสดงด้วยข้อความธรรมดา เช่น กราฟหรือแผนภูมินำเสนอข้อมูลที่ซับซ้อนด้วยวิธีง่าย ๆ โดยการแสดงภาพเป็นเรื่องราว มีลำดับขั้นตอน มีการเน้นประเด็นด้วยสีสันชวนมองสะดุดตาและเข้าใจง่าย

ธัญธัช นันทชนก (2559, น. 26-27) อธิบายความหมายของอินโฟกราฟิกส์ว่า อินโฟกราฟิกส์เป็นการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้ภาพกราฟิกเป็นเครื่องมือสำคัญและต้องมีข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือประกอบอยู่ด้วย ซึ่งภาพกราฟิกที่นำมาใช้มีหลายรูปแบบ เช่น รูปทรงเรขาคณิต ภาพไอคอน แผนภูมิหรือกราฟ เป็นต้น

นพดล พรามณี (2560, น. 160) อธิบายว่า อินโฟกราฟิกส์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยมปรากฏทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัลที่ผ่านกระบวนการเรียบเรียง กลั่นกรองข้อมูลก่อนถ่ายทอดออกมาเป็นภาพกราฟิกที่โดดเด่น น่าสนใจ และสามารถสื่อสารกับผู้ชมให้เข้าใจได้ทันที

วิตติช และ ชูลเลอร์ (Wittich และ Schuller, 1967) อธิบายว่า อินโฟกราฟิกส์เกิดจากการผสมคำระหว่าง Information คือ ข้อมูลในรูปสถิติหรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผ่านการประมวลผลแล้ว และ Graphic คือ รูปภาพซึ่งอาจเป็นแผนภาพ กราฟหรือรูปแบบอื่น ๆ ที่สามารถมองเห็นและดึงดูดความสนใจได้ดี โดยนำมาสรุปและถ่ายทอดในรูปแบบที่สั้นและกระชับ

เบเวอร์ลีย์ (Beverley, 2016) อธิบายว่า อินโฟกราฟิกส์ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 อย่างคือ ภาพหรือสิ่งที่มองเห็น เนื้อหาข้อความที่เป็นสถิติและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่นำมาประกอบการอธิบายภาพเพื่อสร้างความเข้าใจ และการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการนำเสนอภาพที่ผ่านการทำความเข้าใจจนตกผลึกเป็นองค์ความรู้จนสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นภาพกราฟิกที่บอกระยะสำคัญและทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้

มอลดิน (Mauldin, 2015, p. 2) กล่าวถึงอินโฟกราฟิกส์ว่า อินโฟกราฟิกส์ในระดับพื้นฐานคือภาพสองมิติที่แสดงหรือถ่ายทอดข้อมูลในรูปแบบกราฟิกที่เข้าใจได้ง่าย ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวสืบสวนสอบสวนที่เป็นเรื่องยาว ต่อมาแพร่หลายไปยังนิตยสารใช้อธิบายข้อมูลและเหตุการณ์ต่าง ๆ อินโฟกราฟิกส์จึงกลายเป็นวัตถุดิบหลักในการนำเสนอข้อมูล

สรุปได้ว่า อินโฟกราฟิกส์เป็นการนำเสนอข้อมูลรูปแบบหนึ่งที่มีองค์ประกอบสำคัญคือภาพกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ และข้อมูลส่วนเนื้อหาที่เป็นข้อความ สถิติ ข้อเท็จจริงประกอบการขยายความภาพกราฟิกให้เข้าใจตรงกันโดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ ทั้งการกลั่นกรอง วิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล การออกแบบรูปแบบการนำเสนอให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ และสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว ก่อนนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อดิจิทัล

1.2 ประเภทและรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์

อินโฟกราฟิกส์มีหลากหลายประเภทและรูปแบบ การศึกษาประเภทและรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์ทำให้สามารถเลือกประเภทและรูปแบบให้เหมาะสมถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์กับงานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จุติพงศ์ ภูสุมาศ (2560, น. 9) กล่าวถึงประเภทของอินโฟกราฟิกส์โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ 1) อินโฟกราฟิกส์ที่เน้นด้านผลสำรวจหรืองานวิจัย (Explorative) เน้นการออกแบบที่เรียบง่าย โดยเน้นเฉพาะองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับข้อมูล ให้ความสำคัญกับข้อมูล

และตัวเลข ใช้ภาษากระชับชัดเจน มักใช้ในงานด้านวิทยาศาสตร์ งานวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 2) อินโฟกราฟิกส์ที่เน้นด้านการถ่ายทอดข้อมูล (Narrative) มุ่งเน้นการออกแบบให้ดูน่าสนใจ มีองค์ประกอบเสริมความสวยงาม ให้มีความสำคัญกับการทำให้ผู้ชมให้ผู้ชมเพลิดเพลิน มักใช้ในการโฆษณาและสิ่งพิมพ์ การให้ข้อมูลทั่วไปด้านธุรกิจและการตลาดโดยจำแนกรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. อินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่ง (Static infographic) ผู้ชมสามารถรับรู้ข้อมูลได้จากการดูรูปภาพหรือการอ่านเท่านั้น ข้อดีคือสามารถผลิตและเผยแพร่ได้ง่าย ใช้ต้นทุนในการผลิตต่ำ แต่มีข้อจำกัดในการนำเสนอข้อมูลที่ซับซ้อนและมีจำนวนมาก

2. อินโฟกราฟิกส์แบบภาพเคลื่อนไหว (Motion infographic) สามารถเล่าเรื่องและบรรยายด้วยภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงโดยผู้ชมไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วม มักใช้ในการเล่าเรื่องหรืออธิบายกลไกต่าง ๆ ข้อดีคือดึงดูดความสนใจได้มาก แต่ข้อจำกัดคือมีต้นทุนการผลิตสูงและไม่เหมาะกับข้อมูลที่ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจ

3. อินโฟกราฟิกส์แบบอินเตอร์แอคทีฟ (Interactive infographic) เป็นภาพเคลื่อนไหวที่สามารถเล่าเรื่องและบรรยายประกอบเสียง โดยผู้ชมสามารถโต้ตอบ ค้นหาและเลือกดูข้อมูลได้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2561c) จำแนกอินโฟกราฟิกส์เป็น 9 รูปแบบ ดังนี้

1. อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่เน้นนำเสนอข้อมูลสำคัญเพียงส่วนเดียว เหมาะสำหรับการนำเสนอข้อมูลจากบทความหรืองานเขียนที่ต้องผ่านการสรุปและเลือกประเด็นในการนำเสนอ โดยแปลงตัวเลขเป็นกราฟ แปลงตัวหนังสือเป็นภาพประกอบหรือไอคอน ให้เหมาะสมกับข้อมูล

2. อินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่เน้นนำเสนอข้อมูลที่แบ่งแยกย่อยออกเป็นส่วน ๆ หรือมีหัวข้อหลักเพียงหัวข้อเดียวแต่มีหัวข้อย่อยหลายหัวข้อประกอบกัน เหมาะสำหรับการอธิบายส่วนประกอบของบางสิ่ง ซึ่งไม่ควรมีเนื้อหาที่ยาวมากเพราะจะทำให้จดจำได้ยาก

3. อินโฟกราฟิกส์แบบเปรียบเทียบข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่เน้นแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างข้อมูล 2 ชุด หรือมากกว่านั้น มักใช้การจัดวางองค์ประกอบทั้งสองฝั่งให้เหมือนกันและใช้สีคู่ตรงข้ามเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างได้ชัดเจน

4. อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงสถิติหรือผลสำรวจ เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่แสดงสถิติหรือผลสำรวจอย่างใดอย่างหนึ่ง เหมาะสำหรับข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยหรือเป็นข้อมูลทางสถิติจำนวนมาก โดยใช้ตัวเลข แผนภูมิหรือกราฟแสดงจำนวน ถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจง่ายขึ้น

5. อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงลำดับขั้นตอน เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่อธิบายข้อมูลตามลำดับขั้นและมักมีตัวเลขแสดงลำดับขั้นกำกับ เหมาะสำหรับการถ่ายทอดข้อมูลหรือกระบวนการบางอย่างที่ต่อเนื่องกัน

6. อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงความเชื่อมโยงของข้อมูล เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่ใช้แสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันแต่ไม่ได้มีลักษณะเป็นลำดับขั้นตอน มักใช้เส้น ลูกศร สัญลักษณ์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของลำดับขั้นที่ไม่เท่ากัน

7. อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลา เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่แสดงข้อมูลการสรุปเรื่องตามลำดับเวลา ส่วนใหญ่ใช้แสดงพัฒนาการของสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมักมีตัวเลขแสดงลำดับเวลาหรือเส้นระยะเวลากำกับ

8. อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่แสดงข้อมูลโดยอิงกับสภาพทางภูมิศาสตร์หรือพื้นที่ต่าง ๆ โดยใช้กราฟิกแผนที่ทางภูมิศาสตร์ในการนำเสนอข้อมูล

9. อินโฟกราฟิกส์แบบผสมผสาน เป็นอินโฟกราฟิกส์ที่ผสมผสานอินโฟกราฟิกส์หลายรูปแบบเข้าด้วยกัน เช่น ใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบอธิบายข้อมูลประกอบการแสดงข้อมูลเชิงสถิติและใช้กราฟิกแผนที่ภูมิศาสตร์ประกอบด้วย เหมาะกับการอธิบายเนื้อหาในหลากหลายแง่มุม

การเลือกประเภทและรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์ต้องคำนึงถึงลักษณะของข้อมูลและวัตถุประสงค์ในการผลิตเป็นสำคัญ การวิจัยในครั้งนี้มุ่งผลิตอินโฟกราฟิกส์ประเภทเน้นการถ่ายทอดข้อมูล (Narrative) เพราะเป็นการนำเสนอข้อมูลด้านวัฒนธรรมไทยให้ดูน่าสนใจในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับรูปแบบที่เลือกใช้ คือ อินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่ง (Static infographic) เพราะมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างอินโฟกราฟิกส์เพื่อการอ่านภาษาไทย ซึ่งมีข้อดี คือ สามารถเผยแพร่ได้ง่ายและเหมาะสมตามบริบทของผู้เรียน และเลือกใช้อินโฟกราฟิกส์แบบผสมผสานที่ใช้อินโฟกราฟิกส์หลายรูปแบบเข้าด้วยกันเพื่ออธิบายเนื้อหาวัฒนธรรมได้หลากหลายแง่มุม

1.3 องค์ประกอบและกระบวนการผลิตอินโฟกราฟิกส์

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งผลิตสื่ออินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่งเพื่อการอ่านภาษาไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม ผู้วิจัยจึงศึกษาองค์ประกอบของอินโฟกราฟิกส์โดยเฉพาะอินโฟกราฟิกส์แบบ

ภาพนิ่งเพื่อผลิตอินโฟกราฟิกส์ให้มีคุณภาพและมีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักการ ซึ่ง สุदारัตน์ ดิษยวรรณะ จันทราวัฒนากุล, จักรกฤษ เพิ่มพูล, และ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2557, น. 160) ได้อธิบายองค์ประกอบของอินโฟกราฟิกส์แบบภาพนิ่ง ประกอบด้วย

1. Visual Device การนำเสนอข้อมูลที่หลากหลาย โดยนำมาจัดระบบให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ผ่านการแสดงผลด้วยภาพ แผนภูมิ กราฟ ตารางและมีลำดับการใช้ที่เหมาะสม

2. Data ข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ เนื้อหาความรู้ที่จะแปลงออกมาเป็นภาพกราฟิก

3. Graphic กราฟิกที่ต้องใช้กระบวนการออกแบบ การจัดองค์ประกอบ การใช้สี เส้น ทิศทางและตัวอักษร

4. Visual language การนำเสนอและการสื่อความที่ดี ต้องสามารถสื่อความด้วยองค์ประกอบของกราฟิกที่เป็นสากลซึ่งขึ้นอยู่กับทางเลือกใช้เพื่อให้สื่อความได้กับทุกชาติทุกภาษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2561b) และ ชากูระตะ จุน (2558, น. 156-158) กล่าวถึงส่วนประกอบของข้อมูลในอินโฟกราฟิกส์ที่มักใช้เหมือนกัน ส่วนใหญ่ประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่องหรือหัวเรื่อง ควรบอกผู้อ่านทันทีว่ามีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องใดหรือมีความสำคัญอย่างไรและต้องดึงดูดความสนใจเพื่อให้ผู้อ่านชวนติดตาม มักใส่ไว้ส่วนบนเพื่อให้สะดุดตาผู้อ่าน และอาจใส่ประโยคอธิบายเนื้อหาคร่าว ๆ อธิบายเสริมการใช้รูปภาพที่อาจทำให้เข้าใจผิด

2. เนื้อความ เป็นส่วนแสดงรายละเอียดของข้อมูลที่ต้องการนำเสนอว่ามีแนวคิดและสาระสำคัญอะไร ซึ่งเนื้อความที่ดีนั้นต้องสั้น กระชับ สื่อสารได้ตรงประเด็นและต้องสอดคล้องกับรูปแบบการนำเสนอ

3. แหล่งที่มาของข้อมูล ในกรณีที่ผู้ผลิตสื่ออินโฟกราฟิกส์ไม่ได้เป็นผู้รวบรวมหรือเขียนข้อมูลขึ้นมาด้วยตนเองต้องระบุแหล่งที่มาของข้อมูลให้ชัดเจนว่ามาจากแหล่งใด เช่น ชื่อหัวข้อการวิจัย ชื่อหนังสือ URL เว็บไซต์ หากต้องการเน้นความสดใหม่ต้องลงวันที่สืบค้นข้อมูล การเขียนแหล่งที่มาอาจจะระบุต่อจากชื่อเรื่องหรือส่วนท้ายของเนื้อความก็ได้

4. เครดิตของผู้จัดทำหรือผู้เผยแพร่ อาจเป็นชื่อของผู้จัดทำเอง ชื่อองค์กร สัญลักษณ์องค์กร ชื่อเว็บไซต์หรือ URL เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าใครเป็นผู้จัดทำ หากเป็นการประชาสัมพันธ์ต้องระบุช่องทางการติดต่อกลับ ส่วนใหญ่เครดิตของผู้จัดทำมักระบุไว้ที่ส่วนล่าง

ของงาน และในกรณีที่อนุญาตให้ผู้อื่นเผยแพร่ข้อมูลได้ต้องใส่สัญลักษณ์ของสัญญาอนุญาต (Creative commons) เพื่อเป็นสัญลักษณ์การอนุญาตให้เผยแพร่ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของอินโฟกราฟิกส์แบบภาพหนึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นทั้ง ภาพกราฟิกและข้อความ รวมไปถึงการแสดงผลข้อมูลที่หลากหลายโดยดำเนินการตามหลักการ นำเสนออินโฟกราฟิกส์ที่มีลักษณะเป็นสากลเพื่อสามารถสื่อความกับทุกชาติทุกภาษาได้ นอกจากนี้การผลิตอินโฟกราฟิกส์ต้องประกอบด้วยหัวเรื่องหรือชื่อเรื่อง เนื้อหาข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล การให้ข้อมูลของผู้ผลิตสื่อ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่สามารถเสริมความเข้าใจอินโฟกราฟิกส์ได้ ผู้วิจัยศึกษากระบวนการผลิตอินโฟกราฟิกส์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่ออินโฟกราฟิกส์ที่มีคุณภาพ

น้ามนต์ เรื่องฤทธิ์ (2561, น. 38-39) อธิบายกระบวนการการออกแบบอินโฟกราฟิกส์ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวเรื่องที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการผลิตอินโฟกราฟิกส์ วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหาข้อมูล กำหนดแนวคิดและประเภทของสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่

2. สรุปแนวคิดการนำเสนอโดยยึดตามลักษณะของข้อมูลเป็นสำคัญเพื่อกำหนดรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์ และกำหนดแนวทางการออกแบบอินโฟกราฟิกส์ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

3. ออกแบบภาพอินโฟกราฟิกส์ตามแนวคิดแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและปรับปรุงงานตามผลการทดลองใช้เพื่อดำเนินการจัดทำอินโฟกราฟิกส์ด้วยโปรแกรมการออกแบบอินโฟกราฟิกส์

4. พัฒนาและนำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพและความเหมาะสม หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายและปรับปรุงตามผลการนำไปใช้

5. ประเมินผลจากการใช้อินโฟกราฟิกส์ทั้งด้านกระบวนการ ผลที่ได้รับและความพึงพอใจ

6. เผยแพร่อินโฟกราฟิกส์ตามช่องทางสื่อต่าง ๆ

กระบวนการออกแบบดังกล่าวคล้ายคลึงกับ ทิซพร นามวงศ์ (2560, น. 21-23) กล่าวคือการสร้างอินโฟกราฟิกส์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มี 9 ขั้นตอน แต่เพิ่มกระบวนการ 3 ขั้นตอนซึ่งขยายความจากขั้นการออกแบบอินโฟกราฟิกส์ด้วยวิธีการเขียนแผนที่ความคิดเพื่อ

เชื่อมโยงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวเรื่องเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างชัดเจนและกำหนดขอบเขตเนื้อหาที่จะนำมาออกแบบ ทั้งด้านเนื้อหาที่ต้องดำเนินการค้นหาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย นำมาเปรียบเทียบ วิเคราะห์และเลือกข้อมูลให้ตรงกับความต้องการ และด้านการออกแบบโดยค้นหาภาพตัวอย่างเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจัดทำเป็นโครงร่างโดยแปลงเป็นภาพ สัญลักษณ์และข้อความหลาย ๆ แบบ นำมาเปรียบเทียบเพื่อคัดเลือกแบบโครงร่างที่เหมาะสมที่สุดจัดทำเป็นอินโฟกราฟิกส์ นอกจากนี้ยังเสริมในขั้นตอนการพัฒนาอินโฟกราฟิกส์ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายโดยใช้วิธีการสอบถามสัมภาษณ์ ทำแบบประเมิน หรือนำผลงานมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อประเมินผลการออกแบบ แล้วนำมาปรับปรุงผลงานอินโฟกราฟิกส์ให้มีคุณภาพก่อนนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

สรุปได้ว่า กระบวนการผลิตอินโฟกราฟิกส์ที่มีคุณภาพควรเริ่มต้นจาก 1) การกำหนดหัวเรื่องโดยวิเคราะห์วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ช่องทางการเผยแพร่ และรูปแบบในการนำเสนอ 2) สรุปแนวคิดและวางแผนกระบวนการออกแบบอินโฟกราฟิกส์ 3) กำหนดขอบเขตของเนื้อหาเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 4) ออกแบบโครงร่างอินโฟกราฟิกส์แปลงเป็นภาพ สัญลักษณ์และข้อความที่สั้นกระชับ เข้าใจง่าย 5) นำอินโฟกราฟิกส์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพ 6) นำไปทดลองกับกลุ่มทดลองเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความเหมาะสมของอินโฟกราฟิกส์และนำกลับมาปรับปรุงพัฒนาอีกครั้ง 7) นำอินโฟกราฟิกส์ที่ปรับปรุงพัฒนาไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย และ 8) สรุปผลการประเมินการใช้อินโฟกราฟิกส์

1.4 ประโยชน์ของการประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์กับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

อินโฟกราฟิกส์เป็นศาสตร์และศิลป์แห่งการสื่อสาร ศาสตร์คือการนำข้อมูลความรู้ในแขนงวิชาต่าง ๆ ที่ซับซ้อนทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ศิลป์คือการออกแบบโดยใช้ภาพกราฟิกช่วยนำเสนอข้อมูล จัดองค์ประกอบภาพและข้อความให้ดึงดูดใจผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นพลังและประโยชน์ของอินโฟกราฟิกส์มีดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2561a)

1. อินโฟกราฟิกส์ช่วยดึงดูดความสนใจของกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้นเพราะใช้ภาพกราฟิกเป็นตัวเล่าเรื่อง สร้างความสนใจทำให้จดจำได้ดีกว่าและนานกว่าการใช้ข้อความสื่อสารเพียงอย่างเดียว
2. อินโฟกราฟิกส์ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่มีจำนวนมากได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นเพราะผ่านการสรุปเรียบเรียงให้สั้น กระชับ เข้าใจง่าย
3. อินโฟกราฟิกส์ช่วยพัฒนาทักษะการคิด การวิเคราะห์ และการจัดการแนวคิด ทำให้กลุ่มเป้าหมายจำในเรื่องที่รับรู้เพิ่มมากขึ้น

4. อินโฟกราฟิกส์สามารถแสดงผลได้หลากหลายรูปแบบ ทั้งภาพนิ่งในวารสาร ภาพเคลื่อนไหวผ่านโทรทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ทำให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้รวดเร็ว ีความเป็นมืออาชีพและน่าเชื่อถือ

อินโฟกราฟิกส์จึงนำไปใช้นำเสนอข้อมูลสู่กลุ่มเป้าหมายในกลุ่มสังคมต่าง ๆ ทั้งใน วงการการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ รวมถึงการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ อารดา คงวัฒน์ (2562) เรื่อง **ผลของการสอนโดยใช้ กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือร่วมกับอินโฟกราฟิกส์ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของ นักเรียน** บุรณาการอินโฟกราฟิกส์กับการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศให้นักเรียน ชาวไทยซึ่งถือเป็นกลยุทธ์หนึ่งในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจาก อินโฟกราฟิกส์เป็นสื่อภาพที่ช่วยในการมองเห็นประกอบข้อความทำให้สามารถเสริมความเข้าใจ ภาษาต่างประเทศได้ การประยุกต์ใช้กับการสอนภาษานี้มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนไทยด้วยกิจกรรมการอ่านระดมสมองและตอบคำถามจากบทอ่าน เรียนรู้คำศัพท์จากประโยคและรูปภาพ ให้ผู้เรียนฝึกจับคู่คำศัพท์กับความหมาย อ่านซ้ำ อภิปราย กลุ่มและทบทวนความเข้าใจเรื่องที่อ่านด้วยการทำอินโฟกราฟิกส์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้นหลังใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือร่วมกับอินโฟกราฟิกส์และผู้เรียน สามารถนำเสนอข้อมูลแนวคิดที่ได้จากการอ่านผ่านอินโฟกราฟิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อินโฟกราฟิกส์จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้

อินโฟกราฟิกส์จึงถูกนำไปใช้เพื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ดังตัวอย่าง งานวิจัยของ ปิยชาติ โพธิพิยวงศ์, ปาลิตา คำสุข, กฤตภาส ธนปกิจ, นัฐสิทธิ์ แซ่ลิ้ม, และ สิริธร เจริญรัตน์ (2560) เรื่อง **แอปพลิเคชัน 10 อาหารไทยโดนใจฝรั่ง** มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา แอปพลิเคชันในโทรศัพท์มือถือบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เพื่อเผยแพร่อาหารไทย 10 อันดับที่เป็น ที่ชื่นชอบของชาวต่างชาติ ได้แก่ 1. ผัดไทย 2. แกงเขียวหวานไก่ 3. ต้มยำไก่ 4. ต้มยำกุ้ง 5. ต้มยำไก่ 6. พะแนง 7. หมูสะเต๊ะ 8. ส้มตำ 9. ไก่ผัดเม็ดมะม่วงหิมพานต์ 10. ปอเปี๊ยะ นำเสนอ ขั้นตอนการทำอาหารไทยโดยใช้ภาพอธิบายขั้นตอนตามลำดับทั้งในรูปแบบภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ นำไปทดสอบกับชาวต่างชาติ 20 คนเพื่อสอบถามความพึงพอใจในการใช้ แอปพลิเคชัน ผลการวิจัยพบว่า แอปพลิเคชันช่วยให้ชาวต่างชาติเข้าใจวิธีการทำอาหารไทยได้ง่าย ยิ่งขึ้น สามารถเลือกดูรายการอาหารและนำไปประกอบอาหารได้อย่างสะดวกสบาย และ ชาวต่างชาติที่ทดลองใช้งานมีความพึงพอใจในแอปพลิเคชันอยู่ในระดับดี สามารถใช้เป็นสื่อการ สอนสำหรับชาวต่างชาติที่ต้องการประกอบอาหารไทยได้

นอกจากนี้ยังมีการนำอินโฟกราฟิกส์ไปใช้เพื่อสร้างการรับรู้ ตัวอย่างคือ พรณลัท เรื่อง สมวงศ์ (2558) วิจัยเรื่อง **การศึกษาและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์แอนิเมชัน 2 มิติ เพื่อเตรียมความพร้อมของเยาวชนไทย ในการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน** นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอาเซียนในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ให้เข้าใจง่ายสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนเตรียมความพร้อมปรับตัวเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม จึงเริ่มต้นดำเนินการวิจัยด้วยการให้เยาวชนตอบแบบสอบถามเพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาสื่ออินโฟกราฟิกส์ให้ตรงกับความต้องการ จัดทำแบบร่างเสนอโดยใช้หลักการสร้างสรรค์งานอินโฟกราฟิกส์ ได้แก่ การตีโจทย์ การคัดกรองเนื้อหา วางแผนงานเพื่อลำดับเนื้อหาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความครบถ้วนชัดเจนด้านเนื้อหา ตรงตามจุดประสงค์การผลิต การลำดับเนื้อหาในการนำเสนอและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและดำเนินการผลิตต้นฉบับและนำไปให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามประเมินคุณภาพอินโฟกราฟิกส์ ผลการวิจัยพบว่า สื่ออินโฟกราฟิกส์มีภาพรวมความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถเพิ่มทัศนคติเชิงบวกให้กับเยาวชน และทัศนคติหลังทำแบบประเมินความเข้าใจเรื่องการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนของกลุ่มเป้าหมายมีคะแนนรวมมากขึ้นเป็นร้อยละ 91.66

จากตัวอย่างงานวิจัยข้างต้นที่ประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์มีประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายให้เข้าใจข้อมูลเนื้อหาได้ง่าย รวดเร็วและเป็นรูปธรรมมากขึ้น สามารถบูรณาการร่วมกับการสอนทักษะภาษา เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าอินโฟกราฟิกส์มีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ แต่เนื่องจากงานวิจัยที่ประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจนำอินโฟกราฟิกส์มาบูรณาการกับการอ่านภาษาไทยเรื่อง “วัฒนธรรมข้าว” เป็นหัวเรื่องหลักในการออกแบบการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

2. ข้าว: วัฒนธรรมร่วมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รับประทานข้าวเป็นอาหารหลักและผูกพันกับข้าวมาเป็นเวลานาน แม้ว่าข้าวจะเป็นจุดร่วมทางวัฒนธรรม แต่แต่ละประเทศย่อมมีอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

อาเซียนถือเป็นแหล่งผลิตข้าวขนาดใหญ่ที่เพื่อการบริโภคในภูมิภาคเองและผลิตเพื่อการส่งจำหน่ายนอกภูมิภาค โดยในปี พ.ศ.2554 ไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของอาเซียน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ของมูลค่าการส่งออกข้าวรวมทุกประเภทของโลกและคิดเป็นร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกข้าวรวมทุกประเภทของอาเซียน ในขณะที่เวียดนามมีมูลค่าการส่งออกข้าวเป็น

อันดับ 2 ของอาเซียน ปัจจุบันเวียดนามจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในตลาดข้าวของโลก จากบทบาทร่วมในการเป็นประเทศผู้ผลิตข้าวและผู้ส่งออกข้าวของไทยและเวียดนามจึงเกิดเป็นนโยบายความร่วมมือด้านข้าวระหว่างเวียดนามกับไทย โดยส่วนใหญ่เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้เรื่องการวิจัยเกี่ยวกับโรคระบาด ศัตรูพืชและผลกระทบที่เกิดจากภาวะโลกร้อน ระบบการรับฝากและการจำนำข้าวระหว่างชาวนากับรัฐบาล (อัทธ์ พิศาลวานิช, 2558, น. 162)

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญกับสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อัมพล เสนาณรงค์ (2545, น. 9-10) ว่า ในสมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงทำนุบำรุงการเกษตรและให้ที่ดินแก่ประชาชนทำไร่ไถนา และรับเอาอารยธรรมต่าง ๆ อาทิ การทอผ้าและการก่อสร้างระบบชลประทานจากขอมมาประยุกต์ใช้ มีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศทำให้เกิดความมั่นคงและมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ปรากฏคำจารึกที่เป็นหลักฐานในศิลาจารึกหลักที่ 1 ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” เกิดการขยายอำนาจทางการเมืองจนเกิดเป็นสังคมศักดินาที่เริ่มแบ่งชนชั้นตามจำนวนที่นา ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีระบบการปกครองแบบจตุสดมภ์ มี ‘กรมนา’ รับผิดชอบส่งเสริมการทำนาเพื่อสร้างอาณาจักรให้เข้มแข็ง ผลิตข้าวเพื่อเป็นอาหารหลักของพลเมืองและเป็นเสบียงสำรองในยามศึกสงคราม การค้าข้าวกับต่างประเทศในสมัยนั้นอยู่ภายใต้การผูกขาดของพระคลังสินค้า ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อไทยจำเป็นต้องทำสนธิสัญญาเบาว์ริงกับอังกฤษ จึงต้องเปิดการค้าเสรีกับต่างประเทศและข้าวได้กลายเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญ ประเทศไทยจึงต้องขยายพื้นที่และเพิ่มกำลังการผลิตข้าวให้มากยิ่งขึ้น

ระบบการผลิตข้าวของไทยในระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมเป็นการผลิตเพื่อยังชีพ ทำแต่นาปีในฤดูฝน ปลูกข้าวแบบนาดำโดยพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก และมีพิธีกรรมเกือบทุกขั้นตอน ต่อมาเปลี่ยนเป็นการผลิตข้าวเพื่อการค้า ระบบการผลิตข้าวจึงเปลี่ยนไปใช้น้ำจากชลประทาน เกิดการเช่าที่ดินเพื่อเพาะปลูกและจ้างแรงงานในการผลิต ใช้พันธุ์ข้าวส่งเสริม ทำนาได้ตลอดทั้งปี ทั้งในและนอกฤดูฝน ใช้เครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในกระบวนการผลิตและไม่มียุ่งยากเพื่อเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร การผลิตข้าวจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางการเกษตร มีระบบอุปถัมภ์ในการค้าขายข้าวทำให้เกษตรกรไม่สามารถควบคุมการค้าข้าวได้ ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เกี่ยวกับการปลูกข้าวเปลี่ยนไปและมีพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวน้อยลง (งามพิศ สัตย์สงวน, 2541, น. 31-32)

วัฒนธรรมข้าวในสังคมเวียดนามก็มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานเช่นกัน ในช่วงปี ค.ศ. 1940-1945 สมัยที่ญี่ปุ่นเข้าปกครองเวียดนาม ญี่ปุ่นคิดค่าเช่านาเป็นข้าวเปลือกโดยเก็บภาษีร้อยละ 50 จากผลผลิตต่อไร่ ชาวเวียดนามต้องกินข้าวโพดเป็นอาหารหลักและกินข้าวน้อยเพราะ

เก็บข้าวไว้ขายเพื่อซื้อที่ดิน คนที่จะได้กินข้าวบ่อย ๆ คือคนที่มีฐานะ ส่วนคนทั่วไปจะกินข้าวในโอกาสพิเศษ เช่น วันตรุษ วันไหว้บรรพบุรุษ ต่อมาในยุครัฐบาลโฮจิมินห์มีการรณรงค์ต่อต้านความอดอยากและออกคำสั่งให้เพิ่มการผลิตข้าวและพืชชนิดอื่น ๆ ส่งผลให้ชาวนาทุกคนต้องทำนา ทำสวนทำให้เวียดนามมีข้าวปลาอาหารมากขึ้น รัฐบาลโฮจิมินห์แบ่งที่ดินของคนรวยมาให้กับคนชนชั้นล่างทำให้ชาวนามีที่ดินเพิ่มขึ้น การทำนาในสมัยนั้นจึงเป็นการผลิตเพื่อยังชีพ โดยชาวนาจะปลูกข้าวปีละ 2 ครั้ง และชาวนาทุกคนต้องทำงานร่วมกันเป็นสหกรณ์ ทุกคนจะได้ผลผลิตตามงานที่ทำและต้องส่งผลผลิตส่วนหนึ่งให้แก่รัฐบาลด้วย (งามพิศ สัตย์สงวน, 2541, น. 52-53)

ตั้งแต่ปีพ.ศ.2529 จนถึงปัจจุบัน รัฐบาลเวียดนามประกาศใช้นโยบายโดยเหมา (Doi Moi) เปลี่ยนแนวทางการพัฒนาประเทศจากแบบรัฐนำเป็นแบบตลาดนำ โดยตั้งเป้าให้เวียดนามมีความเจริญทัดเทียมกับประเทศที่กำลังพัฒนาอยู่ในระดับกลางและมุ่งมั่นพัฒนาประเทศให้เทียบเท่ากับประเทศอุตสาหกรรมในปีพ.ศ.2563 เวียดนามจึงเปลี่ยนจากผู้นำเข้าข้าวกลายเป็นผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากประเทศไทย และในปีพ.ศ. 2554-2555 เวียดนามมีพื้นที่การปลูกข้าวมากเป็นอันดับ 6 ของโลกและเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน เวียดนามปลูกข้าวในทุกภาคของประเทศ โดยบริเวณที่มีการปลูกข้าวมากที่สุดคือบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงในภาคใต้ของประเทศ (อิทธิ พิศาลวานิช, 2558, น. 141-145)

เวียดนามให้ความสำคัญกับข้าวมากดังปรากฏในตราแผ่นดินของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีลักษณะเป็นวงกลมพื้นหลังสีแดงประดับดาวสีเหลืองตรงกลางเป็นสัญลักษณ์ของการปฏิวัติเวียดนามและความรุ่งเรืองของพรรคคอมมิวนิสต์ ฐานด้านล่างเป็นริบบิ้นสีแดงระบุชื่อประเทศเวียดนาม ขอบวงกลมโดยรอบเป็นรูปรวงข้าวสีเหลืองล้อมเฟืองจักรเป็นสัญลักษณ์ของการรวมภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2557, น. 204-205)

ภาพประกอบ 1 ตราแผ่นดินสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ที่มา: ศูนย์อาเซียนศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น (2559). ความรู้เรื่องอาเซียน. สืบค้นจาก <https://www.cas.kku.ac.th/aec/uploads/knowledge/222a876674de5dba20d9d79a6de0c4a6.pdf>

จากข้อมูลดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า การนำข้าวเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในสัญลักษณ์ตราแผ่นดินย่อมสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยให้ความสำคัญกับข้าว แม้เดิมชาวเวียดนามจะเป็นนักต่อสู้ที่เข้มแข็งและยึดการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม ต่อมาเมื่อนโยบายโดย เหม่ย (Doi Moi) ประกาศใช้และมุ่งมั่นพัฒนาประเทศให้เทียบเท่ากับประเทศอุตสาหกรรม สัญลักษณ์เพ็ญจรรย์ที่ปรากฏอยู่ในตราแผ่นดินจึงสื่อความหมายถึงการรวมภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน วัฒนธรรมข้าวเวียดนามจึงเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคม

ผู้วิจัยศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวกับข้าวกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมเวียดนาม โดยคัดเลือกหัวข้อวัฒนธรรมจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง และให้อาจารย์ชาวเวียดนามผู้สอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศตอบแบบสอบถามคัดเลือกหัวข้อวัฒนธรรมข้าวที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม สังเคราะห์และจัดลำดับเป็นหัวข้อทางวัฒนธรรม 8 หัวข้อ ได้แก่ ข้าวกับธรรมเนียมปฏิบัติ ข้าวกับนิทานพื้นบ้าน ข้าวกับความเชื่อและประเพณี ข้าวกับเพลงพื้นบ้าน ข้าวกับเครื่องมือเครื่องใช้ ข้าวกับอาหารการกิน ข้าวกับสำนวนสุภาษิต และข้าวกับการละเล่น มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ข้าวกับธรรมเนียมปฏิบัติ

ธรรมเนียมประเพณี หมายถึง ประเพณีที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคม อาจไม่มีระเบียบแบบแผนที่ชัดเจนแต่เป็นบรรทัดฐานที่วางไว้ให้คนรุ่นหลังได้ปฏิบัติตาม โดยรวมอาจเรียกว่า มารยาทไทย เช่น การยืน การเดิน การทักทาย การสนทนาต้อนรับ เป็นต้น ซึ่งธรรมเนียมประเพณีของไทยเป็นสิ่งที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กและแทรกซึมอยู่ในวิถีชีวิตจนกลายเป็นเอกลักษณ์โดยไม่รู้ตัวและไม่รู้สึกขัดเจนต่อสิ่งที่กระทำ (สำราญ ผลดี, 2561, น. 338)

ฝอยฝ่า พันธูปัก (2542, น. 592) กล่าวถึงข้าวกับธรรมเนียมไทยว่า ชาวนาไทยสมัยก่อนมักได้ผลผลิตเกินความต้องการ จึงนิยมใช้วิธีแลกข้าวกับสิ่งอื่น ๆ อีกทั้งยังนิยมการจัดเลี้ยง โดยนำข้าวปลาอาหารหรือสิ่งของที่ตนมีอยู่มากนั้นมาใช้ในการจัดเลี้ยงพระและเพื่อนฝูง เพราะเป็นการแสดงออกถึงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ได้ทั้งบุญและไม่ตรีจิตจากผู้อื่น ทำให้เกิดความสุขและถือเรื่องการจัดเลี้ยงเป็นเรื่องของความสนุกสนาน นอกจากนี้ยังต้อนรับแขกที่มาเยี่ยมบ้านด้วยไมตรีจิต และมักชักชวนแขกให้รับประทานอาหารด้วยเสมอ จึงมีสำนวนที่ชาวนาพูดเป็นปกติว่า “ไปไหนมา กินข้าวกินปลาหรือยัง” “มากินข้าวกินปลากันก่อน” และ “อย่าเพิ่งไป กินข้าวกันก่อน” เป็นต้น

อีกหนึ่งธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทยที่เกี่ยวกับข้าว คือ ธรรมเนียมปฏิบัติในการรับประทานอาหาร กนก จันทร์ขจร (2544, น. 194-195) อธิบายว่า ตามธรรมเนียมไทยแต่โบราณคนไทยจะบริโภคอาหารด้วยการเปิบข้าวด้วยมือ และใช้ช้อนกลางตักน้ำแกงจากถ้วยลักษณะเฉพาะของอาหารไทยก็คือ กับข้าวต่าง ๆ จะตักมาเป็นอย่าง ๆ แล้วมากินรวมกัน สอดคล้องกับ รติพร ปิตุลยา (2549, น. 12) ว่า การรับประทานสำหรับไทยพื้นบ้าน ก่อนรับประทานอาหารต้องล้างมือให้สะอาด ใช้ผ้าสะอาดหรือเสื้อปูลาดบนพื้นบ้าน ผู้ที่จะรับประทานอาหารนั่งล้อมวงกัน ตักข้าวใส่จานให้ครบคน ตักกับข้าวใส่จานด้วยช้อนกลาง ใช้มือขวาขยำของที่ตักมากับข้าวในจานให้เป็นก้อนให้พอดีกับปากของตัวเอง ใช้นิ้วหัวแม่มือผลักร่อนข้าวเข้าไปอยู่ในปาก ต้องระวังอย่าให้หล่นออกจากปาก จะเป็นการเสียมารยาท

ธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับข้าวของไทยประกอบด้วยวิธีปฏิบัติของคนที่มีต่อข้าว ทั้งธรรมเนียมการแลกข้าว ธรรมเนียมการจัดเลี้ยงและธรรมเนียมการทักทายแสดงน้ำใจที่มีต่อกัน รวมไปถึงมารยาทในการรับประทานอาหารแบบไทย ที่ยึดถือปฏิบัติและอบรมสั่งสอนต่อ ๆ กันมา จนกลายเป็นวิถีชีวิตและเอกลักษณ์โดยไม่รู้ตัว ทั้งนี้เวียดนามก็มีธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับข้าวที่คล้ายคลึงกับไทยเช่นเดียวกัน

โสภณา ศรีจำปา (2543a, น. 35-37) กล่าวถึงธรรมเนียมการทักทายของชาวเวียดนามว่า หากชาวเวียดนามพบกันในช่วงก่อนหรือหลังรับประทานอาหารไม่นานมักจะทักทายด้วยชื่อหรือคำสรรพนามแทนตัวและถามคู่สนทนา เช่น “Chi ăn cơm chưa?” แปลว่า “พื้กินข้าวหรือยัง?” หรือในกรณีที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันและเจ้าของบ้านมีความสะดวกพอ ชาวเวียดนามจะกล่าวเชิญแขกไปที่บ้านเพื่อพบปะพูดคุยและรับประทานอาหารร่วมกัน แสดงถึงจิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของชาวเวียดนาม สมาชิกในครอบครัวที่มีอายุน้อยจะเชิญสมาชิกที่มีอาวุโสมากกว่ารับประทานอาหารก่อน เมื่อเชิญผู้อาวุโสรับประทานอาหารเสร็จคนเชิญจึงจะเริ่ม โดยพูดว่า “Con mời bố mẹ. Em mời hai chi ăn cơm” แปลว่า “ลูกเชิญพ่อแม่ น้องเชิญพี่ทั้งสองรับประทานอาหาร”

ธรรมเนียมปฏิบัติเกี่ยวกับข้าวของไทยและเวียดนามจึงมีลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกันจากพื้นฐานการเห็นอกเห็นใจและแสดงน้ำใจต่อผู้อื่นเกิดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องการทักทาย มารยาทในการรับประทานอาหารที่สืบทอดกันมาเป็นวิถีชีวิตและแบบแผนของสังคม

2.2 ข้าวกับความเชื่อและประเพณี

ระบบการผลิตข้าวแบบดั้งเดิมของไทยเป็นระบบการผลิตแบบยังชีพที่พึ่งพาอาศัยธรรมชาติเป็นหลัก ชาวบ้านจึงต้องอาศัยความเชื่อยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยการแสดงความเคารพต่อ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์และเทพยดาทั้งหลายผ่านพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี มีน้ำอุดมสมบูรณ์ ฝนตกตามฤดูกาล

คนไทยมีความเชื่อเรื่องขวัญและให้ความสำคัญกับขวัญมาก จากพื้นฐานความเชื่อ ว่าทั้งมนุษย์ สัตว์และธรรมชาติต่างมีขวัญทั้งสิ้น ขวัญจะกระจายฝังอยู่ทุกส่วนของร่างกายและมีความสำคัญเท่ากันทุกส่วน ร่างกายจึงต้องมีขวัญ สุจิตต์ วงษ์เทศ (2553, น. 16) กล่าวว่าขวัญเป็นส่วนประกอบสำคัญจากทั้งหมด 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นตัวตนคือร่างกายและส่วนที่ไม่เป็นตัวตนคือขวัญ คนสมัยก่อนเชื่อว่าถ้ามีขวัญอยู่กับร่างกาย เจ้าของขวัญจะมีความสุข แต่ถ้าขวัญออกจากร่างกายเจ้าของขวัญก็จะมีชีวิตไม่มีความสุข อาจเจ็บป่วยจนถึงขั้นเสียชีวิตได้ ฉะนั้นเมื่อเจ็บป่วยจึงต้องทำพิธีเรียกขวัญให้กลับเข้าสู่ที่เดิม จึงเกิดเป็นพิธีเรียกขวัญที่ผู้ทำพิธีจะท่องคำสู่ขวัญเป็นทำนองเพื่อสื่อสารกับอำนาจเหนือธรรมชาติเป็นที่มาของพิธีเรียกขวัญหรือพิธีสู่ขวัญ นำไปสู่การประกอบพิธีกรรมข้าว สอดคล้องกับ ประคอง นิมมานเหมินท์ และคนอื่น ๆ (2560, น. 142) กล่าวว่า ด้วยเหตุที่การทำนาเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง เพราะต้องอาศัยน้ำและแดดที่พอเหมาะ ประกอบกับต้องระมัดระวังศัตรูพืชต่าง ๆ ทำให้คนไทยมีประเพณีพิธีกรรมตลอดช่วงของกระบวนการผลิตข้าวที่สืบเนื่องจากความเชื่อดั้งเดิมผสมผสานกับความเชื่อทางพุทธศาสนา เพื่อขอให้ต้นข้าวอยู่รอดปลอดภัยได้ผลผลิตอุดมสมบูรณ์ ซึ่ง เยาวนุช เวศร์ภาดา และคนอื่น ๆ (2541, น. 51) ได้แบ่งพิธีกรรมตามลำดับขั้นตอนการเพาะปลูกข้าวออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. พิธีกรรมก่อนการเพาะปลูก จัดขึ้นเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้คุ้มครองปกป้องชีวิตและทรัพย์สิน และขอให้มีความอุดมสมบูรณ์ เช่น พิธีขอฝน พิธีแห่นางแมว พิธีเลี้ยงผีขุนน้ำ
2. พิธีกรรมช่วงเพาะปลูก จัดขึ้นเพื่อบอกกล่าวและฝากฝังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอให้การเพาะปลูกดำเนินไปด้วยดี เช่น พิธีแรกไถนา พิธีเลี้ยงผีตาแฮก ตกกล้า พิธีแรกดำนา
3. พิธีกรรมเพื่อการบำรุงรักษา จัดขึ้นเพื่อให้ข้าวเจริญงอกงาม ปลอดภัยจากศัตรูพืช พิธีนี้จัดขึ้นช่วงเพาะปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว เช่น พิธีไล่น้ำ พิธีปักตาแหลว พิธีรับขวัญแม่โพสพ
4. พิธีกรรมเพื่อการเก็บเกี่ยวและเฉลิมฉลองผลผลิต จัดขึ้นเพื่อการเก็บเกี่ยวให้ได้ผลผลิตมาก คนและสัตว์ปลอดภัยจากการเก็บเกี่ยว เช่น พิธีรวบข้าว พิธีเชิญขวัญข้าว พิธีชนข้าวขึ้นยุ้ง

พิธีแรกนาขวัญเป็นหนึ่งในพิธีกรรมข้าวที่สำคัญและถูกจัดขึ้นก่อนฤดูกาลการเพาะปลูก สุจิตต์ วงษ์เทศ (2553, น. 17) กล่าวถึงพัฒนาการการประกอบพิธีแรกนาขวัญว่า พิธีแรกนาขวัญมีมาตั้งแต่ชุมชนยุคดึกดำบรรพ์เมื่อ 3,000 ปีก่อน ต่อมาเมื่อราชสำนักรับแบบแผน

จากศาสนาฮินดูจึงเพิ่มพิธีพราหมณ์เพื่อความศักดิ์สิทธิ์ยิ่งขึ้น คำว่า “แรกนาขวัญ” หมายถึง การไถนาปลูกข้าวครั้งแรกในนาจำลองที่สมมติขึ้นเพื่อทำพิธีสู่ขวัญขอรวงรวงนต่ออำนาจเหนือธรรมชาติช่วยบันดาลให้ข้าวเจริญงอกงาม ส่วนคำว่า “จรดพระนังคัล” เป็นคำเขมร แปลว่า ไถนาครั้งแรก พบหลักฐานทางประวัติศาสตร์ราว 700 ปีมาแล้วว่าพระมหากษัตริย์มอบให้ขุนนางประกอบพิธีนี้ทุกปีเพื่อความมั่งคั่งของพืชพันธุ์ธัญญาหารสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

พิธีแรกนาจัดขึ้นในเดือนหกตามปฏิทินจันทรคติ ช่วงเดือนพฤษภาคมซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นฤดูทำนา พระยาแรกนาจะไถหว่านเมล็ดข้าวลงผืนดินเป็นสัญลักษณ์การเริ่มต้นฤดูกาลเพาะปลูก พิธีแรกนานี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เพิ่มพิธีสงฆ์เป็นพิธีทำขวัญเมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ เพื่อให้เมล็ดพันธุ์ปราศจากโรคภัยและเจริญงอกงามดี ปัจจุบันเมื่อการประกอบพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเสร็จสิ้น ประชาชนที่มาร่วมชมการประกอบพิธีจะพากันเก็บเมล็ดข้าวนำกลับไปผสมกับพันธุ์ข้าวของตนที่จะใช้ปลูกเพื่อความสิริมงคล (สุภรัตน์ เทวกุล, 2553, น. 53)

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร (2538, น. 30-31) ทรงอธิบายว่า เมื่อปีพ.ศ.2503 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ฟื้นฟูพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นและปรับปรุงพิธีการบางอย่างให้เหมาะกับยุคสมัยเพื่อให้เกิดสิริมงคล เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรและให้เกษตรกรมีขวัญและกำลังใจในการทำนา ชาวต่างชาติเห็นวัฒนธรรมอันดีงามของไทย พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญประกอบด้วย 2 พิธีคือ พระราชพิธีพืชมงคลเป็นการทำขวัญเมล็ดพันธุ์พืชต่าง ๆ ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีแรกไถจะประกอบพิธีที่ท้องสนามหลวงก่อนที่ชาวนาจะทำพิธีแรกนาของตนเอง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานทุกปี

พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญเริ่มต้นจากกระบวนแห่สิริยศส่งพระยาแรกนาที่โรงพิธีพราหมณ์เพื่อสักการะบูชาเทวรูปสำคัญ แล้วตั้งจิตอธิษฐานเสี่ยงทายหยิบผ้านุ่งและนุ่งผ้านุ่งที่เสี่ยงทายได้ เมื่อองค์ประธานเสด็จพระราชดำเนินมาถึงพระยาแรกนาจึงเริ่มประกอบพิธีไถหว่าน ณ ลานแรกนา การไถจะไถโดยรี 3 รอบ โดยขวาง 3 รอบ เพื่อย่อยดิน จากนั้นจึงหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้วไถกลับอีก 3 รอบ เมื่อพิธีไถหว่านเสร็จสิ้น เจ้าพนักงานปลดพระโคออกจากแอกเพื่อนำของกิน 7 สิ่ง ได้แก่ ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว งา หญ้า น้ำและเหล้า ตั้งเลี้ยงพระโคเพื่อทำการเสี่ยงทายของกิน 7 สิ่ง ขบวนอิสริยยศออกจากโรงพราหมณ์ พระยาแรกนาถวายบังคม

ลาและขึ้นรถยนต์หลวงพร้อมด้วยเทพีทั้งสี่ไปยังนาทดลองโครงการสวนพระองค์สวนจิตรลดาและนำข้าวไปหว่านในแปลงนาทดลองเพื่อปลูกไว้ใช้ในพระราชพิธีต่อไป (พรรณนีย์ วิชาชู, 2553, น. 9-17)

ความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวกับข้าวไม่ได้ปรากฏเฉพาะในวัฒนธรรมไทยเท่านั้น การผลิตข้าวของเวียดนามก็ปรากฏความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวกับข้าวเช่นเดียวกัน โดยมีมูลเหตุที่คล้ายคลึงกับความเชื่อของไทย แต่มีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันอันเกิดจากการผสมผสานความเชื่อดั้งเดิมของกลุ่มชนในแต่ละท้องถิ่น ความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวกับข้าวของเวียดนามจึงมีรายละเอียดที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โสภนา ศรีจำปา (2542, น. 22-23) กล่าวถึงพิธีบูชาเทพเจ้าแห่งความอุดมสมบูรณ์ ว่าเป็นพิธีกรรมที่ผสมระหว่างความเชื่อทางพุทธศาสนากับความเชื่อแบบดั้งเดิมของท้องถิ่น เพื่อความอุดมสมบูรณ์ของพืชผลทางการเกษตร และความเชื่อเรื่องการบูชาบรรพบุรุษโดยชาวเวียดนาม มีความเชื่อว่า คนตายไม่ได้แยกออกจากคนเป็นและวิญญาณจะกลับมาอยู่เป็นคนในโอกาสสำคัญ ๆ โดยเฉพาะเทศกาลเต็ด หรือเทศกาลปีใหม่เวียดนาม คนเวียดนามจึงต้องบูชาเช่นไหว้บรรพบุรุษเมื่อถึงเทศกาลวันสำคัญต่าง ๆ ของครอบครัว เวียดนามมีประเพณีที่เกี่ยวกับข้าวปรากฏในเทศกาลต่าง ๆ ฮ. ศุภวุฒิ และ ชีรภาพ โลหิตกุล (2562, น. 61) อธิบายถึงเทศกาลบูชากษัตริย์หุง (Le hoi den Hung) ซึ่งเป็นหนึ่งในเทศกาลสำคัญของชาวเวียดนามจัดในช่วงเดือนเมษายนเพื่อรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณของกษัตริย์หุงซึ่งเป็นกษัตริย์ราชวงศ์แรกของเวียดนามที่ริเริ่มสอนให้ชาวเวียดนามปลูกข้าว วรรณ นาวิกมูล (2559, น. 136-137) กล่าวถึงเทศกาลงานเฉลิมฉลองปีใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์ไตในจังหวัดทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม แม้ชื่อของเทศกาลจะเรียกแตกต่างกันไปตามภาษาถิ่น แต่เมื่อแปลแล้วจะมีความหมายทำนองเดียวกันคือ "ไปสู่ท้องถิ่น" เช่น เทศกาลติด เตียน (Tich Dien) หรือเทศกาลแรกนาในจังหวัดห่านาม (Ha Nam) เป็นเทศกาลที่เฉลิมฉลองต้นฤดูทำนาเพื่อให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาลและเพื่อให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เทศกาล หล่ง ต่ง (Long Tong) ในจังหวัดท้ายเงวียน (Thai Nguyen) ถือเป็นเทศกาลใหญ่ประจำปีที่สำคัญที่สุดของภาคเหนือของประเทศ เทศกาล สวง ต่ง (Xuong Dong) ในจังหวัดเตวียนกวาง (Tuyen Quang) จัดขึ้นเพื่อเตรียมดินก่อนทำนา

ประคอง นิมมานเหมินท์ และคนอื่น ๆ (2560, น. 190-192) กล่าวถึงพิธีทำขวัญข้าวของกลุ่มคนไทในเวียดนาม ว่า คนไทดำที่เมืองลา ประเทศเวียดนาม ทำขวัญข้าวปีละ 2 ครั้ง ครั้งแรกหลังจากดำนาประมาณ 10 วัน คนไทดำจะนำต้นขี้ข้าว (สีติ่ม) ไปปลูกที่คันนาโดยเชื่อว่าเมื่อปลูกไว้ใกล้ ๆ ต้นข้าวจะทำให้ขวัญข้าวดีใจและให้ผลผลิตมาก หากเป็นข้าวไร่จะปลูกเผือกซึ่ง

ถือเป็นคู่รักของข้าวไร่ ก่อนทำขวัญข้าวจะทำพิธีเช่นขวัญนาก่อน ครั้งที่ 2 จะทำหลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว โดยนำข้าวมากองทำขวัญข้าวและฟาดข้าว หลังจากนั้นจึงหาบข้าวไปเก็บและใช้เครื่องทำขวัญข้าวประกอบพิธี หากทำพิธีในเดือน 3 จะใช้กล้วยและอ้อย หากทำพิธีในเดือน 4 จะใช้ข้าวเม่า ข้าวสาง กล้วย อ้อยและไถ่สุก ผู้ทำพิธีอาจเป็นเจ้าของนาหรือหมอขวัญ ส่วนพิธีทำขวัญข้าวของชาวไทขาว เมืองเด็ก ประเทศเวียดนามจะทำขวัญข้าว 3 ครั้ง ครั้งที่ 1 ก่อนการดำนา ครั้งที่ 2 เมื่อข้าวเป็นสาว และครั้งที่ 3 หลังจากเก็บเกี่ยวนำข้าวขึ้นยุ้ง ผู้ทำพิธีอาจเป็นเจ้าของนาหรือให้หมอขวัญทำให้ ซึ่งเครื่องทำขวัญประกอบด้วยเนื้อเป็ดหรือไก่สุก ข้าวหอมสีดาสีแดง เหล้า การเซ่นข้าวจะใช้กระดัง ผ้าย เข็ม ไหม กระจัก หวี ด้าย ผู้ทำพิธีจะนำภาชนะใส่เครื่องเซ่นไปวางที่ปากเหมืองที่เอาน้ำเข้านาแล้วกล่าวเรียกขวัญ

สรุปได้ว่า ความเชื่อและประเพณีที่เกี่ยวกับข้าวของไทยและเวียดนามมีความคล้ายคลึงกันด้วยมูลเหตุความเชื่อดั้งเดิมเรื่องการเคารพสิ่งเหนือธรรมชาติของท้องถิ่นกับความเชื่อทางศาสนาผสมกันเกิดเป็นความเชื่อเรื่องการบูชาเทพเจ้าเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตข้าว เกิดเป็นพิธีแรกนา พิธีทำขวัญข้าวในทุกขั้นตอนการผลิต นำไปสู่ความเชื่อและประเพณีที่นำผลผลิตข้าวไปใช้เพื่อการบำรุงศาสนาและแสดงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษผู้มีพระคุณ

2.3 ข้าวกับเครื่องมือเครื่องใช้

กระบวนการผลิตข้าวจำเป็นต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้เป็นเครื่องทุ่นแรงในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งสร้างขึ้นจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นผลิตขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ซึ่งเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตข้าวแบ่งได้หลายประเภท

มณฑิยร เรียบเรียง (2551) ศึกษาวิจัยเรื่อง **การศึกษาเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านในการทำนาของสุพรรณบุรี** ด้านประโยชน์ใช้สอย รูปทรง วัสดุ หลักการทำงานการตกแต่งและคติความเชื่อในเขตพื้นที่ทำนา จำนวน 7 อำเภอ เก็บข้อมูลด้วยแบบสังเกตและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแบ่งเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านในการทำนาตามลักษณะของประโยชน์ใช้สอยเป็น 6 ประเภท คือ

- 1) เครื่องมือเครื่องใช้ในการเตรียมพื้นที่และเพาะปลูก ประกอบด้วย ไถ คราด จอบสับ ไม้กระทุ้งกล้า ไม้หัวโยก ชังโลง และระหัด
- 2) เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดการผลผลิตข้าว ประกอบด้วย เคียว คานหลาว ขอบาย กระทา กระดานลากข้าว พลับสาตข้าว ไม้ฟาดข้าว โฉฉะ กระดัง วิ ไม้หลาวส่งข้าว ไม้หลาวปักข้าว เครื่องสีผัดข้าว เครื่องสีข้าว และเครื่องซัอมมือข้าว

- 3) เครื่องมือเครื่องใช้ในการขนส่งข้าว ประกอบด้วย เกวียน และเลื่อนลากข้าว
- 4) เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับใส่ข้าวและเก็บข้าว ประกอบด้วย กระบุง กระป้อม กระบุงปากบาน สัตตวงข้าว ถังตวงข้าว ทะนาน ยุ้งและฉางข้าว
- 5) เครื่องมือเครื่องใช้ประกอบเครื่องแต่งกาย ได้แก่ เกอบ
- 6) เครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบพิธีกรรม ได้แก่ เฉลว

สถาพร ดงขุนทด (2542, น. 860-861) อธิบายว่า การทำครกตำข้าวมีความเชื่อและข้อห้ามบางอย่าง เช่น หากครอบครัวใดได้ไม้ขนาดใหญ่ทำครกตำข้าวได้หลายลูก ต้องทำครกลูกเดียวเท่านั้น หากทำเกิน 1 ลูกเชื่อกันว่าครอบครัวนั้นจะพบความหายนะ ดังนั้นไม้ที่เหลือจึง อาจเก็บไว้ทำเครื่องใช้อย่างอื่นหรือแบ่งให้ญาติพี่น้อง หรือมีความเชื่อมาก่อนจะเริ่มลงมือทำครกตำข้าว ต้องให้ผู้หญิงทำพิธีเปิดปากครกก่อน โดยทำท่าขุดเจาะ 3 ครั้ง ความเชื่อนี้มีที่มาจาก ความเชื่อเรื่องพระเพทธุกรรมหรือพระวิษณุกรรม เทพแห่งวิชาช่าง โดยเล่าว่าพระเพทธุกรรมเริ่มขุดเจาะเรือเป็นคนแรก โดยปีนต้นไม้ขึ้นไปตัดกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ ออกโดยยังไม่ได้ตัดโคนต้น เมื่อลำเรือเสร็จจึงโคนต้นไม้ลงทำให้เรือล้มลงแตกใช้การไม่ได้ เมื่อภรรยาพระเพทธุกรรมมาพบจึงแนะนำให้โคนต้นไม้ลงก่อนแล้วจึงขุดเจาะเรือในแนวราบ ด้วยวิธีนี้พระเพทธุกรรมจึงสร้างเรือสำเร็จ ตั้งแต่นั้นมาพระเพทธุกรรมยกย่องภรรยาเป็นเสมือนครูของตนเอง และมีความเชื่อว่าผู้ชายที่ขุดเจาะทำครกตำข้าวจะต้องผ่านการบวชเรียนแล้วเท่านั้น หากไม่ได้บวชเรียนมาก่อนจะทำให้ผู้นั้นอายุสั้น ปัจจุบันเมื่อโรงสีข้าวมีบทบาทสำคัญในการแปรรูปข้าวเปลือกให้กลายเป็นข้าวสารได้อย่างรวดเร็วทำให้ความนิยมในการใช้ครกตำข้าวลดลงมาก ครกตำข้าวจึงนำไปใช้เพื่อการใช้งานอื่น เช่น ใช้ตำแป้งทำขนม หรือใช้ตำพืชบางชนิดทำเป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น

สรุปได้ว่าเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับข้าวผลิตขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับขั้นตอนการผลิตทั้งการเตรียมพื้นที่เพาะปลูก การจัดการผลผลิตข้าว การขนส่งข้าว และการเก็บหรือใส่ข้าว สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อที่คู่กับวิถีชีวิตชาวนาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งครกตำข้าว เครื่องมือที่ใช้ในการซ้อมข้าวมีคติความเชื่อที่เป็นกุศโลบายให้ผู้ใช้งานรู้จักการแบ่งปันทรัพยากรให้ผู้อื่น การให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต รวมไปถึงการให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาชาวบ้านในกระบวนการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีคุณภาพ แม้ปัจจุบันครกตำข้าวจะมีบทบาทในการแปรรูปข้าวน้อยลง แต่ครกตำข้าวสามารถบอกเรื่องราว ความคิด วิถีชีวิตและภูมิปัญญาความเชื่อของชาวนาไทยได้เป็นอย่างดี

การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ในกระบวนการผลิตข้าวของเวียดนามปรากฏให้เห็นจากธนบัตรเวียดนาม ธนบัตรเวียดนาม 5 ดอลลาร์ของธนบัตรเป็นรูปนกฟีนิกซ์ สัตว์มงคลของ

เวียดนามที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ส่วนอีกด้านของธนบัตรเป็นภาพชาวเวียดนามใช้ควายไถนา สะท้อนสังคมเกษตรกรรมที่ยังคงรักษาวิธีการทำนาแบบดั้งเดิมโดยอาศัยแรงงานของคนเป็นหลักและมีสัตว์เป็นผู้ช่วย ธนบัตร 200 ดอลลาร์ของเวียดนาม ด้านหนึ่งของธนบัตรเป็นรูปของโฮจิมินห์ วีรบุรุษของชาวเวียดนาม ส่วนอีกด้านหนึ่งเป็นรูปการทำเกษตรกรรมที่ใช้ทั้งแรงงานคนและเครื่องจักร แสดงให้เห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของคนเวียดนาม (วีรวรรณ ภิญญรัตน์, 2555, น. 143-144)

2.4 ข้าวกับอาหารการกิน

คนไทยบริโภคข้าวเป็นอาหารหลัก โดยนำมาหุงหรือหนึ่งและนำไปปรุงเป็นอาหารคาวหวานหลากหลายชนิด โดยใช้ภูมิปัญญาในการรังสรรค์อาหารด้วยกรรมวิธีแบบไทยจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะและมีรสชาติอร่อย ทำให้อาหารไทยเป็นที่แพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ

คนไทยบริโภคข้าวเป็นอาหารหลักทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียวนิยมนำมาทำให้สุกทั้งเมล็ดด้วยกรรมวิธีการหุงโดยใช้วิธีการต้มหรือเคี่ยว การนึ่งโดยใช้ความร้อนของไอน้ำ การต้มโดยใช้ความร้อนทำให้เมล็ดข้าวที่แช่อยู่ในน้ำสุก คนไทยยังแปรรูปข้าวเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ สำหรับใช้อุปโภคบริโภค อาทิ แป้งข้าวที่เกิดจากการนำปลายข้าวมาบดหรือไม่จนละเอียดออกมาเป็นผลิตภัณฑ์แป้งข้าวเจ้าและแป้งข้าวเหนียว ผลิตภัณฑ์เส้นก๋วยเตี๋ยวที่ทำจากแป้งข้าวมีลักษณะเป็นเส้นหรือแผ่นนำมาผสมกับเครื่องปรุงต่าง ๆ ปรุงเป็นอาหาร เช่น เส้นก๋วยเตี๋ยวสด เส้นก๋วยจั๊บ เส้นขนมจีน เป็นต้น ขนม ของกินเล่นที่ส่วนใหญ่ทำจากแป้งข้าวเจ้า เช่น ขนมครก ลอดช่อง ทองม้วน ทำจากแป้งข้าวเหนียว เช่น กาละแม่ม ขนมหาก ขนมห่ม หรือทำจากเมล็ดข้าวทำเป็นอาหารว่างและขนมต่าง ๆ เช่น กระจ่างสารท ข้าวเม่า ข้าวตัง นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ข้าวกล้องสำเร็จรูปชนิดแห้ง ข้าวสอยบรรจุกระป๋อง ไรส์แคร็กเกอร์ น้ำมันรำข้าว เป็นต้น ข้าวจึงเป็นพืชที่คนไทยนำมาบริโภคและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวไทย (สุกัญญา สุขฉายา และมูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2547, น. 85-95)

ทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ (2553) กล่าวถึงการนำข้าวมาบริโภคเป็นอาหารของคนไทย ทั้งการนำข้าวไปทำเป็นอาหารคาว อาหารหวานและเครื่องดื่มหลากหลายชนิด เช่น

ข้าวตัง ข้าวสุกที่ติดเป็นแผ่นเกรียมอยู่กันหม้อนำไปทอด รับประทานได้หลายแบบ เช่น โรยหน้าด้วยมะพร้าวขูด งาและน้ำตาล เรียก ข้าวตังทรงเครื่อง หรือรับประทานกับหล่นที่ทำจากหมู กุ้งกะทิ เรียกว่า ข้าวตังหน้าตั้ง

ข้าวมัน ข้าวที่นำมาหุงกับกะทิให้สุก นิยมรับประทานคู่กับส้มตำ

ข้าวเหนียวมูน ข้าวเหนียวนึ่งสุกขณะร้อนผสมกับส่วนผสมของกะทิ เกลือ และน้ำตาล ให้เข้ากัน ตั้งไฟไว้จนข้าวเหนียวดูดน้ำกะทิหมด รับประทานกับหน้าต่าง ๆ ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไปตามเครื่องปรุงที่โรยหน้า เช่น หน้าสังขยา หน้ากุ้ง หน้าปลา หรือรับประทานกับมะม่วงสุก เป็นต้น

ข้าวหลาม ข้าวเหนียวแช่น้ำกรอกใส่กระบอกลูกไม้ เติมน้ำกะทิและส่วนผสมที่ต้องการ นำไปเผาไฟจนสุก

กระยาสารท ขนมหวานของไทย ทำจาก ถั่ว งา ข้าวคั่ว กวนกับน้ำตาล นิยมทำในช่วงวันสารทของไทย

กวยเตี๋ยว อาหารที่ทำจากแป้งข้าวอีกชนิดหนึ่ง แบ่งออกเป็นหลายชนิด บางชนิดเรียกตามขนาดของเส้น เช่น เส้นเล็ก เส้นใหญ่ เส้นหมี่ หรือเรียกตามชนิดอาหารที่นำไปทำ เช่น แผ่นกวยจั๊บ สามารถนำมาทำเป็นอาหารได้หลายวิธี ทั้งต้มเป็นกวยเตี๋ยวน้ำ เย็นตาโฟ หรือนำมาผัดกับเนื้อสัตว์และผัก หรือปรุงรสเป็นกวยเตี๋ยวแห้ง

ข้าวเกรียบว่าว อาหารว่างที่คนไทยนิยมรับประทานในสมัยก่อน โดยเฉพาะช่วงงานบุญหรือหลังฤดูการเก็บเกี่ยว มีลักษณะเป็นแผ่นบาง กลม ขนาดใหญ่ มีรสหวานอ่อน ๆ มีกลิ่นหอม และกรอบอร่อย ก่อนรับประทานต้องนำไปปิ้งไฟอ่อน ๆ หมั่นกลับไปมาให้สุกทั่วกันทั้งสองข้าง

ขนมจาก ทำจากแป้งข้าวเหนียวนวดกับน้ำตาล เกลือ และมะพร้าวขูดเส้นให้เข้ากัน ห่อด้วยใบจากแล้วย่างให้สุก

สรุปได้ว่า คนไทยนำข้าวมาบริโภคเป็นอาหารได้หลายรูปแบบ โดยบริโภคทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียวทำเป็นทั้งอาหารคาว อาหารหวาน เครื่องดื่มและนำข้าวไปทำเป็นแป้งแปรรูปเป็นอาหารจำพวกเส้น เช่น ขนมจีน กวยเตี๋ยว ปรุงรสชาติแบบไทยโดยใช้วัตถุดิบที่มีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการในการบริโภคที่หลากหลาย

วัฒนธรรมการบริโภคอาหารเวียดนามบริโภคข้าวเป็นหลักเป็นอาหารหลักเช่นกัน ชาวเวียดนามบริโภคทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียว โดยใช้กรรมวิธีการหุงและนึ่ง วิธีการหุงข้าวของชาวเวียดนามมีหลายวิธี เช่น การหุงข้าวเปล่าหรือหุงกับธัญพืช การหุงข้าวโดยใช้น้ำต้มไก่ เป็ดหรือหมู หุงแทนน้ำธรรมดา (com nuoc dung) คล้ายข้าวมันไก่ของไทยหรือการหุงข้าวในกระบอกลูกไม้ (com ong nua) คล้ายข้าวหลาม นอกจากนี้ชาวเวียดนามยังมีวิธีรับประทานข้าวหลายแบบ เช่น การรับประทานแบบตักข้าวใส่ถ้วยแล้วรับประทานกับอาหาร รับประทานแบบข้าวปั้น (com nam) มักใช้พกติดตัวไปทานที่อื่น โดยกัดกินเป็นคำ ๆ กับกับข้าว หรือรับประทานแบบข้าวผัด (com

rang , com chien) ที่ใช้ข้าวเก่าที่รับประทานไม่หมด ผัดกับหอมเจียว ปิ้งรสด้วยน้ำปลาหรือเกลือ บางครั้งอาจใส่กุ้งแห้ง เนื้อสัตว์หรือผักลงไป (โสภณา ศรีจำปา, 2543b, น. 105-109)

พรเพ็ญ อ้นตระกูล (2560) กล่าวถึงขนมของชาวเวียดนามว่า ขนมที่มีชื่อเสียงและคนเวียดนามนิยมรับประทานกันมาก คือ bánh bûn ที่ทำมาจากข้าวหรือแป้ง โดยมากมักห่อหรือใส่ไส้ มีทั้งชนิดเค็มและหวาน เช่น bánh com บั๊ญ โก้ม เป็นขนมเก่าแก่ของเมืองฮานอยมีลักษณะเป็นแผ่นบางสีเหลือง ทำจากแป้งข้าวเหนียวหรือข้าวเเม่ซึ่งมีสีเขียว เรียกว่า com โก้ม ข้าวในไส้ใส่ถั่วเขียวบด นิยมรับประทานกับน้ำชาในช่วงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว หรือ bánh tét บั๊ญ เต็ต ที่ทำไว้รับประทานช่วงเทศกาลตรุษสารทหรืองานมงคล

สกลกาญจน์ วิเศษ (2555, น. 204-205) กล่าวถึงวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของชาวเวียดนามว่า ชาวเวียดนามรับประทานข้าวเจ้าเป็นอาหารหลักแต่ก็รับประทานข้าวเหนียวด้วย รวมไปถึงอาหารที่ปรุงด้วยแป้งรวมและขนมปังฝรั่งเศส ชาวเวียดนามเรียกอาหารที่ปรุงด้วยข้าวเหนียวที่เป็นที่นิยมในเวียดนามว่า “บั๊น” ได้แก่ ‘บั๊นจิ้ง’ คือ ข้าวต้มใส่ถั่วห่อด้วยใบตองเป็นรูปสี่เหลี่ยม ‘บั๊นหย่าย’ คือข้าวต้มใส่ถั่วห่อด้วยใบตองเป็นรูปทรงวงกลม ‘บั๊นหล่ากาย’ เป็นขนมทำจากแป้งข้าวเหนียว นวดกับใบป่านจนดำ ใส่ทำจากถั่ว นอกจากนี้ยังมี ‘เฟอ’ อาหารประเภทกวยเตี๋ยวและขนมจีนอย่าง “บุน” ที่มีรูปแบบการปรุงที่หลากหลาย เช่น ‘บุนบ่อเหว’ เป็นขนมจีนน้ำใสเนื้อวุ้นหรือเนื้อหมู ‘บุนทิดหนึ่ง’ คือขนมจีนหมูย่าง และ ‘บุนบ่อ’ คือ ขนมจีนหน้าเนื้อ ส่วนอาหารที่ถือว่าเป็นอาหารประจำชาติคือ เปาะเปี๊ยะเวียดนาม เป็นหนึ่งในอาหารที่มีชื่อเสียงที่สุด โดยแผ่นเปาะเปี๊ยะทำมาจากแป้งจากข้าวเจ้า ใส่เปาะเปี๊ยะอาจเป็นไก่ หมู กุ้งห่อรวมกับผักต่าง ๆ นับเป็นอาหารยอดนิยมที่สามารถรับประทานได้ทั่วไปในเวียดนาม

อาหารที่มีชื่อเสียงอย่างหนึ่งของกรุงฮานอย ประเทศเวียดนามคือ ข้าวเเม่หมูป่านเหมจี้ การทำข้าวเเม่ของหมูป่านเหมจี้ต้องใช้ข้าวเหนียวพันธุ์เย็บก้ายฮวาจึงจะได้ข้าวเเม่ที่อร่อยที่สุด ซึ่งข้าวต้องอยู่ในระยะนํ้านม เกล็ดลักษณะของข้าวเเม่เหมจี้คือสีของข้าวเเม่ที่ยังคงสีของข้าวธรรมชาติ เดิมชาวบ้านทำช่วงฤดูใบไม้ร่วงแต่ปัจจุบันทำตลอดทั้งปี ชาวบ้านจะใช้ใบบัวห่อข้าวเเม่เพื่อให้ข้าวเเม่มีกลิ่นหอม เมนูอาหารที่ทำจากข้าวเเม่มีหลายเมนู เช่น ข้าวเเม่สด ขนมข้าวเเม่ ข้าวเเม่คั่ว เป็นต้น ข้าวเเม่เหมจี้ส่งออกไปยังต่างประเทศ สามารถซื้อเป็นของฝากและเป็นเมนูเด็ดของกรุงฮานอยที่ชาวเวียดนามและนักท่องเที่ยวชื่นชอบ (สถานีวิทย์เวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ, 2560)

สรุปได้ว่า ชาวเวียดนามรับประทานข้าวเป็นอาหารหลัก ทั้งข้าวเหนียวและข้าวเจ้า ในรูปของอาหารคาวและหวาน นำข้าวมาทำเป็นแป้ง สร้างสรรค์เป็นเมนูเส้นและขนมนานาชนิด

กับวัตถุดิบในท้องถิ่นทั้งพืชผักและเนื้อสัตว์นานาชนิด เกิดเป็นวัฒนธรรมอาหารเฉพาะตัวเพื่อตอบสนองการบริโภค ใช้ในเทศกาลงานต่าง ๆ รวมไปถึงแปรรูปเป็นของฝากจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

2.5 ข้าวกับสำนวน

คนไทยที่อยู่ในวัฒนธรรมข้าวใช้ข้าวในการเปรียบเทียบกับสิ่งต่าง ๆ โดยข้าวเป็นสัญลักษณ์ของความเจริญงอกงามและความอุดมสมบูรณ์ เป็นเครื่องบ่งบอกความร่ำรวย เช่น “เงินทองข้าวของ” และ “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” กลายเป็นคำคุ้นชินที่อธิบายลักษณะของประเทศไทยที่เป็นประเทศกสิกรรม เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ สามารถทำการเพาะปลูกและผลิตพืชผลได้เป็นอย่างดี (ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์, 2550, น. 135-136) ผู้วิจัยรวบรวมสำนวนไทยที่เกี่ยวกับข้าวจากหนังสือ **ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสภา** (ราชบัณฑิตยสถาน, 2558) สรุปสำนวนและความหมายของสำนวน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กินน้ำตาต่างข้าว หมายถึง ร้องไห้จนไม่กินอะไรเพราะมีความทุกข์มาก
 แก่เพราะกินข้าว เฒ่าเพราะอยู่นาน หมายถึง คนมีอายุมากแต่ไม่มีประโยชน์
 ข้าวนอกเจ้าข้าวนอกหม้อ หมายถึง การทำนอกเหนือคำสั่ง ผิดไปจากแบบแผน
 ข้าวกันบาตร หมายถึง อาหารที่ลูกศิษย์วัดได้อาศัยกินจากที่เหลือจากพระฉัน
 ข้าวแดงแกงร้อน หมายถึง บุญคุณของผู้ที่เคยเลี้ยงดูกันมา
 ข้าวยากหมากแพง หมายถึง สภาวะบ้านเมืองขาดแคลนอาหาร ประชาชนมีความทุกข์ยาก หากินลำบาก

ข้าวใหม่ปลามัน หมายถึง อะไรที่เป็นของใหม่ก็ถือว่าเป็นสิ่งดี มักใช้เรียกช่วงเวลาที่มีภรรยาแต่งงานกันใหม่ ๆ

ตำข้าวสารกรอกหม้อ หมายถึง ทำพอให้เสร็จไปครั้งหนึ่ง ไม่ได้เตรียมตัวหรือวางแผน เหมือนกับการตำข้าวพอให้หุงกินไปมื้อหนึ่ง

ทุบหม้อข้าว หมายถึง ตัดอาชีพ ทำลายผลประโยชน์หรือหนทางทำมาหากิน
 หนูตกถังข้าวสาร หมายถึง ชายที่มีฐานะยากจนได้แต่งงานกับหญิงที่ร่ำรวยทำให้ตนเองร่ำรวยสุขสบายไปด้วย

หุงข้าวประชิดหมา ปิ้งปลาประชิดแมว หมายถึง แกล้งทำด้วยความไม่พอใจหรือล้อด้วยสิ่งจูงใจต่าง ๆ ซึ่งการกระทำนั้นมีแต่จะเสียประโยชน์

วิถีชีวิตของคนเวียดนามก็ผูกพันกับข้าวเช่นกัน จึงปรากฏข้าวในวัฒนธรรมสำนวนสุภาษิตเวียดนาม โสภนา ศรีจำปา (2546, น. 91-93) อธิบายว่า สำนวนสุภาษิตเวียดนามแสดงให้เห็น

ถึงความใส่ใจและความช่างสังเกตของบรรพบุรุษชาวเวียดนามในวิถีการเกษตร มักกล่าวถึงการดูแลผลผลิตข้าวเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี ดังสำนวนสุภาษิตที่เกี่ยวกับการปลูกข้าว ได้แก่

Ăn bữa mai để cú khoai bua một หมายถึง กินข้าววันพรุ่งนี้ เอามันเทศไว้มะรืนนี้ โดยเป็นสำนวนที่มุ่งสอนให้รู้จักคิดและวางแผนเพื่อความไม่แน่นอนไว้สำหรับวันข้างหน้า

Nước dù phần nhiều, chăm sóc sớm chiều, lửa sẽ đẩy bóng หมายถึง น้ำ ปุ๋ย มาก พอดูแล เข้าบ่ายต้นข้าวจะเต็มรวง เป็นสำนวนที่มุ่งสอนวิธีการบำรุงดูแลรักษาข้าวเพื่อให้ได้ผลผลิตดี

Tốt giống tốt mà tốt mà tốt lựa หมายถึง พันธุ์ดีก็ดี ข้าวกล้าก็ดี ต้นข้าวก็ดี เป็นสำนวนที่มุ่งสอนให้ชาวนาเวียดนามเลือกพันธุ์ข้าวที่ดีเพื่อจะทำให้ได้ผลผลิตที่ดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ วุฒิ กิม จี (2550) เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเวียดนามกับสำนวนไทย และคัดเลือกการเปรียบเทียบสำนวนที่เกี่ยวกับข้าว สรุปสำนวนและความหมายของสำนวน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

Ăn cơm trước keng (อัน เกิม เชือก แก่ง) กินข้าวก่อนเสียงฆ้อง เปรียบเทียบกับสำนวนไทย ชิงสุกก่อนห่าม หมายถึง รีบทำก่อนถึงเวลาอันสมควร ใช้เฉพาะกับการลักลอบได้เสียกันก่อนแต่งงาน

Chuột sa chính gạo (chuột ซา ฉิง ก้าว) เปรียบเทียบกับสำนวนไทย หนูตกถังข้าวสาร หมายถึง ชายที่มีฐานะยากจนได้แต่งงานกับหญิงร่ำรวยทำให้ตนเองสุขสบายไปด้วย

Đàm bì thóc chọc bì gạo (เด็ม บี ท็อก ฉอก บี ก้าว) แทะกระสอบข้าวเปลือก แทะกระสอบข้าวสาร เปรียบเทียบกับสำนวนไทย ยุให้รำ ต่ำให้รั่ว หมายถึง ยุให้แตกกัน ผิดใจกัน

Liệu cơm gắp mắm (เหลี่ยว เกิม กั๊ป ม้า) ดูข้าวคืบปลาว่า เปรียบเทียบกับสำนวนไทย ปลูกเรือนพอตัว หิวหัวพอเกล้า หมายถึง ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้พอสมควรกับฐานะของตน

Người đẹp vì lụa, lụa tốt vì phần (เหงื่อย แดบ หวี หลัว ลั่ว ตัด หวี เฟิน) คนงามเพราะผ้าไหม ต้นข้าวดีเพราะปุ๋ย เปรียบเทียบกับสำนวนไทย ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง หมายถึง การเติมแต่งทำให้ดูสวยงามขึ้น ดูดีขึ้น

Thóc cao gạo kém (ท็อก กาว ก้าว แก้ม) ข้าวเปลือกแพง ข้าวสารแพง เปรียบเทียบกับสำนวนไทย ข้าวยากหมากแพง หมายถึง ภาวะขาดแคลนอาหาร

การศึกษาสำนวนไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนชาวต่างชาติจะทำให้เข้าใจทัศนคติ ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของคนไทยนำไปสู่การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในระดับสูง สามารถเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้วัฒนธรรมไทยได้ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ เกษศิริรักษ์

นิตยสาร (2554) เรื่อง **การสร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทย สำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ** มีค่าประสิทธิภาพ 84.10/82.00 ประกอบด้วยแบบเรียน 10 บท ได้แก่ บทที่ 1 เรื่องกล้วย ๆ บทที่ 2 ชุบมือเปิบ บทที่ 3 แขนงนม บทที่ 4 รู้จักที่ต่ำที่สูง บทที่ 5 หมากัดอย่ากัดตอบ บทที่ 6 ข้าวแดงแกงร้อน บทที่ 7 เข้าตามตรอกออกตามประตู บทที่ 8 บัวไม่ช้า น้ำไม่ขุ่น บทที่ 9 คว่ำบาตร และบทที่ 10 ไปมาลาไหว้ งานวิจัยนี้ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจวิถีชีวิต ความเชื่อและพฤติกรรมของคนไทย เช่น ความเชื่อเรื่องการติดหิ้งพระให้สูงจากสำนวนรู้จักที่ต่ำที่สูง แสดงออกถึงการยึดมั่นในพระพุทธศาสนา การเคารพต่อบุคคลและสถานที่ตามความเหมาะสมของฐานะ ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทย ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเพิ่มทักษะทางภาษาไทย เกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยจากสำนวนไทยและสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารในบริบทสังคมไทย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สุริศา ไสภณเลิศพงศ์ (2560) เรื่อง **ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่อง สำนวนไทย สำหรับนักศึกษาชาวจีน** มีค่าประสิทธิภาพ 83.00/82.60 ประกอบด้วยชุดการสอน 10 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 สำนวนเกี่ยวกับครอบครัว ความรัก ชุดที่ 2 สำนวนเกี่ยวกับ การศึกษา อบรม ชุดที่ 3 สำนวนเกี่ยวกับ การดำรงชีวิต เศรษฐกิจ อาชีพ ชุดที่ 4 สำนวนเกี่ยวกับ ลักษณะนิสัย และพฤติกรรมของบุคคล ชุดที่ 5 สำนวนเกี่ยวกับ สังคม สมาคม ชุดที่ 6 สำนวนเกี่ยวกับ ถ้อยคำวาจา ชุดที่ 7 สำนวนเกี่ยวกับ การปกครอง บ้านเมือง ชุดที่ 8 สำนวนเกี่ยวกับ ค่านิยม ชุดที่ 9 สำนวนเกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม และชุดที่ 10 สำนวนเกี่ยวกับ เบ็ดเตล็ด รวมสำนวนทั้งหมด 100 สำนวน ชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ใบความรู้เรื่องสำนวน ความหมายของคำศัพท์ ความหมายของสำนวน ตัวอย่างการใช้สำนวน เกร็ดความรู้ที่มาของสำนวน โอกาสที่ใช้ ใบความรู้เรื่องไวยากรณ์ ใบความรู้เรื่อง วัฒนธรรมไทย แบบฝึกหัด แบบทดสอบ และเฉลย ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่อง สำนวนไทย ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทย สามารถนำไปใช้ได้จริง

การเรียนรู้เรื่องสำนวนไทยไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ เนื่องจากสำนวนไทยมีจำนวนมากและการรู้ความหมายของสำนวนต้องเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยด้วย การศึกษาสำนวนไทยจากพจนานุกรมจึงอาจไม่เพียงพอเพราะให้เพียงความหมาย ดังนั้น แนวทางการสร้างสื่อการเรียนรู้เรื่องสำนวนไทยจึงต้องครอบคลุมถึงที่มาของสำนวน ตัวอย่างการใช้สำนวน ลักษณะและโอกาสในการใช้สำนวนในบริบทการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจสำนวนไทยนำไปสู่การใช้สำนวนไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

2.6 ขำกับการละเล่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 118) อธิบายความหมายของการละเล่น หมายถึง มหรสพต่าง ๆ , การแสดงต่าง ๆ เพื่อความสนุกสนานรื่นเริง กรมส่งเสริมวัฒนธรรม (2559, น. 11) อธิบายความหมายของการเล่นพื้นบ้านว่า เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยไม่ได้มุ่งหมายผลแพ้ชนะ มักมีรูปแบบและวิธีการเล่นแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น ผู้วิจัยคัดเลือกเนื้อหาการละเล่นที่เกี่ยวกับขำ ได้แก่ วิธีขำสารเล่นหม้อข้าวหม้อแกง และการเล่นขำหลามตัด

การละเล่นของคนหนุ่มสาวที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตและแปรรูปข้าวของไทย อาทิ **การเล่นขำข้าวเม่า** เป็นการเล่นสนุกของคนหนุ่มสาวในจังหวัดเพชรบุรีที่ช่วยกันตำข้าวเม่าในช่วงฤดูหนาว ปัจจุบันการละเล่นนี้ลดน้อยลงไปเพราะมีผู้ผลิตข้าวเม่าขายผู้คนจึงไม่ค่อยมีโอกาสตำข้าวเม่าเอง (บุญมี พิบูลย์สมบัติ, 2542, น. 550) **การละเล่นผีทะนายน** เป็นการเล่นพื้นบ้านในจังหวัดลพบุรีที่สะท้อนความเชื่อเรื่องผี มีวัตถุประสงค์เพื่อเสี่ยงทายเนื้อคู่และเปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้พบกัน การเล่นผีทะนายนนิยมเล่นช่วงประมาณเดือน 6 ซึ่งเป็นช่วงการทำนา เมื่อกลับจากนาคนหนุ่มสาวจะนัดหมายเล่นผีทะนายนกันยามค่ำคืน (กิตติ กอบเพชร, 2542, น. 3786)

ข้าวในศิลปวัฒนธรรมเวียดนามก็ปรากฏในมหรสพและการละเล่น ศิลปกิจ ตี๋ชันติกุล (2546, น. 183) กล่าวถึงการยกย่องวัฒนธรรมชาวนาที่มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาประเทศให้เป็นวัฒนธรรมของชาติ ผู้นำและรัฐจึงสร้างภาพชาวนาในเชิงสัญลักษณ์ให้ปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งศิลปะ โดยการคัดเลือกภาพของชาวนามานำเสนอในการแสดง หุ่นน้ำ คือชุดการทำนาและการขนควาย เน้นรากฐานของประเทศเวียดนามที่มาจากชาวนาที่ได้รับการยกย่องจากรัฐ วัฒนธรรมชาวนาจึงกลายเป็นวัฒนธรรมของชาติ สกลกาญจน์วิเศษ (2555, น. 210) กล่าวถึง การแสดงหุ่นกระบอกน้ำของเวียดนาม (Municipal Water Puppets) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติ โดยการแสดงหุ่นกระบอกน้ำเริ่มต้นบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขงซึ่งเป็นบริเวณที่มีน้ำท่วมทุกปีจึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการคิดค้นการละเล่นขึ้นมาเพื่อสร้างความบันเทิงในระหว่างที่น้ำท่วม ปัจจุบันโรงละครหุ่นกระบอกน้ำยังคงแสดงครบทั้ง 12 องค์ มีเรื่องราวต่าง ๆ อันแสดงถึงประเพณีและความเชื่อของชาวเวียดนาม ซึ่งหนึ่งในนั้นคือกระบวนการผลิตข้าว คือการทำนาตั้งแต่ต้นจนจบ

ความผูกพันที่มีต่อข้าวของคนในสังคมไทยและเวียดนามถ่ายทอดเป็นการละเล่นและมหรสพที่สนุกสนาน สร้างความเพลิดเพลินให้กับคนในชาติและสามารถเผยแพร่เอกลักษณ์

ทางวัฒนธรรมของชาติได้อีกทางหนึ่ง การศึกษาเรื่องการละเล่นจึงมีคุณค่าต่อการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการละเล่นสำหรับเด็กที่บ่งบพรบพเจรจาส่วนใหญ่จะเป็นคำถามคำตอบที่มีขนาดสั้น มีเนื้อความเป็นเรื่องราวคำพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อ บอกกริยาอาการต่าง ๆ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษา เช่นเดียวกับการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของชาวต่างชาติที่ต้องเริ่มฝึกทักษะทางภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่ของจากเรื่องคำศัพท์ที่ง่ายและใช้ในชีวิตประจำวันก่อนจะพัฒนาไปใช้ภาษาในระดับที่ซับซ้อนขึ้น โดยใช้ภาพประกอบคำศัพท์อธิบายการละเล่นต่าง ๆ ให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจเนื้อหาของบทเรียนมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่างงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ พูลสวัสดิ์ (2554) เรื่อง **ชุดการสอนสำหรับครูเรื่อง ภาษาและวัฒนธรรมไทยในการละเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติ** ประกอบด้วยชุดการสอน 5 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 โพงพาง ชุดที่ 2 มอญซ่อนผ้า ชุดที่ 3 จ้ำจี้ผลไม้ ชุดที่ 4 รีรีข้าวสาร ชุดที่ 5 งูกินหาง โดยคัดเลือกเฉพาะการละเล่นของเด็กไทยที่มีเพลงประกอบเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทย นำมาวิเคราะห์และประมวลเนื้อหาสร้างเป็นชุดการสอนเรียงลำดับจากชุดที่มีบทร้องสั้นที่สุดไปยังชุดที่มีบทร้องยาวที่สุด ภายในชุดการสอนประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับผู้เรียน จุดประสงค์การเรียนรู้ ตารางการถอดเสียงพยัญชนะและสระ บัตรความรู้ บัตรกิจกรรม บัตรทดสอบและบัตรเฉลย โดยใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กันผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนมีค่าเฉลี่ยแบบทดสอบหลังเรียนร้อยละ 92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยเพิ่มขึ้น

2.7 ขำกับนิทานพื้นบ้าน

นิทานพื้นบ้าน คือ เรื่องที่เล่าต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่ง ไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้แต่ง เช่น ปลาบู่ทอง โสนน้อยเรือนงาม บางครั้งแพร่หลายจากท้องถิ่นหนึ่งไปอีกท้องถิ่น เช่น สังข์ทอง ลักษณะสำคัญของนิทานพื้นบ้านต้องเป็นเรื่องที่เล่ากันมาแบบปากต่อปากจากความจำที่ฟังต่อ ๆ กันมา และไม่ทราบว่ามีใครแต่ง เช่น เรื่องศรีธนญชัย (ประคอง นิมมานเหมินทร์, 2543, น. 7) คนสมัยก่อนนำขำเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์นิทานพื้นบ้านของไทย ปรากฏเป็นนิทานตำนานบอกเล่าที่มาของขำ นิทานที่เกี่ยวกับความเชื่อและวิถีปฏิบัติของคนและชาวนาไทย

นิทานตำนานขำเป็นนิทานอธิบายเหตุเพราะเป็นเรื่องการเกิดขำจากความเชื่อว่าสิ่งเหนือธรรมชาติมีอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับเกิดขำ ขำจึงเป็นพืชศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องเคารพบูชาความเชื่อดังกล่าวจึงเกิดพิธีกรรมเกี่ยวข้องกับขำ (ประสพสุข ฤทธิเดช, 2541, น. 116) เกิดเป็นนิทานกำเนิดขำเพื่ออธิบายความเป็นมาของขำ ซึ่งมีหลากหลายสำนวน เช่น ตำนานกำเนิดขำเรื่อง เมล็ดขำใหญ่เท่าลูกมะละกอกที่เล่าว่า ในยุคดึกดำบรรพ์ ต้นขำสูงเท่ากับไม้ยืนต้น

ส่วนเมล็ดข้าวก็มีขนาดใหญ่เท่ากับลูกมะละกอ อีกทั้งยังมีปีก เมื่อเมล็ดข้าวแก่ก็จะติดปีกบินไปตามบ้านเรือนของคนปลูกข้าวเอง มีหญิงเกียจคร้านคนหนึ่ง สำคัญว่าเมล็ดข้าวนั้นใหญ่โตเกินขนาด เวลารับประทานจะยุ่งยาก อยู่มาวันหนึ่งเมื่อเมล็ดข้าวบินเข้าไปในบ้านของเธอ เธอจึงเอาไม้ไผ่ที่ใช้ตากผ้าถูตีสาวที่บินเข้ามาจนแหลก ปู่ขวัญข้าวโกรธมาก ตั้งแต่นั้นมาต้นข้าวก็กลายเป็นพืชล้มลุก เมล็ดข้าวก็ปราศจากปีกและเป็นเมล็ดเล็ก เช่นทุกวันนี้ (ทองแถม นาถจำนง, 2559, น. 12)

จากนิทานกำเนิดข้าวที่เป็นนิทานอธิบายเหตุ ได้กล่าวถึงเทพแห่งข้าว ทั้งปู่ขวัญข้าว แม่โพสพและอื่น ๆ แตกต่างกันไปตามท้องถิ่น จึงปรากฏเป็นนิทานที่บอกเล่าการกำเนิดของเทพแห่งข้าวหลากหลายสำนวน โดยการศึกษาวิจัยในครั้งนี้งดศึกษาในพื้นบ้านภาคกลาง ผู้วิจัยจึงยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้านที่กล่าวถึงเทพแห่งข้าว 3 สำนวน ดังนี้

พระแม่โพสพเป็นเทพธิดาอยู่ในสวนสวรรค์ เป็นสนมเอกของพระอินทร์ วันหนึ่งนำดอกไม้ไปถวายพระอินทร์ พระอินทร์เห็นว่า แม่โพสพมีผิวเนื้อที่หอมลง จึงให้นางเสียดสละเนื้อของนางให้แก่ชาวโลก นางจึงลงมาหาฤาษีตาไฟบนโลกมนุษย์โดยเก็บดอกไม้สวรรค์มาด้วย เมื่อแม่โพสพเข้าไปหาฤาษี ฤาษีได้กลิ่นดอกไม้จึงลืมหัดขึ้น ไฟจึงไหม้แม่โพสพเป็นเถาเถา ฤาษีแปลกใจและสงสัยจึงชุบแม่โพสพขึ้นมาใหม่ แม่โพสพจึงบอกว่าตนต้องการจะสละเนื้อของตนเป็นข้าวให้ชาวโลกกิน เธอจึงได้กลายเป็นเมล็ดข้าว พระฤาษีจึงใช้ไม้เท้าตีข้าวและอธิษฐานให้ข้าวแตกกระจายเป็นเมล็ดมาบิณฑบาตทั่วพื้นดิน มนุษย์จึงเก็บพืชพันธุ์ไปปลูกให้ลูกหลานกิน (วิชา ทรวงแสง, 2542, น. 4171)

ตำนานแม่โพสพของชาวภาคกลางเล่าว่า ณ เมืองไพสาลี วันหนึ่งมีการประชุมปรึกษากันว่า ระหว่างพระพุทธเจ้ากับแม่โพสพใครมีบุญคุณมากกว่า ที่ประชุมลงความเห็นว่าเป็นพระพุทธเจ้ามีบุญคุณเหนือกว่า แม่โพสพได้ฟังดังนั้นก็น้อยใจว่ามนุษย์ไม่เห็นความดี จึงหนีไปยังป่าหิมพานต์ เกิดความอดอยากบนโลกมนุษย์ พระพุทธเจ้าจึงให้พระมาตุลีไปตามแม่โพสพกลับมา พระมาตุลีตามไปจนไปถึงภูเขากระตบแล้วไปต่อไม่ได้ จึงใช้ให้ปลาสลาดตามต่อจนพบปลาสลาดอ่อนวอนให้แม่โพสพกลับไปยังโลกมนุษย์ แม่โพสพไม่ยอมกลับแต่ได้ให้เมล็ดพันธุ์ข้าว 7 เมล็ดและสั่งอีกว่า เมื่อข้าวใกล้สุกให้จัดพิธีทำขวัญขึ้น ปลาสลาดจึงไปบอกพระมาตุลีพร้อมมอบเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ ระหว่างทางกลับพระมาตุลีหยุดพักอาบน้ำ นกกระจาบจึงแอบขโมยเมล็ดข้าว 2 เมล็ดข้าวนั้นได้กลายเป็นข้าวผีในที่สุด พระมาตุลีนำเมล็ดพันธุ์ข้าวถวายพระพุทธเจ้าและแจกพันธุ์ข้าวให้แก่มนุษย์ ตั้งแต่นั้นมาเมื่อข้าวใกล้สุก มนุษย์จะจัดพิธีทำขวัญเชิญแม่โพสพเป็นประจำทุกปี (กิงทอง มหาพรไพศาล, 2551, น. 13-14)

นิทานตำนานข้าวอีกตำนานหนึ่งกล่าวว่า กาลครั้งหนึ่งเทวดาและมนุษย์ทำบุญถวายพระพุทธเจ้า เว้นแต่เจ้าแห่งข้าวเนื่องจากโกรธที่มนุษย์ทำความเคารพพระพุทธเจ้าก่อน เพราะคิดว่าตนมีบุญคุณต่อมนุษย์มากกว่า แต่ผู้ที่มาชุมนุมไม่เชื่อจึงถามพระพุทธเจ้าว่า ใครยิ่งใหญ่กว่า พระพุทธเจ้าตอบว่า พระองค์ยิ่งใหญ่กว่า ทำให้เจ้าแห่งข้าวโกรธและหนีไป พระพุทธเจ้ารู้ว่าหากไม่มีเจ้าแห่งข้าวอยู่บนโลก มนุษย์จะอดตาย จึงออกตามหาเจ้าแห่งข้าว ในที่สุดก็พบเจ้าแห่งข้าวอยู่บนท้องฟ้า เจ้าแห่งข้าวจึงแปลงกายไปอยู่ในฟักทอง พระพุทธเจ้าจึงหยิบฟักทองนั้นใส่ลงในบาตรทำให้ฟักทองนั้นแตกเป็นชิ้นเล็ก ๆ มีสีแตกต่างกัน เป็นที่มาของข้าวสีต่าง ๆ พระพุทธเจ้าจึงบอกผู้ที่มาเฝ้าว่า เจ้าแห่งข้าวอยู่ในบาตรแล้ว พระองค์จึงเสวยข้าวนั้นและรู้สึกว่ามีข้าวดิบปนอยู่ จึงหยิบข้าวดิบนั้นทิ้งลงน้ำ เจ้าแห่งข้าวจึงไปอยู่ในท้องปลา เมื่อพระพุทธเจ้าทราบจึงเรียกให้จระเข้บีบปากปลาตัวนั้นอ้าออกแล้วจึงเอาบาตรรองปากปลาไว้ เจ้าแห่งข้าวรู้ว่าตนสู้พระพุทธเจ้าไม่ได้ จึงก้มลงกราบพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ารู้ว่าเจ้าแห่งข้าวคลายทิฐิจึงสอนมนุษย์ให้เคารพข้าว เมื่อจะกินข้าวให้ยกขามข้าวขึ้นเหนือศีรษะแล้วกล่าวว่า ข้าวผู้มีบุญคุณ ("ตำนานข้าว-ยอดอาหารอายุวัฒนะ," 2544, น. 23)

จากนิทานตำนานเทพแห่งข้าวสรุปลักษณะร่วมของนิทานพื้นบ้านทั้ง 3 เรื่องได้ว่า เทพแห่งข้าวเป็นหญิงและเป็นเทพแห่งความอุดมสมบูรณ์หายไปจากโลกเพราะน้อยใจที่มนุษย์ไม่รู้บุญคุณหรือเกิดการเปรียบเทียบบุญคุณของเทพแห่งข้าวกับพระพุทธเจ้าตามแนวความเชื่อของศาสนาพุทธ จะเกิดความอดอยากแห้งแล้งบนโลกมนุษย์ มนุษย์จึงต้องประกอบพิธีกรรมและปฏิบัติตนเพื่อแสดงความเคารพต่อข้าว นิทานพื้นบ้านเรื่องแม่โพสพจึงเป็นนิทานความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย

นิทานพื้นบ้านเวียดนามกล่าวถึงนิทานตำนานกำเนิดข้าวหลายสำนวน ฮ. ศุภวุฒิ และ ธีรภาพ โลหิตกุล (2562, น. 60) กล่าวว่า ข้าวเป็นอาหารพระเจ้าประทานให้มนุษย์ เดิมข้าวมีลักษณะเป็นลูกกลม ๆ ขนาดใหญ่ เมื่อชาวเวียดนามทำพิธีเช่นสรวงบูชาเทพเจ้า ก่อนข้าวจะไปปรากฏในบ้านให้คน ๆ นั้นนำไปทำเป็นอาหาร แต่มีครอบครัวหนึ่ง สามีบอกให้ภรรยาทำความสะอาดบ้านเพื่อต้อนรับก้อนข้าว ส่วนตนจะไปจุดธูปอัญเชิญข้าว แต่ภรรยามีนิสัยเกียจคร้านจึงกวาดบ้านไม่เสร็จ พอสามีไหว้จบ ก้อนข้าวก็ปรากฏขึ้นและถูกไม้กวาดในมือของหญิงสาวปัดจนแตกละเอียด กลายเป็นเมล็ดเล็ก ๆ นับตั้งแต่นั้นมานุษยจึงต้องปลูกข้าวด้วยตนเอง

ประคอง นิมมานเหมินท์ และคนอื่น ๆ (2560, น. 160-161) กล่าวถึงนิทานตำนานข้าวของกลุ่มชนชาติไทในเวียดนามว่า ตำนานข้าวไทดำเมืองลา มี 2 สำนวน สำนวนแรกกล่าวว่า เดิมเมล็ดข้าวมีขนาดใหญ่เท่าลูกฟัก ขนาดที่แม่ 1 คน กับลูกอีก 7 คน กินกันไม่หมดและข้าวจะบิน

มาหาเอง วันหนึ่งข้าวบินมาที่บ้านแม่หม้าย แม่หม้ายเอาพรวนไปฟันแม่ข้าวแตกละเอียด ตั้งแต่นั้นมาข้าวจึงไม่มาหาและมนุษย์ต้องปลูกข้าวและออกไปหาข้าวกินเอง ส่วนวันที่ 2 กล่าวว่า เดิมเมืองแฉกมี 2 เมือง คือ เมืองแฉกเหนือซึ่งเป็นเมืองของผู้ชายและเมืองแฉกใต้ซึ่งเป็นเมืองของผู้หญิง โดยมีเกาะวัลย์เชื่อมกลาง เมื่อผู้หญิงดำข้าว สากไปกระทุ้งไปถึงเมืองแฉกเหนือ ผู้หญิงจึงบอกให้ลูกไปตามผู้ชายให้ช่วยลงมาดำข้าว แต่ผู้ชายไม่ยอมลงมาช่วย ผู้หญิงเจ็บใจจึงใช้ไม้คานตีข้าวเม็ดใหญ่ ขวัญข้าวเจ็บใจและบอกว่าต่อไปนี้จะไม่มาสู่คนแล้ว เม็ดข้าวจึงมุดลงดินไป นอกจากนี้ยังกล่าวถึงตำนานข้าวไทยขาว เมืองตึก ประเทศเวียดนาม อีก 2 ส่วนว่า ส่วนแรก สมัยก่อนเม็ดข้าวมีขนาดใหญ่เท่าเรือ กินทั้งเดือนก็ไม่หมด แม่หม้ายบอกว่าข้าวเม็ดใหญ่มากดำไม่ไหวจึงใช้ไม้ตีเม็ดข้าว ตั้งแต่นั้นมาเม็ดข้าวจึงแตกละเอียด แม่ข้าวน้อยใจจึงหนีไปอยู่ทุ่งนา ตั้งแต่นั้นมาจึงต้องไปรับขวัญข้าว ส่วนวันที่ 2 กล่าวว่า แต่ก่อนไม่ต้องปลูกข้าว เวลาข้าวสุกจะบินมาหาถึงบ้านเอง มีผัวเมียคนหนึ่งนอนตื่นสายและยังไม่ได้ทำเล้าข้าว เมื่อข้าวบินมาขอเข้าเล้าจึงบอกไปว่าตนยังนอนอยู่ ข้าวไม่ต้องมาและจะออกไปเก็บข้าวเอง ตั้งแต่นั้นมาเม็ดข้าวก็กลับไปทุ่งนาและคนต้องออกไปเกี่ยวข้าวเอง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ เหยียน ถิ หัน ถูย (2559, น. 138) เรื่อง **วิเคราะห์ความเชื่อที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเวียดนาม** กล่าวถึงตำนานต้นข้าวของเวียดนามว่า นานมาแล้วในสมัยที่มนุษย์ยังไม่รู้จักการทำมาหากินและต้องเร่ร่อนหาอาหาร แต่เมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นทำให้ขาดแคลนอาหาร มีสามีภรรยาคนหนึ่งสร้างกระท่อมเป็นที่พักอาศัยโดยหาของป่าและจับนกกินเป็นอาหาร ทั้งคู่สังเกตว่านกฮั่นท้วนสมบูรณ์และมีเนื้อหอมอร่อย จึงรู้ว่านกกินเมล็ดพืชชนิดหนึ่ง สามีภรรยาคนนี้จึงนำเมล็ดพืชชนิดนี้มากินบ้างและรู้สึกหอมอร่อยอิมานานกว่าพืชชนิดอื่น นานวันเข้าเมล็ดข้าวที่มีอยู่ลดจำนวนลงเรื่อย ๆ ทั้งคู่จึงหาวิธีเพาะปลูกเมล็ดพืชชนิดนี้ ไม่นานเมล็ดพืชก็เติบโต จากหนึ่งเมล็ดก็ออกรวงกลายเป็นหลายเมล็ด ทั้งคู่จึงนำการเพาะปลูกพืชชนิดนี้ไปเผยแพร่ให้กับคนอื่นรู้จักเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านและปลูกข้าวให้ลูกหลานกินต่อไป เมล็ดพืชชนิดนั้นคือเมล็ดข้าวในปัจจุบัน

นิทานพื้นบ้านของไทยและเวียดนามจึงมีลักษณะของการอธิบายเหตุ บอกเล่าการปลูกข้าว รวมไปถึงการประกอบพิธีกรรม ที่แสดงถึงความเคารพที่มีต่อข้าวและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องคุ้มครองข้าวให้ได้ผลสมบูรณ์ปลอดภัย นิทานพื้นบ้านจึงเป็นสื่อที่เหมาะสมกับการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติเพราะมีลักษณะเป็นเรื่องเล่า ไม่ยาวจนเกินไป ตัวละครไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาง่าย ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานไปพร้อมกับการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ดังตัวอย่างงานวิจัยของ อัญชลี ทำทอง (2554) สร้าง **ชุดการสอนสำหรับครูเรื่องการอ่านจับใจความ**

สำคัญโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับนักเรียนต่างชาติเเยอร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จ ประกอบด้วยชุดการสอน 5 ชุด แต่ละชุดจะมีนิทาน 1 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1 ตาอินกับตานา เรื่องที่ 2 กระรอกเจาะมะพร้าว เรื่องที่ 3 ประเพณีการปล่อยนกปล่อยปลา เรื่องที่ 4 นางนาคพระโขนง และเรื่องที่ 5 พิกุลทอง ชุดการสอนแต่ละชุดจะแบ่งบัตรคำสั่งเป็น 3 ชุด คือ คำสั่งชุดการอ่านจับใจความ คำสั่งชุดวัฒนธรรมไทย และคำสั่งชุดภาษา การจัดเนื้อหาชุดการสอนต้องเหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน โดยเลือกใช้คำศัพท์ง่ายถึงยากปานกลาง และเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนมีโอกาสพบบ่อยในชีวิตประจำวัน นิทานมีโครงเรื่อง ไม่ซับซ้อน เนื้อเรื่องแฝงคติคำสอนและวัฒนธรรม โครงเรื่องและประเภทมีความหลากหลายทำให้ผู้เรียนสนุกสนาน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนทำให้นักเรียนมีความเข้าใจการอ่านจับใจความโดยมีค่าเฉลี่ยแบบทดสอบหลังเรียนร้อยละ 92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมฤดี จรรย์ยานันทจิต (2554) วิจัยเรื่อง **แบบเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านไทย สำหรับชาวต่างชาติ** มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 92.62/97.00 ประกอบด้วยบทเรียนจำนวน 10 บท ได้แก่ บทที่ 1 กระรอกเจาะมะพร้าว บทที่ 2 กลองเป็นเหตุ บทที่ 3 คนลุ่มอย่าข้าม บทที่ 4 ความกตัญญู บทที่ 5 ข้างกับมดแดง บทที่ 6 นกอินทรี ลิงและช้าง บทที่ 7 ม้าอารี บทที่ 8 ราชสีห์กับมดง่าม บทที่ 9 สามสหาย และบทที่ 10 หงส์ทอง แบบเรียนประกอบด้วย 2 ภาษาคือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ มีคำอ่านที่ใช้สัทอักษร มีรูปภาพประกอบ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาของนิทานพื้นบ้าน คำศัพท์ โครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้เรียนฝึกอ่านเก็บประเด็นความคิดของแต่ละย่อหน้า ฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านด้วยตนเองและฝึกตอบคำถามได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังแทรกวัฒนธรรมที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน เช่น เรื่องความกตัญญู จากนิทานเรื่องหงส์ทองและเรื่องความรู้จักเกรงใจผู้อื่นจากนิทานเรื่องม้าอารี ทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจวัฒนธรรมและความประพฤติในสังคมไทยที่สืบต่อกันมา ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านไทยสำหรับชาวต่างชาติมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยและมีความเหมาะสมที่จะนำไปประยุกต์กับกิจกรรมการอ่านซึ่งจะเป็นแรงจูงใจที่ดีให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

2.8 ขำกับเพลงพื้นบ้าน

สังคมไทยในอดีตมีลักษณะเป็นครอบครัวขยายและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนบ้าน มักรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมโดยจะใช้วิธีผลัดกันเอาแรงทำงาน เรียกว่า ลงแขก ดนตรีและเพลงพื้นเมืองจึงเป็นเครื่องช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงาน (ภัทรวดี ภูษฎาภิรมย์, 2552, น. 18) เพลงพื้นบ้านจึงมีบทบาทสำคัญอยู่ในวิถีชีวิตของคนไทยทั้งใช้ประกอบพิธีกรรม

ประกอบการงาน ประกอบการเล่นและแสดงมหรสพเพื่อความบันเทิง เป็นสื่อให้ชาวบ้านระบายความทุกข์ วิพากษ์วิจารณ์สังคมและใช้เป็นคติสอนใจ (บัวผัน สุพรรณยศ, 2561, น. 35)

สุกัญญา สุจฉายา (2545, น. 12-18) อธิบายว่าเพลงพื้นบ้านเป็นงานวรรณกรรมมุขปาฐะที่สืบทอดกันมาปากต่อปาก ไม่ปรากฏแหล่งกำเนิดที่แน่นอน เพลงพื้นบ้านมีลักษณะเป็นเพลงของกลุ่มชน มีเนื้อร้องเป็นบทร้อยกรองและมีทำนองไม่ตายตัวผสมผสานกับดนตรีพื้นบ้านเข้าด้วยกัน เพลงพื้นบ้านจึงโดดเด่นเรื่องความเรียบง่ายของถ้อยคำ การร้องและการแสดงออก

อิสริยา เลหาติรานนท์ (2556) กล่าวถึงเพลงเกี่ยวข้าวว่าเป็นเพลงพื้นบ้านชนิดหนึ่งของไทย นิยมร้องช่วงเวลาลงแขกเกี่ยวข้าวหรือเสร็จจากการทำงานเพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย ทำให้เกิดความสุขสนทนากันและเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้าวมักกล่าวถึงการทำนาและการเกี่ยวพาราสีโดยใช้การปรบมือเป็นจังหวะและไม่มีดนตรีประกอบ

เอนก นาวิกมูล และ ณรงค์ชัย ปิฎกัรชิต (2550, น. 28-35) กล่าวถึงเพลงที่ใช้ร้องตอนเกี่ยวข้าว มีรายละเอียดดังนี้

เพลงเกี่ยวข้าว ใช้ร้องยั่วเย้าโต้ตอบกันในขณะที่กำลังเกี่ยวข้าว ไม่มีการปรบมือและอุปกรณ์การเล่นใด ๆ เนื้อเพลงมีลักษณะเป็นกลอนสั้นและไม่ใช้ถ้อยคำที่รุนแรงเผ็ดร้อนดังตัวอย่าง

“คว่ำเกิดหนาแม่คว่ำ ธิบตะบึงให้ถึงคันทนา
จะได้พูดจากันเอย
เกี่ยวเกิดหนาแม่เกี่ยว อย่ามัวแลมัวเหลียว
เคียวจะบาดมือเอย”

เพลงเต๋นกำ เป็นเพลงร้องโต้ตอบ นิยมตั้งวงร้องเมื่อหยุดเกี่ยวข้าวโดยร้องพร้อมกับการรำเคียว เอกลักษณะของเพลง คือ ลูกคู่จะรับทำยวรรคหลังด้วยคำว่า เฮ้ เฮ้ หรือ เฮ้ เอ้า เฮ้ เฮ้ เพลงเต๋นกำใช้ร้องเพื่อความสุขสนทนา ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยหลังเกี่ยวข้าว เวลาเล่นทุกคนจะยืนล้อมกันเป็นวงกลม จากนั้นฝ่ายชายจะร้องเพลงเกริ่นเป็นทำนองเชิญชวนให้ฝ่ายหญิงมาเล่นเพลงร่วมกัน จากนั้นฝ่ายหญิงจึงร้องเกริ่นและร้องเพลงโต้ตอบกัน ขณะที่ทุกคนร้องรับกันอยู่นี้ ทุกคนจะรำเคียวไปด้วย โดยใช้มือขวาจับเคียวและใช้มือซ้ายจับรวงข้าวเดินหน้าเป็นจังหวะพร้อมขยับเขยื้อนเป็นวงกลมไปเรื่อย ๆ เนื้อหาของเพลงมีการว่ายั่วเย้าเล็ก ๆ น้อย ๆ จังหวะและทำนองค่อนข้างเร็วและมีการออกท่าทางแกว่งเคียวกันอย่างสนุกสนาน

เพลงเต๋นกำรำเคียว เป็นเพลงร้องโต้ตอบกันช่วงเก็บเกี่ยวข้าว นิยมเล่นกันเมื่อเกี่ยวข้าวกันจนเหนื่อยแล้ว ทุกคนจะยืนเป็นวงกลม มือขวาถือเคียว มือซ้ายถือรวงข้าวเดินไป

ร้องไป ขยับไปข้างหน้าเรื่อย ๆ เมื่อต้นเสียงร้องนำขึ้น ลูกคู่จะรับสร้อยตาม ไม่มีการปรบมือให้จังหวะ เวลาร้องรำ ต้นเสียงจะเข้าไปรำประกบคู่ฝ่ายตรงข้ามที่อยู่ใกล้ ๆ มีการเร่งจังหวะเพื่อความสนุกสนาน

เพลงเกี่ยวข้าวจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนไทยในสังคมกสิกรรมและมีบทบาทสำคัญในการสร้างความสุขความบันเทิงให้กับชาวนาเพื่อบรรเทาความเหน็ดเหนื่อยหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต สะท้อนความเรียบง่ายของกลุ่มชนที่ยังคงเอกลักษณ์ ชับเป็นเนื้อร้องและท่วงทำนองแบบไทยถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสังคม

เพลงพื้นบ้านเวียดนามก็มีพื้นฐานจากสังคมกสิกรรมเช่นเดียวกัน สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (2561) ถ่ายทอดเรื่องราวของ เล ชวน หงู ศิลปินเพลงพื้นบ้านของเวียดนามผู้สืบทอดตำแหน่งหัวหน้าคณะศิลปินเพลงชนต่อจากพ่อตามธรรมเนียมปฏิบัติดั้งเดิม เขาเล่าว่าสมัยก่อนทุกคนในหมู่บ้านเป็นชาวนาและข้าวคือสิ่งที่อุ้มชูชีวิตของทุกคน ในฤดูใบไม้ผลิจะมีเทศกาลการบูชาเกษตรกรรม มีการแข่งกีฬาและการแสดงเพลงชนซึ่งเป็นการแสดงพื้นบ้านที่มีจังหวะครึกครื้น ตัวอย่างตอนหนึ่งของการแสดงเพลงชนแสดงวิถีชีวิตการจับปลาของชาวนา โดยสมมติให้ผู้ชายเป็นปลาจับมือกันเป็นวงกลมอยู่ด้านในและสมมติให้ผู้หญิงเป็นที่จับปลาซึ่งจับมือกันเป็นวงกลมอยู่ด้านนอก ร้องรำเดินเป็นวงกลม 3-4 รอบ โดยวงด้านนอกและวงด้านในเดินสวนไปคนละทิศทาง เมื่อใกล้จบเพลงผู้หญิงที่สมมติเป็นที่จับปลาก็สามารถจับปลาซึ่งเป็นผู้ชายที่อยู่วงด้านในได้

กระทรวงวัฒนธรรม การกีฬาและการท่องเที่ยวของเวียดนามเสนอให้องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโกรับรองการร้องเพลงทำนองแทนซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไตในจังหวัดเตวียนกวางเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของโลกเพื่อเผยแพร่ให้ชาวโลกได้รู้จัก การร้องเพลงทำนองแทนเป็นวัฒนธรรมของชนเผ่าไต หนุ่งและไทในเขตเขาทางตะวันตกเฉียงเหนือของเวียดนามที่มีวิถีชีวิตในตอนกลางวันด้วยการทำไร่ทำนา เมื่อตกค่ำพวกเขาจะนั่งรอบกองไฟร่วมวงร้องเพลงทำนองแทนโบราณ การร้องเพลงทำนองแทนต้องใช้เครื่องดนตรีตั้งหรือคล้ายกับกระจับปี่ของไทยเล่นประกอบ โดยผู้ที่ขับร้องและพ้องรำตามทำนองแทนในโอกาสต่าง ๆ จะต้องเป็นผู้ที่สื่อสารกับดวงวิญญาณได้เพื่อขอฝนฟ้าให้ตกต้องตามฤดูกาลให้ชาวบ้านมีความสุขและมีข้าวปลาอาหารเพียงพอ (สถานีวิทยุเวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ, 2555)

เพลงพื้นบ้านของไทยและเวียดนามจึงเป็นศิลปะที่มีคุณค่าต่อวิถีชีวิตเกษตรกร ทั้งให้ความสนุกสนาน แสดงออกถึงภูมิปัญญาทางภาษาและแสดงเคารพธรรมชาติอันน่าทึ่ง

ธรรมชาติบันดาลให้พืชผลทางการเกษตรของตนอยู่รอดปลอดภัยและให้ผลบริบูรณ์ดี วัฒนธรรมเพลงพื้นบ้านจึงสามารถนำมาใช้สอนภาษาและวัฒนธรรมสำหรับชาวต่างชาติได้ ดังตัวอย่างงานวิจัยของ นภาลย์ โลกวิทย์ (2560) เรื่อง **ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ เรื่องคำพ้องจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน** ชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพ 80.65/84.70 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ประกอบด้วยชุดการสอนจำนวน 10 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เพลงรำซิมารำ ชุดที่ 2 เพลงบุษานักรบ ชุดที่ 3 เพลงดอกไม้ของชาติ ชุดที่ 4 เพลงชาวไทย ชุดที่ 5 เพลงยอดชายใจหาญ ชุดที่ 6 เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้า ชุดที่ 7 เพลงคืนเดือนหงาย ชุดที่ 8 เพลงหญิงไทยใจงาม ชุดที่ 9 เพลงงามแสงเดือน ชุดที่ 10 เพลงดวงจันทร์วันเพ็ญ บูรณาการความรู้ทางภาษากับวัฒนธรรมไทยโดยใช้คำพ้องทั้ง 4 ประเภท ทั้งคำพ้องรูป คำพ้องเสียง คำพ้องรูปพ้องเสียง และคำพ้องความหมายที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเพลงร่ำวงมาตรฐานเชื่อมโยงกับการขยายวงศัพท์ที่ผู้เรียนชาวต่างชาติควรรู้จักได้อย่างเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรม เช่น การเชื่อมโยงเนื้อเพลงขวัญใจดอกไม้ของชาติสู่การสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับชื่อเรียกสีของไทย เช่น สีแดงชาด สีดินแดง สีแดงลิ้นจี่ เป็นต้น ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาและช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย

จากข้อมูลทั้งหมดสรุปได้ว่า อินโฟกราฟิกส์สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนชาวต่างชาติทำให้เข้าใจเนื้อหาภาษาและวัฒนธรรมได้ง่ายและเป็นรูปธรรม โดยใช้เนื้อหาวัฒนธรรมข้าวซึ่งเป็นวัฒนธรรมร่วมของไทยและเวียดนามเป็นหลักในการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวเวียดนาม ผู้วิจัยจึงนำความรู้เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สร้างอินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมและสังคมไทย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย
2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. การกำหนดรูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One shot experimental case study ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายเพียงกลุ่มเดียว ไม่มีการทดสอบก่อนเรียนและวัดผลจากการทดสอบหลังเรียน (posttest) เทียบเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด (อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล, 2562, น. 142) โดยการวัดผลพิจารณาจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละบทจำนวน 8 บทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หลังจากทีกลุ่มเป้าหมายใช้เครื่องมือวิจัยคือ ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ นักศึกษาชาวเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยดานัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) ซึ่งยินดีเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามและแบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1.1 ศึกษาวัฒนธรรมชาวไทยจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เนื่องจากสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลางเป็นสารสนเทศที่รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาครอบคลุมทั้ง 35 จังหวัดที่คนไทยภาคกลางอาศัยอยู่ บันทึกข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรและมีความน่าเชื่อถือเพราะผ่านความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรมไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำเพื่อให้ผู้อ่านเห็นถึงความสำคัญและสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทย จึงเหมาะสมที่จะใช้เป็นเนื้อหาในการเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ผู้วิจัยคัดเลือกคำจากทั้งหมด 18 หมวดวัฒนธรรม ให้คงเหลือเฉพาะหมวดคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาวไทย 14 หมวดวัฒนธรรม สร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกหัวข้อที่เหมาะสมในการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรมชาวไทยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาแบบสอบถามและดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ

3.1.2 ขอความอนุเคราะห์อาจารย์ชาวเวียดนามที่สอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจำนวน 4 ท่าน จากมหาวิทยาลัยที่เปิดวิชาเอกภาษาไทยและวิชาเอกไทยศึกษา ได้แก่ อาจารย์ Phan Trong Binh และ อาจารย์ Nguyen Thi Tru Phuong ภาควิชาภาษาไทย คณะภาษาญี่ปุ่น-เกาหลี-ไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดานัง (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) อาจารย์ Le Tran Mac Khai และ อาจารย์ Nguyen Thi Loan Phuc ภาควิชาไทยศึกษา คณะตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาตินครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities - Vietnam National University Ho Chi Minh City: USSH-HCM) ตอบแบบสอบถามเพื่อคัดเลือกหัวข้อวัฒนธรรมชาวไทยที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม โดยกำหนดให้หัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.41 มีความเหมาะสมต่ำกว่าระดับมาก ถูกตัดออก และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.41 มีความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป เป็นหัวข้อที่เหมาะสม ผู้วิจัยนำผลการคัดเลือกมาสังเคราะห์และจัดลำดับโดยเรียงลำดับคะแนนจากหมวดวัฒนธรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ซึ่งหัวข้อวัฒนธรรมที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.41 ความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป มีทั้งหมด 8 หัวข้อ จาก 8 หมวดวัฒนธรรม ได้แก่

1) หมวดความเชื่อและประเพณี พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ
ค่าความเหมาะสม 4.75

2) หมวดภาษา สำนวนภาษาไทยภาคกลาง ค่าความเหมาะสม 4.5

3) หมวดยุทธกรรม นิทานพระแม่โพสพ ค่าความเหมาะสม 4.5

4) หมวดอาหารการกิน ข้าวที่ทำเป็นของคาวหวาน ค่าความเหมาะสม 4.25

5) หมวดธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้าวกับธรรมเนียมไทย ค่าความเหมาะสม 4

6) หมวดการละเล่น ของเล่น กีฬา การแข่งขันเล่นหม้อข้าวหม้อแกง ค่าความเหมาะสม 3.75

7) หมวดข้าวของเครื่องใช้ ครกตำข้าว ค่าความเหมาะสม 3.5

8) หมวดเพลง ดนตรี และศิลปะการแสดงเพลงเกี่ยวข้าว ค่าความเหมาะสม 3.5

3.1.3 ผู้วิจัยคัดเลือกหัวข้อทั้ง 8 หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้าวไทย จากการศึกษาสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง สร้างเป็นแบบสอบถามให้อาจารย์ชาวเวียดนามตอบแบบสอบถามเพื่อนำหัวข้อวัฒนธรรมที่เหมาะสมสร้างเป็นสื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้าวไทยควบคู่กับวัฒนธรรมข้าวเวียดนามเพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวเข้าด้วยกัน จากนั้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและสังเคราะห์เนื้อหาอินโฟกราฟิกส์ โดยลำดับเนื้อหาตามกระบวนการผลิตข้าวของไทย เริ่มต้นจากการเกริ่นนำด้วยธรรมเนียมการทักทายของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อเกี่ยวกับแม่โพสพที่เป็นที่มาของการประกอบพิธีกรรมข้าว การประกอบพิธีแรกนาขวัญ ก่อนเริ่มต้นฤดูกาลการเพาะปลูก การเกี่ยวข้าวและการเล่นเพลงเกี่ยวข้าว การนำผลผลิตข้าวที่ได้จากการเกี่ยวมาแปรสภาพให้พร้อมรับประทาน การนำข้าวไปประกอบอาหารทำเป็นขนม จนนำไปสู่การนำข้าวไปใช้เป็นสำนวนสื่อสารในชีวิตประจำวันและการนำข้าวไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการละเล่นไทย ซึ่งจัดลำดับได้ดังนี้

บทที่ 1 มากินข้าวกันก่อน

บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว

บทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูก

บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว

บทที่ 5 แปรสภาพด้วยครกตำข้าว

บทที่ 6 ขนมจากข้าวไทย

บทที่ 7 บอกเล่าสำนวนข้าว

บทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง

3.1.4 ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของหลักสูตรวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดานัง (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) พบรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ต้องเรียนคือ รายวิชา อารยธรรมไทย มีคำอธิบายรายวิชาคือศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของอารยธรรมไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบันและศึกษาความรู้เกี่ยวกับสังคม วัฒนธรรม พุทธศาสนา ครอบครัวและประเพณีของคนไทย และสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย (Phan Trong Binh, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 สิงหาคม 2563) เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยพบว่าหลักสูตรต้องการสื่อประกอบการเรียนการสอนเรื่องวัฒนธรรมไทยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้ดียิ่งขึ้น

3.1.5 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างอินโฟกราฟิกส์จากหนังสือเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ออนไลน์เพื่อใช้เป็นแนวทางสร้างอินโฟกราฟิกส์

3.1.6 สร้างชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม โดยออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนชาวเวียดนามที่มีความรู้ภาษาไทยชั้นปีที่ 3 สามารถอ่านและเข้าใจภาษาไทยได้ด้วยตนเอง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้ประกอบด้วยบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ จำนวน 8 บท ในแต่ละบทประกอบด้วย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนต้องรู้และเกิดทักษะใด ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จบแต่ละบท

2. บทอ่านวัฒนธรรมชาวไทย เพื่อให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากบทอ่านเนื้อหาวัฒนธรรมชาวไทยในรูปแบบความเรียง

3. อินโฟกราฟิกส์วัฒนธรรมชาวไทย สรุปสาระสำคัญของบทอ่านและเสริมความรู้เพิ่มเติมที่สัมพันธ์กับบทอ่านในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจบทอ่านเชิงวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น

4. คำศัพท์น่ารู้จากบทอ่าน แต่ละบทจะประกอบด้วยคำศัพท์จำนวน 20 คำ โดยเรียงลำดับตามการปรากฏในบทอ่าน ระบุชนิดของคำโดยใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้แก่

น.	หมายถึง	คำนาม
ก.	หมายถึง	คำกริยา
ว.	หมายถึง	คำวิเศษณ์

พร้อมระบุคำอ่านภาษาไทย ความหมายของคำศัพท์ภาษาไทยและ
คำแปลภาษาเวียดนาม

5. บทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ
เชื่อมโยงความรู้วัฒนธรรมชาวไทยและเวียดนามที่สัมพันธ์กันในรูปแบบความเรียง พร้อมกำกับ
ภาษาเวียดนามทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น

6. แบบฝึกหัด ประกอบด้วยแบบฝึกหัดทบทวนคำศัพท์จากบทอ่านและ
แบบฝึกหัดทบทวนความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมชาวไทย ทั้งในรูปแบบการเติมเครื่องหมายถูกผิด
เติมหมายเลข เติมคำ เติมข้อความ เรียงลำดับ จับคู่และจับกลุ่ม

7. แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้และ
ประเมินประสิทธิภาพกระบวนการหลังผู้เรียนเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมชาว
ไทย โดยข้อสอบเป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 8 บท บทละ 10 ข้อ รวม
ทั้งหมด 80 ข้อ และกำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการคือ ผู้เรียนต้องมี
คะแนนจากการทำแบบทดสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

8. เฉลยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน พร้อมทั้งระบุแหล่งอ้างอิง
ข้อมูลเพื่อระบุที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการสร้างสื่อการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็น
ประโยชน์ต่อผู้เรียนในการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ จำนวน
8 บท ตามองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดอินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
1 มากขึ้นก่อน	1. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมชาวและธรรมเนียมไทย 2. ผู้เรียนรู้และเข้าใจธรรมเนียมไทยที่เกี่ยวข้องกับชาว 3. ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับธรรมเนียมไทยที่เกี่ยวข้องได้ถูกต้อง	- ข้าว่าเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมอาเซียน - ธรรมเนียมการทักทาย - ธรรมเนียมการจัดเลี้ยง - การรับประทานอาหารเป็นชาว	1. เรื่องราว ๆ กับธรรมเนียมไทย (การจัดเลี้ยงและการทักทาย) 2. เป็นชาว ทำอย่างไร?	ตัวอย่างคำศัพท์ - ธรรมเนียมปฏิบัติ (tập quán) - เป็นชาว (ăn bốc) - จัดเลี้ยง (đãi tiệc) - เลี้ยงพระ (thiết đãi các nhà sư) - บุญ (phúc đức)	ธรรมเนียมการทักทายและการรับประทานอาหารของชาวเวียดนาม	1. แบบฝึกหัด "รู้เพิ่มเติมคำศัพท์" เดิมคำศัพท์ที่รู้จากความหมาย 2. แบบฝึกหัด "คิดดู ถูกหรือผิด" อ่านข้อความ แล้วข้อความเกี่ยวกับธรรมเนียมไทยที่เกี่ยวข้องกับชาวแล้วทำเครื่องหมายถูกหรือผิด	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความเข้าใจ : ข้อใดไม่ใช่คำทักทายของคนไทย - ความเข้าใจ : ข้อใดไม่เจตนาเชิญชวน - การนำไปใช้ : ข้อใดเป็นการตอบข้อใดเป็นการตอบคำทักทาย "กินข้าวหรือยัง" ที่เหมาะสมที่สุด

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
2 กำเนิดเทพธิดาขาว	1. ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องแม่โพสพ 2. ผู้เรียนเข้าใจลำดับเหตุการณ์และความเชื่อที่ปรากฏในนิทานแม่โพสพ 3. ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องแม่โพสพได้อย่างถูกต้อง	นิทานแม่โพสพ 2 ส่วนวน ได้แก่ - นิทานแม่โพสพเสียสละเนื้อหนังของตนเพื่อเป็นอาหารให้แก่มนุษย์ - นิทานการออกตามหาแม่โพสพ จนเป็นที่มาของการจัดพิธีทำขวัญข้าวของไทย	1. ลำดับเหตุการณ์สำคัญของนิทานการออกตามหาแม่โพสพจนเป็นที่มาของการจัดพิธีทำขวัญข้าว 2. รู้จักลักษณะแม่โพสพ	ตัวอย่างคำศัพท์ - ศักดิ์สิทธิ์ (linh thiêng) - บูชา (thờ cúng) - แม่โพสพ (Mẹ Liễu) - พระพุทธรูปเจ้า (Bức phật) - ทำขวัญ (lễ gọi vía)	นิทานตำนานการกำเนิดข้าวของเวียดนาม (Sự tích về nguồn gốc của cây lúa)	1. แบบฝึกหัด “คนไหน ใครเอ่ย” เติมคำศัพท์จากความหมายและโยงเส้นจับคู่คำศัพท์ให้ตรงกับรูปตัวละคร 2. แบบฝึกหัด “ร้อยเรียงเรื่องข้าว” เติมหมายเลขเรียงลำดับเหตุการณ์ตามแม่โพสพ	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความเข้าใจ : ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของแม่โพสพ - ความเข้าใจ : เพราะเหตุใดคนไทยต้องเคารพข้าว - การนำไปใช้ : แม่โพสพมีบุญคุณต่อมนุษย์หรือไม่ เพราะเหตุใดแม่โพสพ

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์นำรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
3 แรกนา เริ่มเพาะปลูก	1. ผู้เรียนเข้าใจ ความเชื่อเรื่องขวัญ ของไทย 2. ผู้เรียนมีความรู้ เรื่องพระราชพิธี พืชมงคล จรดพระนังคัล แรกนาขวัญ 3. ผู้เรียนตอบ คำถามเกี่ยวกับ พระราชพิธี พืชมงคล จรดพระนังคัล แรกนาขวัญ ได้ถูกต้อง	- ความเชื่อเรื่อง ขวัญของคนไทย -พระราชพิธี พืชมงคล จรดพระนังคัล แรกนาขวัญ	1. ลำดับพระราช พิธีพืชมงคล จรดพระนังคัล แรกนาขวัญ 2. พิธีเสวยทวยใน พระราชพิธี พืชมงคล จรดพระนังคัล แรกนาขวัญ	ตัวอย่างคำศัพท์ - ขวัญ (hồn, vía) - แรกนาขวัญ (tịch điền) - อุโบสถ (chánh điện) - พระมหากษัตริย์ (nhà vua) - เสวยทวย (tiễn đoán)	เทศกาลสำคัญที่ เกี่ยวกับชาวของ เวียดนาม เช่น เทศกาล แรกนาขวัญหรือ เทศกาลตึก เตียน (Tịch Điền Đòì Sơn)	1. แบบฝึกหัด “เติมคำศัพท์ จับเข้ากลุ่ม” เติมคำศัพท์ลงใน กล่องข้อความ พระราชพิธี พระนางเจ้าใจ : คำในข้อใด เกี่ยวข้องกับ ขวัญน้อยที่สุด - การนำไปใช้ : ข้อใดไม่เกี่ยวข้อง กับความเชื่อเรื่อง ขวัญของคนไทย	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความจำ : ข้อใดเป็นสถานที่ นำจำลองในพระราช พิธีพืชมงคลจรด พระนังคัลแรกนาขวัญ - ความเข้าใจ : คำในข้อใด เกี่ยวข้องกับ ขวัญน้อยที่สุด - การนำไปใช้ : ข้อใดไม่เกี่ยวข้อง กับความเชื่อเรื่อง ขวัญของคนไทย

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
4 ร้องรำเล่น เพลงเกี่ยวกับ	1. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องเพลงเกี่ยวกับชาวไทย 2. ผู้เรียนรู้และเข้าใจการเล่นเพลงเกี่ยวกับและการลงแขกเกี่ยวกับ 3. ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมเพลงเกี่ยวกับได้อย่างถูกต้อง	- เพลงเกี่ยวกับ เป็นมรดกเพื่อ ความบันเทิง - ลักษณะ ประสาท และตัวอย่างของ เพลงเกี่ยวกับ	1. ร้อง รำ เล่น เพลงเกี่ยวกับ บอกลักษณะและ ตัวอย่างการเล่น เพลงเกี่ยวกับ 2. ร่วมด้วยช่วย เกี่ยวกับ ลงแขก แลกเปลี่ยน แรงงาน	<u>ตัวอย่างคำศัพท์</u> - มหรรพ (biểu diễn nghệ thuật) - ลงแขก (đội công) - พร้อยกรอง (tho) - เกี่ยวพาราสี (tán tỉnh) - อูร์กัซ (bảo tồn)	การขับร้องเพลง พื้นบ้านเวียดนาม เช่น ชาวาน (Hat Xoan) ห่อ (Hò) และเพลงไปทานา (Bi cây)	1. แบบฝึกหัด "รู้ศัพท์ สลับอักษร" เรียงตัวอักษรให้ เป็นคำศัพท์ 2. แบบฝึกหัด "เติมรูปเล่น เพลงเกี่ยวกับ" เติมหมายเลขลงใน รูปภาพการเล่น เพลงต้นรำรำเดียว	<u>ตัวอย่างข้อสอบ</u> - ความรู้ความจำ : การเล่นเพลง เกี่ยวกับใช้สิ่งใด ให้จังหวะเพลง - ความเข้าใจ : จากเนื้อเพลง เกี่ยวกับแสดง เจตนาได้ดีที่สุด - การนำไปใช้ : สิ่งที่ต้องระวังที่สุด ในการเล่นเพลง ต้นรำรำเดียว คือข้อใด

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
5 ประสิทธิภาพ ด้วยครกตำข้าว	1. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องครกตำข้าวของไทย 2. ผู้เรียนรู้และเข้าใจการแปรรูปข้าวและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปข้าว 3. ผู้เรียนตอบคำถามเรื่องครกตำข้าวและความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับครกตำข้าวได้อย่างถูกต้อง	- ลักษณะของครกตำข้าว - การใช้ครกตำข้าวแปรรูปข้าวเปลือกให้กลายเป็นข้าวสาร - ความเชื่อเรื่องการผลิตครกตำข้าว	1. ขั้นตอนเปลี่ยนข้าวเปลือกเป็นข้าวสารด้วยครกตำข้าว 2. ความเชื่อเรื่องครกตำข้าว	ตัวอย่างคำศัพท์ - ครก (cối) - แปรรูป (biến đổi) - ผิด (sàng/sảy) - ความเชื่อ (niềm tin) - บวชเรียน (tai uong)	ภาพข่าวและการทำนาในชนบทเวียดนาม (Tiền giấy việt nam)	1. แบบฝึกหัด “คำไหนแน่” แปรรูปข้าว” ดูรูปภาพการแปรรูปข้าวแล้วเติมคำศัพท์ในช่องว่าง 2. แบบฝึกหัด “ได้สดรู้ความเชื่อ” เติมหมายเลขให้สอดคล้องกับความเชื่อเรื่องครกตำข้าว	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความเข้าใจ : ส่วนใดของเครื่องใช้ต่อไปนี้มีลักษณะกลมมน - ความเข้าใจ : เพราะเหตุใดผู้ทำครกตำข้าวต้องบวชเรียนก่อน - การนำไปใช้ : ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการแปรรูปข้าวถูกต้อง

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
6 ขนมจากข้าวไทย	1. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องขนมไทยที่ทำจากข้าว 2. ผู้เรียนรู้ส่วนผสมและเข้าใจวิธีการทำขนมไทยจากข้าว 3. ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับขนมจากข้าวไทยได้ถูกต้อง	- ขนมไทยที่ทำจากเมล็ดข้าว ได้แก่ ข้าวเหนียวมะม่วง ข้าวต้มมัด ขนมนางเล็ด ข้าวหลามกระยาสารท ขนมจากข้าวเม่า - ขนมไทยที่ทำจากแป้งข้าว ได้แก่ ขนมครกและข้าวเกรียบว่าว	1. ขนมไทยจากเมล็ดข้าว 2. ขนมไทยจากข้าวเม่า	<u>ตัวอย่างคำศัพท์</u> - บริจาค (tiêu thu, tiêu dùng) - เทศกาล (lễ hội) - ข้าวเจ้า (gạo tẻ) - ข้าวเม่า (cốm) - สารท (lễ cúng)	ขนมเวียดนามที่ทำจากข้าว เช่น ข้าวเม่าสด (cốm tươi) ขนมข้าวต้มมัดใหญ่ (bánh chưng)	1. แบบฝึกหัด “ทำขนมด้วยวิธีไหน” โยงเส้นจับคู่คำศัพท์และความหมายวิธีการทำขนมไทย 2. แบบฝึกหัด “ขนมอะไรไม่ใช่ขนมเวียดนาม” เติมหมายเลขและชื่อขนมไทยให้สอดคล้องกับคำอธิบาย	<u>ตัวอย่างข้อสอบ</u> - ความรู้ความเข้าใจ : ข้อใดไม่ใช่ส่วนประกอบหลักของขนมไทย - ความเข้าใจ : ขนมชนิดใดมีรสชาติต่างจากพวก - การนำไปใช้ : พื้ที่เสวยจากทำขนมไทยจากข้าวเม่าที่ใช้เวลาทำน้อยที่สุด พื้ที่เสวยที่หาทำไม่ได้

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
7 บอกเล่า จำนวนข้าว	1. ผู้เรียนมีความรู้เรื่องจำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว 2. ผู้เรียนรู้ความหมายและเข้าใจการใช้จำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว 3. ผู้เรียนตอบคำถามการใช้จำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว ถูกต้อง	จำนวนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว -จำนวนที่มี ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เช่น กินมดต่างข้าว ข้าวกันบาดร ข้าวใหม่ปลามัน -จำนวนที่มีสัมผัสคล้องจอง เช่น ข้าวยกหมากแพง ข้าวแดงแกงร้อน ข้าวผัด ข้าวผัด	1. จำนวนข้าวที่มี ความหมายเชิงเปรียบเทียบ 2. จำนวนข้าวที่มีสัมผัสคล้องจอง	ตัวอย่างคำศัพท์ - จำนวน (tục ngữ) - เปรียบเทียบ (so sánh) - คติ (châm ngôn) - สัมผัสคล้องจอง (vần) - กติคุณ (hiếu thảo)	จำนวนเวียดนามที่เกี่ยวข้องกับข้าว เช่น chết sa chình gạo (หนูตกลังข้าวสาร) thóc cao gạo kém (ข้าวเปลือกแพง ข้าวสารแพง) Ăn cơm trước keng (กินข้าวก่อนเสียงร้อง)	1. แบบฝึกหัด “ต่อรูปเต็มจำนวน” ดูรูปภาพแล้วเติมจำนวนและ ความหมาย 2. แบบฝึกหัด “จับคู่จำนวนข้าว” โยงเส้นจับคู่จำนวนให้ตรงกับข้อความ	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความจำ : จำนวน “กินมดต่างข้าว” คำว่า “ต่าง” หมายถึงอะไร - ความเข้าใจ : จำนวนข้อใดไม่มีสัมผัสคล้องจอง - การนำไปใช้ : จำนวนใดเหมาะกับข้อความนี้ “นิด_____หลังจากสามของเธอเสียชีวิต”

ตาราง 1 (ต่อ)

บท	จุดประสงค์การเรียนรู้	บทอ่าน วัฒนธรรม	อินโฟกราฟิกส์	คำศัพท์น่ารู้	บทอ่าน วัฒนธรรม สัมพันธ์ไทย เวียดนาม	แบบฝึกหัด	แบบทดสอบ
8 จำลองเล่น หม้อข้าวหม้อแกง	1. ผู้เรียนมีความรู้ เรื่องการเล่น ไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว 2. ผู้เรียนรู้และ เข้าใจวิธีการเล่น การเล่นไทยที่ เกี่ยวข้องกับข้าว 3. ผู้เรียนตอบ คำถามเกี่ยวกับ การเล่นไทยที่ เกี่ยวข้องกับข้าวได้ ถูกต้อง	การเล่นไทยที่ เกี่ยวกับข้าว - การเล่น สำหรับเด็ก ได้แก่ การเล่นหม้อข้าว หม้อแกง การเล่น ข้าวสาร - การเล่นของ ผู้ใหญ่ ได้แก่ การเล่น ข้าวต้มมัด	1. ข้าวกับ การเล่นเด็กไทย (เล่นหม้อข้าวหม้อ แกง, รีรีข้าวสาร) 2. การเล่น ข้าวต้มมัด	ตัวอย่างคำศัพท์ - สุกสนาน (vui nhộn) - พึงใจ (Đã phương) - จำลอง (mô phỏng) - ลอด (chui qua) - ผ่าข้าว (khăn răn)	การแข่งขันหม้อข้าว ของหมู่บ้านเดิม (thi nấu cơm) ใน กรุงฮานอย (Hà Nội) Thị Cẩm, thành phố Hà Nội	1. แบบฝึกหัด “เติมคำในช่องว่าง” ดูรูปภาพแล้วเติม คำศัพท์ลงใน ช่องว่าง 2. แบบฝึกหัด “รู้เห็น เล่นสนุก” โยงเส้นลำดับ วิธีการเล่น การเล่น	ตัวอย่างข้อสอบ - ความรู้ความเข้าใจ : ข้อใดเป็นการละเล่น ที่ไม่ใช่ของเล่น - ความเข้าใจ : การขึงข้าวต้มมัด มีความหมายตาม ข้อใด - การนำไปใช้ : ผู้เล่นรีรีข้าวสาร ต้องปักพ่อนไว้ ในประตูเสื่อถึง จะร้องพ่อนได้

3.1.7 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้และประเมินประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังเรียนด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม โดยสร้างแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และกำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนต้องมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

3.1.8 นำบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ แบบทดสอบ หลังเรียนแต่ละบท จำนวน 8 บทและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำ

3.2 แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.2.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

3.2.2 สร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม โดยใช้มาตราแบบช่วง (Interval Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย

ค่าระดับความพึงพอใจ 5	หมายถึง พพอใจมากที่สุด
ค่าระดับความพึงพอใจ 4	หมายถึง พพอใจมาก
ค่าระดับความพึงพอใจ 3	หมายถึง พพอใจปานกลาง
ค่าระดับความพึงพอใจ 2	หมายถึง พพอใจน้อย
ค่าระดับความพึงพอใจ 1	หมายถึง พพอใจน้อยที่สุด

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยเทียบเกณฑ์การประเมินระดับความพึงพอใจ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 165-166)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง พังพอใจชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง พังพอใจชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง พังพอใจชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง พังพอใจชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง พังพอใจชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์น้อยที่สุด

3.2.3 นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การหาคุณภาพบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 สร้างแบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้ วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เชี่ยวชาญครอบคลุมการประเมินทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบการนำเสนอ ด้านการใช้ภาษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ โดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ กำหนดการให้คะแนนได้ดังนี้ (พิชญ์ พงศ์ศรี, 2557, น. 201-202)

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพในระดับดีมาก

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพในระดับดี

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพในระดับต้อง

ปรับปรุง

4.1.2 นำแบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ข้าวไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขตามคำแนะนำ

4.1.3 นำแบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ข้าวไทย ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านประเมิน ได้แก่

รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย ห้วยเฉีวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อาจารย์ Nguyen Kieu Yen ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยดานัง
 วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of
 Da Nang : UFLS-UD)

4.1.4 นำผลการประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้
 วัฒนธรรมชาวไทย จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมาหาค่าเฉลี่ย เทียบเกณฑ์ระดับคุณภาพดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพระดับดี

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ต้องปรับปรุง

ตาราง 2 แสดงคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

รายการการประเมิน	คะแนนจาก ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน			ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	1	2	3		
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	4.33	ดี
1.2 มีความถูกต้องทางวิชาการ	4	4	5	4.33	ดี
1.3 การอธิบายเนื้อหาชัดเจน	3	5	4	4	ดี
1.4 การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	5	5	4.67	ดีมาก
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง	4	4	5	4.33	ดี
2. ด้านรูปแบบการนำเสนอ					
2.1 ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ใช้งาน สะดวก	4	5	5	4.67	ดีมาก
2.2 ลักษณะตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน	4	3	5	4	ดี
2.3 อินโฟกราฟิกส์ที่น่าสนใจ	4	5	5	4.67	ดีมาก
2.4 อินโฟกราฟิกส์ที่มีขนาด สี และจำนวนที่ เหมาะสม	4	5	5	4.67	ดีมาก
2.5 อินโฟกราฟิกส์ที่สื่อความหมายจากบท อ่านวัฒนธรรม	3	5	5	4.33	ดี

ตาราง 2 (ต่อ)

รายการการประเมิน	คะแนนจาก			ค่าเฉลี่ย	ระดับ คุณภาพ
	ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน				
	1	2	3		
3. ด้านการใช้ภาษา					
3.1 ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย	3	5	4	4	ดี
3.2 ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	3	4	4	3.67	ดี
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4	4	5	4.33	ดี
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	4	5	5	4.67	ดีมาก
4.3 คำถามชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา	4	4	5	4.33	ดี
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
5.1 สร้างความรู้ความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม	4	5	5	4.67	ดีมาก
5.2 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม	4	5	5	4.67	ดีมาก
5.3 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม	4	5	5	4.67	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.78	4.56	4.83	4.39	ดี

จากตาราง 2 แสดงคะแนนการประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ย 4.39 แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

หากพิจารณารายการการประเมินในแต่ละด้าน ด้านเนื้อหา หัวข้อการจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.67 ระดับคุณภาพดีมาก เนื่องจากผู้วิจัยออกแบบให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากชุดสื่อนี้ได้ด้วยตนเองจึงจัดลำดับเนื้อหาให้ง่ายต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมและมีเป้าหมายในการอ่านจากการศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ อ่านบทอ่านวัฒนธรรมควบคู่กับการศึกษาคำศัพท์และคู่มืออินโฟกราฟิกส์ประกอบทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านวัฒนธรรมง่ายขึ้น จากนั้นจึงทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนความรู้ก่อนสอบวัดประเมินความรู้ รองลงมาคือหัวข้อ เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

การเรียนรู้ มีความถูกต้องทางวิชาการ มีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง มีค่าเฉลี่ย 4.33 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะหัวข้อเนื้อหาที่มีค่าความเหมาะสมระดับมากขึ้นไป โดยผ่านการสอบถามความคิดเห็นจากอาจารย์ชาวเวียดนามที่มีประสบการณ์การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศจึงทำให้ได้หัวข้อวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนนำมาสร้างเป็นบทอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อีกทั้งยังมีการอ้างอิงเนื้อหาตามหลักวิชาการชัดเจนทุกบท ทำให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

ด้านรูปแบบการนำเสนอ หัวข้อ ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ใช้งานสะดวก อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้น่าสนใจ และอินโฟกราฟิกส์ที่ใช้มีขนาด สี่ และจำนวนที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.67 จุดเด่นของอินโฟกราฟิกส์คือมีรูปภาพและสีสนับสนุนความสนใจและสร้างการจดจำได้ดี จึงทำให้การประเมินหัวข้อดังกล่าวมีระดับคุณภาพดีมาก หัวข้อที่ได้คะแนนรองลงมาคือ อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้สื่อความหมายจากบทอ่านวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.33 เนื่องจากมีรูปภาพบางรูปที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรปรับเปลี่ยนเพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้องจึงมีคะแนนอยู่ในระดับคุณภาพดี และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ลักษณะตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 4 ระดับคุณภาพดี เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตัวอักษรที่ใช้ในอินโฟกราฟิกส์บางจุดมีขนาดเล็กเกินไป จึงแนะนำให้ผู้วิจัยเพิ่มขนาดตัวอักษรให้ผู้เรียนอ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ด้านการใช้ภาษา มีระดับคุณภาพดี โดยหัวข้อ ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ย 4 และหัวข้อ ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย 3.67 มีคะแนนสอดคล้องกับหัวข้อการอธิบายเนื้อหาชัดเจน เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าการใช้สำนวนภาษาอธิบายเนื้อหาบางส่วนเข้าใจยากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ จึงให้คำแนะนำในการเรียบเรียงสำนวนภาษาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ไทยและเหมาะสมกับผู้เรียนชาวต่างชาติมากขึ้น

ด้านการวัดและประเมินผล หัวข้อความง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน มีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.67 ระดับคุณภาพดีมาก เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและทักษะการอ่าน จึงออกแบบเนื้อหาวัฒนธรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนชาวเวียดนามที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หัวข้อที่ได้คะแนนรองลงมาคือ หัวข้อ แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ คำถามชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.33 เนื่องจากผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบตามจุดประสงค์การเรียนรู้จึงทำให้การออกแบบเนื้อหาบทอ่าน แบบฝึกหัดและแบบทดสอบที่ใช้ในชุดสื่อสอดคล้องกัน

แต่ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำเรื่องการปรับคำถามบางข้อที่ใช้ในแบบทดสอบให้ชัดเจนขึ้น จึงทำให้การประเมินหัวข้อดังกล่าวอยู่ในระดับคุณภาพดี

ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ทั้ง 3 หัวข้อ ได้แก่ สร้างความรู้ความเข้าใจ ภาษาและวัฒนธรรมไทยแก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม และใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีค่าเฉลี่ย 4.67 ระดับคุณภาพดีมาก แสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ชุดนี้มีคุณภาพ สามารถใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยและเป็นประโยชน์ในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามได้

4.2 การหาคุณภาพแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีขั้นตอนดังนี้

4.2.1 สร้างแบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของคำถามและวัตถุประสงค์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบท้ายบทเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูตรคำนวณดังนี้ (รัตนะ บัวสนธิ์, 2554, น. 81-82)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

$\sum$ แทน การรวม

R แทน ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยที่

ถ้าเห็นด้วย มีค่าเท่ากับ 1.00 คะแนน

ถ้าไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0.00 คะแนน

ถ้าไม่เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ -1.00 คะแนน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์ตัดสินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาต้องมีค่าดัชนี IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ซึ่งหมายถึงคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา หากค่าดัชนีน้อยกว่า 0.5 ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น

4.2.2 นำแบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความถูกต้องและนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำ

4.2.3 นำแบบประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินความถูกต้องของเนื้อหา ตัวเลือกและความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นำมาเทียบเกณฑ์

ตาราง 3 แสดงคะแนนประเมินความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

ลำดับ	รายการ	คะแนนความสอดคล้องจาก ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน			ค่า IOC
		1	2	3	
1	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 1 “มาากินข้าวกันก่อน” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 1	0	+1	+1	0.67
2	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 2 “กำเนิดเทพธิดาข้าว” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 2	+1	+1	+1	1
3	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 3 “แรกนาเริ่มเพาะปลูก” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 3	+1	+1	+1	1
4	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 4 “ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 4	+1	+1	+1	1
5	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 5 “แปรสภาพด้วยครกตำข้าว” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 5	0	+1	+1	0.67
6	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 6 “ขนมจากข้าวไทย” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6	+1	+1	+1	1
7	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 7 “บอกเล่าตำนานข้าว” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 7	+1	+1	+1	1
8	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 8 “จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง” สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 8	+1	+1	+1	1
9	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกบท	+1	+1	+1	1

จากตาราง 3 แสดงผลการประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพบว่า แบบทดสอบบทที่ 2-4 และ บทที่ 6-8 รวมถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ มีค่าดัชนี IOC เท่ากับ 1 แสดงให้เห็นว่า คำถามในแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ส่วนแบบทดสอบบทที่ 1 และบทที่ 5 เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการปรับแก้คำถามในบทที่ 1 ที่สามารถเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้มากกว่า 1 คำตอบและปรับแก้การเขียนอธิบายเนื้อหาในบทอ่านบทที่ 5 ให้ชัดเจนขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามในแบบทดสอบได้ถูกต้อง จึงทำให้ค่าดัชนี IOC ของแบบทดสอบทั้งสองบทมีค่าเท่ากับ 0.67 น้อยกว่าบทอื่น แต่ทั้งนี้ค่าดัชนี IOC มีค่ามากกว่า 0.5 จึงผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อีกทั้งผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขคำถามในแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้คำถามในแบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในลำดับถัดไป

4.3 การปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำผลการประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัยรายงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท และดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยนำประเด็นข้อเสนอแนะจัดทำเป็นตารางและแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย ให้คำแนะนำเรื่องการปรับสำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียนบทอ่านเชิงวัฒนธรรมว่าควรมีโครงสร้างตามลักษณะไวยากรณ์ไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจง่าย อีกทั้งควรเลือกใช้ภาพกราฟิกประกอบบทอ่านเชิงวัฒนธรรมที่สื่อความหมายชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง

ตาราง 4 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของ รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
คู่มือการใช้	ก	ผู้วิจัยสร้างสรรค์เป็นบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์	เพิ่มคำอธิบายความหมายของอินโฟกราฟิกส์ สั้น ๆ ให้เข้าใจได้ง่าย	ผู้วิจัยสร้างสรรค์เป็นบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) โดยใช้ภาพกราฟิกประกอบข้อความ
		เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจบทอ่านเชิงวัฒนธรรมมากขึ้น	เพิ่มคำว่า “กว้างขวางและชัดเจนขึ้น”	เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจบทอ่านเชิงวัฒนธรรมกว้างขวางขึ้นและชัดเจนขึ้น

ตาราง 4 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	4	 3 ตักกับข้าววางบนข้าวแล้วใช้นิ้วหัวแม่มือ ผลักก้อนข้าวเข้าไปอยู่ในปาก	เปลี่ยนภาพข้าวที่ใช้เปิบ จากซูชิเป็นก้อนข้าว	 3 ตักกับข้าววางบนข้าวแล้วใช้นิ้วหัวแม่มือ ผลักก้อนข้าวเข้าไปอยู่ในปาก
1	5	วิธีรับประทานข้าวโดยใช้ นิ้วมือขยำข้าวใส่ปาก	เพิ่มคำว่า “ 3 นิ้ว” ใน ความหมายคำว่า “เปิบข้าว”	วิธีรับประทานข้าวโดยใช้ นิ้วมือ 3 นิ้วขยำข้าวใส่ปาก
1	7	ข้อ 3 คนไทยเลี้ยงพระเพื่อ ได้บุญ ข้อ 4 ธรรมเนียมการจัดเลี้ยง เกิดจากการมีข้าวเหลือกิน เหลือใช้ ข้อ 6 การเปิบข้าวเสียงดัง เป็นการแสดงน้ำใจต่อผู้อื่น ข้อ 7 การเปิบข้าวใช้นิ้วโป้ง ผลักข้าวเข้าปาก	แก้ไขข้อความใน แบบฝึกหัดให้ชัดเจนขึ้น	ข้อ 3 คนไทยเลี้ยงพระเพื่อ หวังได้บุญ ข้อ 4 ธรรมเนียมการจัดเลี้ยงเกิด จากการมีข้าวเหลือกินเหลือใช้ และต้องการตอบแทนแรงงาน ข้อ 6 การเปิบข้าวเสียงดัง เป็นการแสดงน้ำใจต่อผู้อื่น และแสดงว่าอาหารอร่อยมาก ข้อ 7 การเปิบข้าวต้องใช้นิ้ว โป้งผลักข้าวเข้าปาก
2	12	วันหนึ่งที่ประชุมปรึกษากัน ว่าระหว่างพระพุทธเจ้ากับ แม่โพสพ ใครมีบุญคุณมากกว่า	ปรับการอธิบายเนื้อหา คำว่า “ที่ประชุม” จาก บทอ่านให้ชัดเจน	วันหนึ่งมนุษย์ประชุมปรึกษากัน ว่าระหว่างพระพุทธเจ้ากับ แม่โพสพ ใครมีบุญคุณมากกว่า
2	13	เมื่อถึงภูเขากระทบ พระมาตุลีไปต่อไม่ได้ จึงใช้ให้ปลาสลาดไปแทน	ปรับการอธิบายให้ผู้เรียน เข้าใจว่าภูเขากระทบ คืออะไร	พระมาตุลีไปต่อไม่ได้ เนื่องจากมีภูเขากั้นอยู่ จึงใช้ ให้ปลาสลาดไปแทน
2	16	มักกล่าวถึงตัวละครคือหญิง เกียจคร้านที่ทำให้เมล็ดข้าว มีขนาดเล็ก	เพิ่มคำว่า “เป็นต้นเหตุ” ลงในบทอ่าน	มักกล่าวถึงตัวละครคือหญิง เกียจคร้านที่เป็นต้นเหตุ ทำให้เมล็ดข้าวมีขนาดเล็กลง
3	19	7. แม่โพสพไม่ได้ถือสิ่งใดอยู่ในมือ	คำถามข้อที่ 7 ควรตัด “อยู่ในมือ” ออกเนื่องจากคำว่า “ถือ” เกี่ยวข้องกับมืออยู่แล้ว	7. แม่โพสพไม่ได้ถือสิ่งใด

ตาราง 4 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
3	22	ข้าวก็มีขวัญเช่นกัน เนื่องจากสมัยก่อนการผลิต ข้าวของไทยพึ่งพาธรรมชาติ เป็นหลัก ชาวนาไทยจึง ประกอบพิธีกรรมข้าวใน ทุกขั้นตอนการผลิตข้าว	ขยายความการผลิตข้าว ของไทยที่ต้องพึ่งพา ธรรมชาติและธรรมชาติ มีความไม่แน่นอน	ข้าวก็มีขวัญเช่นกัน เนื่องจากสมัยก่อนการผลิต ข้าวของไทยพึ่งพาธรรมชาติ เป็นหลัก ธรรมชาติอาจแปรปรวน ชาวนาไทยจึงประกอบพิธีกรรม ข้าวในทุกขั้นตอนการผลิตข้าว
		อุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม	เดิมคำว่า “พระ” หน้าข้อความ “อุโบสถวัด พระศรีรัตนศาสดาราม” เพื่อให้ถูกต้องตาม หลักการใช้ราชาศัพท์	พระอุโบสถวัดพระศรีรัตน- ศาสดาราม
4	25	ฤดูกาล หมายถึง ช่วงเวลาที่ แบ่งตามสภาพอากาศ	เพิ่มการอธิบาย ความหมายของคำศัพท์ “ฤดูกาล” โดยเพิ่ม ข้อความว่า “ในแต่ละปี”	ฤดูกาล หมายถึง ช่วงเวลา ที่แบ่งตามสภาพอากาศ ในแต่ละปี
		วัดพระศรีรัตนศาสดาราม หมายถึง ชื่อวัดสำคัญของ ไทย ตั้งอยู่ภายใน พระบรมมหาราชวัง (วัดพระแก้ว)	เพิ่มข้อความว่า “ที่สุด” ใน การอธิบายความหมายคำ ว่า “วัดพระศรีรัตนศาสดาราม”	วัดพระศรีรัตนศาสดาราม หมายถึง ชื่อวัดสำคัญที่สุด ของไทย ตั้งอยู่ภายใน พระบรมมหาราชวัง (วัดพระแก้ว)
4	32	เสียงร้องเพลงได้ตอบกันไป มาระหว่างพ่อเพลงแม่เพลง เป็นมหรสพเพื่อความบันเทิง	เพิ่มการเขียนอธิบาย การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว เป็นมหรสพเพื่อความ บันเทิงในขณะทำนา	เสียงร้องเพลงได้ตอบกันไป มาระหว่างพ่อเพลงแม่เพลง เป็นมหรสพเพื่อความบันเทิง ในขณะทำนา
		เพลงเดินกำรำเคียวเป็นเพลง ที่กรมศิลปากรปรับเนื้อร้อง และจังหวะให้สนุกสนานขึ้น	ขยายความการปรับเพลง เดินกำรำเคียวที่เป็น วัฒนธรรมเพลงของ ชาวบ้านมาก่อน	เพลงเดินกำรำเคียวเป็น เพลงที่กรมศิลปากรปรับ เนื้อร้องและจังหวะเพลง ชาวบ้านให้สนุกสนานขึ้น

ตาราง 4 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
5	36	Hò (ห่อ) Hò giã gao (ห่อตำข้าว) Hò xay lúa (ห่อสีข้าว) Đi cấy (ไปทำนา)	ปรับคำทับศัพท์ภาษาไทย ขึ้นต้นก่อนคำศัพท์ ชื่อเพลงภาษาเวียดนาม	ห่อ (Hò) ห่อตำข้าว (Hò giã gao) ห่อสีข้าว (Hò xay lúa) ไปทำนา (Đi cấy)
5	42	ความเชื่อเรื่องผู้หญิงต้องทำพิธี เปิดปากครกก่อนซึ่งมีที่มาจาก ภรรยาของพระเพทภูมิ ให้คำแนะนำ พระเพทภูมิสร้างเรือ สำเร็จ	ปรับสำนวนการเขียน อธิบายเนื้อหาความเชื่อ เรื่องพระเพทภูมิ ให้อ่านเข้าใจง่าย	ความเชื่อผู้หญิงต้องทำพิธี เปิดปากครกก่อน ความเชื่อ นี้มีที่มาจากภรรยาของ พระเพทภูมิที่ให้คำแนะนำ กับสามีว่าควรตัดต้นไม้ ลงก่อนขุดเรือ พระเพทภูมิ จึงสร้างเรือสำเร็จ
5	43	 ข้าวสาร	ปรับรูปกราฟิกข้าวสารให้ เป็นสีขาวอย่างเดียว	 ข้าวสาร
5	48	4. ข้อใดเป็นขั้นตอนที่เมล็ด ข้าวเปลี่ยนเป็นข้าวสารแล้ว	ปรับคำถามข้อที่ 4 ให้ ชัดเจนขึ้น	4. ข้อใดเป็นขั้นตอนที่เปลี่ยน เมล็ดข้าวเป็นข้าวสารแล้ว
6	52	ขนมไทยมีส่วนประกอบหลัก คือ ข้าวหรือแป้งที่ทำจาก ข้าว น้ำตาลและมะพร้าว นำไปผสมกับส่วนผสมอื่น ทำเป็นอาหารสำหรับ รับประทานนอกเวลา อาหารหลัก หรือรับประทาน ตามเทศกาล	ขยายความการ รับประทานอาหาร ตามเทศกาล	ขนมไทยมีส่วนประกอบหลัก คือ ข้าวหรือแป้งที่ทำจากข้าว น้ำตาลและมะพร้าว นำไป ผสมกับส่วนผสมอื่น ทำเป็น อาหารสำหรับรับประทาน นอกเวลาอาหารหลักหรือ รับประทานตามเทศกาล คนสมัยก่อนจึงทำขนม รับประทานกันนาน ๆ ครั้ง
6	53	ข้าวเหนียวผัดกับกะทิให้ เข้ากัน ใส่กล้วย ห่อด้วย ใบตองและมัดข้าวต้มทั้ง 2 ชิ้นเข้าด้วยกันก่อนนำไปนึ่ง	เพิ่มคำอธิบายส่วนผสม ของข้าวต้มมัดให้ สอดคล้องกับรูปภาพที่มี ถั่วดำเป็นส่วนประกอบ	ข้าวเหนียวผัดกับกะทิให้เข้า กัน ใส่กล้วย ถั่วดำ ห่อด้วย ใบตองและมัดข้าวต้มทั้ง 2 ชิ้นเข้าด้วยกันก่อนนำไปนึ่ง

ตาราง 4 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
8	72	หากเจ้าของบ้านจับไม่ได้ว่าใครเป็นคนขว้างก็จะแขวนข้าวเฒ่าที่ตำเสร็จไว้หน้าบ้าน	ปรับสำนวนการเขียนอธิบายการเล่นขว้างข้าวเฒ่าให้ชัดเจนขึ้น	หากเจ้าของบ้านจับไม่ได้ว่าใครเป็นคนขว้างก็จะแขวนข้าวเฒ่าที่ตำเสร็จไว้หน้าบ้านเพื่อแบ่งให้คนขว้าง
8	76	เด็กผู้หญิง (1)___แม่ โดยใช้ (2)_____ที่เป็นเครื่องครัว (3)___(4)___ทำอาหาร ชายแก่ผู้เฒ่าที่เป็นผู้ซื้อ	ปรับแก้แบบฝึกหัดเติมคำศัพท์ให้ผู้เรียนตอบคำถามได้ชัดเจน	เด็กผู้หญิง (1)___แม่ โดยใช้ (2)_____ที่เป็นเครื่องครัว (3)___ทำอาหาร(4)___ชายแก่ผู้เฒ่าที่เป็นผู้ซื้อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม ให้คำแนะนำเรื่องการปรับระยะห่างของตัวอักษรและการเว้นวรรคของบทอ่านเชิงวัฒนธรรมให้เป็นระเบียบเพื่อสื่อความหมายกับผู้เรียนชาวต่างชาติได้ถูกต้อง อีกทั้งควรระบุจุดประสงค์การใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมเพื่อตอบคำถามและควรมีเกณฑ์ที่ดีในการระบุชนิดคำเพื่อช่วยให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ตาราง 5 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
คู่มือการใช้	ก	คำศัพท์น่ารู้จากบทอ่านแต่ละบทจะประกอบด้วยคำศัพท์จำนวน 20 คำ โดยเรียงลำดับตามการปรากฏในบทอ่าน ระบุชนิดของคำโดยใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้แก่ น. หมายถึง คำนาม ก. หมายถึง คำกริยา ว. หมายถึง คำวิเศษณ์	การระบุชนิดของคำตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานมีความลักลั่น เพื่อให้งานสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรมีเกณฑ์ที่ดีในการระบุชนิดคำ	คำศัพท์น่ารู้จากบทอ่านแต่ละบทจะประกอบด้วยคำศัพท์จำนวน 20 คำ โดยลำดับตามการปรากฏในบทอ่านและระบุชนิดของคำตามหลักไวยากรณ์ของตามบริบทของบทอ่าน วัฒนธรรมชาวไทยโดยใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้แก่ น. หมายถึง นาม ก. หมายถึง กริยา ว. หมายถึง วิเศษณ์ (คุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์)

ตาราง 5 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
2	12	และใช้ไม้เท้าตีข้าวให้แตก กระจายตกทั่วพื้นดินทำให้ มนุษย์จึงเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าว นั้นไปปลูกกิน	ตัดคำว่า “ทำให้” ออก	และใช้ไม้เท้าตีข้าวให้แตก กระจายตกทั่วพื้นดิน มนุษย์ จึงเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวนั้นไป ปลูกกิน
3	21	1) ผู้เรียนเข้าใจความเชื่อ เรื่องขวัญของไทย	ปรับปรุงประสงค์การเรียนรู้ ข้อที่ 1 โดยเปลี่ยนคำว่า “เข้าใจ” เป็น “รู้”	1) ผู้เรียนรู้ความเชื่อเรื่อง ขวัญของไทย
4	35	สามัคคี (ว.) ทำด้วยการ ร่วมแรงร่วมใจกัน	แก้ไขชนิดของคำของ คำศัพท์ “สามัคคี” ให้ สอดคล้องกับบทอ่าน	สามัคคี (น.) ความร่วมแรง ร่วมใจกัน
5	42	คนไทยจึงผลิตครกตำข้าว เป็นเครื่องใช้ประจำบ้าน	ควรทำอักษรตัวหน้า คำศัพท์ “ครกตำข้าว” ให้ เป็น 1 คำ	คนไทยจึงผลิตครกตำข้าว เป็นเครื่องใช้ประจำบ้าน
6	60	ตัวอักษรขนาด 8	เฉลยแบบฝึกหัด “ทำขนม ด้วยวิธีไหน” ตัวอักษรมี ขนาดเล็กเกินไป	ตัวอักษรขนาด 10

อาจารย์ Nguyen Kieu Yen ให้คำแนะนำเรื่องการปรับและเพิ่มคำอธิบายความหมายคำศัพท์ที่ปรากฏในบทอ่านเชิงวัฒนธรรมให้ชัดเจนขึ้น แนะนำการสะกดคำและการแปลความหมายคำศัพท์ให้ถูกต้องตามไวยากรณ์ภาษาเวียดนาม รวมถึงการปรับคำถามและตัวเลือกคำตอบในแบบทดสอบให้ถูกต้องชัดเจนแม้จะมีบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ตาราง 6 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ Nguyen Kieu Yen

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	5	Tài nguyên thiên nhiên	แก้ไขคำแปลภาษาเวียดนาม คำศัพท์ “ทรัพยากร”	tài nguyên
2	13	ข้าวผี	เพิ่มคำอธิบายความหมาย ของคำว่า “ข้าวผี”	ข้าวผี (lúa gié hoang/ lúa ma)

ตาราง 6 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
2	15	Rừng Himavanta văn học (rừng thần thoại trong)	แก้ไขคำแปลภาษาเวียดนาม คำศัพท์ “หิมพานต์”	rừng Himavanta (rừng thần thoại trong văn học)
		thần indra (đạo hindo)	แก้ไขคำแปลภาษาเวียดนาม คำศัพท์ “พระอินทร์”	Thần Indra (Đạo Hindu)
3	24	ผ้า 4 คืบ ผ้า 5 คืบ ผ้า 6 คืบ	เพิ่มคำอธิบายรายละเอียด คำว่า “คืบ” โดยเปรียบเทียบกับหน่วยวัดความยาว “เมตร”	ผ้า 4 คืบ ผ้า 5 คืบ ผ้า 6 คืบ (1 คืบ เท่ากับ 0.25 เมตร)
3	28	ก. ชีวิตต้นช่วงนี้ไม่ค่อยมีความสุข	เปลี่ยนตัวเลือก ก. ให้แสดง ความหมาย “ขวัญหาย” ชัดเจน	ก. ต้นชอบเหม่อลอย ไม่ค่อย มีสติอยู่กับตัว
4	33		เพิ่มลำดับของเนื้อเพลง “เดินกำรำเคียว”	
4	35	Cục mỹ thuật	แก้ไขคำแปลภาษาเวียดนาม คำศัพท์ “กรมศิลปากร”	cục nghệ thuật
4	36	Hò xây lúa Thanh Hoa	แก้ไขคำแปลภาษาเวียดนาม คำศัพท์ “ห่อสี่ข้าว” “จิ้งหรีดทันฮั่ว”	Hò xay lúa Thanh Hóa
		Đi cấy (ไปทำนา)	แก้ไขคำแปลภาษา เวียดนาม เพลง Đi cấy	Đi cấy (ไปปักดำข้าว)
		“An cơm bằng đèn đi cấy sáng trăng” หมายถึง ชาวนาทำนา กลับบ้านดีก เมื่อกินข้าวจึงต้องจุดตะเกียง และชาวนาออกไปทำนา ตอนเช้าตั้งแต่พระอาทิตย์ ยังไม่ขึ้น	แก้ไขคำอธิบายเนื้อเพลง “An cơm bằng đèn đi cấy sáng trăng” ให้ถูกต้อง	“Ăn cơm bằng đèn đi cấy sáng trăng” ความหมายของเพลงคือ ถึงแม้ว่าชาวนาเวียดนามจะทำงานด้วยความยากลำบากแต่ก็ไม่ท้อแท้ยังคิดในแง่บวกนึกถึงผลผลิตที่ได้ในอนาคตจึงทำนาด้วยความสนุกสนาน
5	45	ตำ (giã lúa) ฝัด (đãi gạo) ซ้อม (giã gạo) หายนะ (tai vông)	แก้ไขคำแปลภาษา เวียดนาม คำศัพท์ “ตำ” “ฝัด” “ซ้อม” “หายนะ”	ตำ (giã) ฝัด (sàng/sảy) ซ้อม (xát) หายนะ (tai ương)

ตาราง 6 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
5	49	7. เพราะเหตุใดผู้ทำครกต้อง ผ่านการบวชเรียนก่อน ก. เพื่อให้ตนเองมีอายุยืนยาว ข. เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ค. เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ อยู่ในไม้ทำครก ง. เพื่อให้มีความรู้และ ทำงานช่างปลอดภัย	คำถามข้อที่ 7 สับสน ระหว่างคำตอบตัวเลือก ข้อ ก. กับ ข้อ ง.	7. ข้อใดเป็นประโยชน์ของ การบวชเรียนก่อนการทำครก ตำข้าว ก. เพื่อให้คนใช้ครกมีอายุยืนยาว ข. เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต ค. เพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่ ในไม้ทำครก ง. เพื่อให้มีความรู้และทำงาน ช่างปลอดภัย
6	55	กวน(khuấy cho hỗn hợp gạo nếp) ใบตอง (lá) ข้าวเจ้า (gạo)	แก้ไขคำแปลภาษา เวียดนาม คำศัพท์“กวน” “ใบตอง” “ข้าวเจ้า”	กวน (sên) ใบตอง (Lá chuối) ข้าวเจ้า (gạo tẻ)
7	66	Chuột sa chĩnh gạo (หนูนั่งกินข้าว)	แก้ไขคำแปลของสำนวน Chuột sa chĩnh gạo ซึ่ง แปลตรงตัวกับสำนวนไทย	Chuột sa chĩnh gạo (หนูตกถึงข้าวสาร)
		Liệu cơm gắp mắm (กินข้าวคืบปลาแร่)	แก้ไขคำอธิบายสำนวน Liệu cơm gắp mắm ให้ ถูกต้อง	Liệu cơm gắp mắm (ประมาณข้าวที่เหลือก่อน แล้วจึงคืบปลาแร่)
8	73	ไม่ระบุคำอธิบายภาษา เวียดนาม	เพิ่มคำอธิบายภาษา เวียดนามของคำศัพท์ “สมมุติ” “ทะนาน” “โปลาน” “เปี้ย” “คดข้าว”	สมมุติ (giả sử) ทะนาน (gáo dừa) โปลาน (lá buông) เปี้ย (vỏ ốc tiền thời xưa của Thái) คดข้าว (xới cơm)
8	76	ก๋อไฟ (kéo lửa)	แก้ไขคำศัพท์ภาษา เวียดนามของคำว่า “ก๋อไฟ” เนื่องจากคำที่ใช้ เป็นภาษาถิ่น ควรเปลี่ยน เป็นภาษาเวียดนาม มาตรฐาน	ก๋อไฟ (nhóm lửa)

ตาราง 6 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	82	7. เหตุการณ์ใดทำให้มนุษย์รู้ว่าแม่โพสพมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของข้าว ก. มนุษย์ตัดสินว่าใครมีบุญคุณมากกว่า ข. แม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์ ค. แม่โพสพมอบเมล็ดข้าวให้ปลาสดาด ง. พระมาตุลีถวายเมล็ดข้าวแด่พระพุทธเจ้า	แก้ไขตัวเลือกคำตอบของคำถามข้อที่ 7 เนื่องจากสามารถเลือกตอบได้ทั้งข้อ ข. และข้อ ค.	7. เหตุการณ์ใดทำให้มนุษย์รู้ว่าแม่โพสพมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของข้าว ก. มนุษย์ตัดสินว่าใครมีบุญคุณมากกว่า ข. แม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์ ค. ปลาสดาดตามหาแม่โพสพจนพบ ง. พระมาตุลีถวายเมล็ดข้าวแด่พระพุทธเจ้า

นอกจากนี้มีความแนะนำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านที่เห็นร่วมกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 7 แสดงการแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	2	รวงข้าวในดวงตราอาเซียน	เพิ่มคำว่า “สัญลักษณ์” เพื่อให้ความหมายชัดเจนขึ้น	รวงข้าวในดวงตราสัญลักษณ์อาเซียน
1	3	 ห่วงโยธิตความเป็นอยู่ ไม่ต้องการก้าวล่วงเรื่องส่วนตัว	เปลี่ยนภาพกราฟิกที่อาจทำเข้าใจเป็นสัญลักษณ์โรงพยาบาลและใช้คำว่า “ไม่ได้” แทนคำว่า “ไม่”	 ห่วงโยธิตความเป็นอยู่ ไม่ต้องการก้าวล่วงเรื่องส่วนตัว
1	5	การเชิญพระภิกษุมารับประทานอาหารเนื่องในงานพิธี	ปรับคำอธิบายคำว่า “เลี้ยงพระ” จาก “เชิญพระภิกษุ” เป็น “นิมนต์พระภิกษุ” ให้ถูกต้องตามหลักการใช้ราชาศัพท์สำหรับภิกษุสงฆ์	การนิมนต์พระภิกษุมารับประทานอาหารเนื่องในงานพิธี (นิมนต์ หมายถึง เชิญใช้กับพระสงฆ์)

ตาราง 7 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
3	22	พระราชพิธีจรดพระนังคัล แรกนาขวัญเป็นพิธี พราหมณ์โดยมี พระมหากษัตริย์เป็น ประธานและให้พระยา แรกนาเป็นตัวแทนทำพิธี ไถหว่าน ณ สนามหลวง เพื่อให้ขวัญและกำลังใจ แก่เกษตรกร	ปรับการเขียนอธิบายคำ ว่า “ขวัญ” ให้ชัดเจนเพื่อ ไม่ให้ผู้เรียนสับสนระหว่าง ขวัญข้าวกับขวัญคน	พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรก นาขวัญเป็นพิธีพราหมณ์โดย มีพระมหากษัตริย์เป็น ประธานและให้พระยาแรกนา เป็นตัวแทนทำพิธีไถหว่าน ณ สนามหลวง เพื่อให้ กำลังใจเกษตรกร

4.4 การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเรียบร้อยแล้วจึงนำบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาไทยศึกษา คณะตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาตินครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities: USSH, Vietnam National University, Ho Chi Minh City) ซึ่งยินดีเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 21 คน เพื่อสร้างเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพก่อนการใช้อ้างอิง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 25 มีนาคม – 27 พฤษภาคม 2564 ณ ห้องเรียนคณะตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาตินครโฮจิมินห์ ตามขั้นตอนดังนี้

4.4.1 ชี้แจงรายละเอียดให้นักศึกษาชาวเวียดนามเข้าใจวัตถุประสงค์การใช้
อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

4.4.2 นักศึกษาชาวเวียดนามเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้
วัฒนธรรมข้าวไทยจนครบถ้วนทั้ง 8 บท

4.4.3 วัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยตามสภาพจริงเพื่อประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการโดยให้นักศึกษาชาวเวียดนามทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละบท จำนวน 8 บท

4.4.4 หลังนักศึกษาชาวเวียดนามเรียนรู้โดยใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ครบทั้ง 8 บท ให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยและประเมินประสิทธิภาพของผลลัพธ์ โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินผู้เรียนต้องมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 อิงตามเกณฑ์การหาประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัย

4.4.5 นักศึกษาชาวเวียดนามทำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

4.4.6 ผู้วิจัยตรวจแบบทดสอบ บันทึกคะแนนและนำข้อมูลไปประมวลผลเพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการใช้อินโฟกราฟิกส์ โดยกำหนดระดับคุณภาพของแบบทดสอบคิดเป็นร้อยละตามระดับคุณภาพดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, 2552, น. 66)

ผลคะแนนร้อยละ 80-100 หมายถึง ระดับผลการเรียนดีมาก

ผลคะแนนร้อยละ 70-79 หมายถึง ระดับผลการเรียนดี

ผลคะแนนร้อยละ 60-69 หมายถึง ระดับผลการเรียนปานกลาง

ผลคะแนนร้อยละ 50-59 หมายถึง ระดับผลการเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

ผลคะแนนร้อยละ 0-49 หมายถึง ระดับผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ

ตาราง 8 แสดงคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง (Try out)

คนที่	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน								คะแนน ค่าเฉลี่ย รายบุคคล	ระดับ คุณภาพ
	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่		
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	80	70	90	70	90	90	90	80	82.5	ดีมาก
2	70	90	70	80	80	80	90	90	81.3	ดีมาก
3	90	80	80	80	90	100	90	100	88.8	ดีมาก
4	60	40	40	30	70	70	70	30	51.3	ผ่านเกณฑ์
5	90	100	90	80	70	90	10	90	88.8	ดีมาก
6	70	80	70	50	80	80	70	100	75	ดี

ตาราง 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน								คะแนน ค่าเฉลี่ย รายบุคคล	ระดับ คุณภาพ
	บทที่ 1	บทที่ 2	บทที่ 3	บทที่ 4	บทที่ 5	บทที่ 6	บทที่ 7	บทที่ 8		
7	90	100	80	90	80	90	90	90	88.8	ดีมาก
8	90	100	60	80	70	70	90	90	81.3	ดีมาก
9	90	90	80	90	90	100	100	90	91.3	ดีมาก
10	80	90	60	90	60	100	100	100	85	ดีมาก
11	80	90	90	90	80	80	90	90	86.3	ดีมาก
12	90	90	70	80	90	100	80	100	87.5	ดีมาก
13	90	90	70	60	90	100	90	90	85	ดีมาก
14	80	70	70	80	70	100	90	90	81.3	ดีมาก
15	100	80	90	100	80	60	90	100	87.5	ดีมาก
16	70	100	90	70	90	100	80	80	85	ดีมาก
17	90	90	60	90	80	100	70	100	85	ดีมาก
18	80	60	50	80	60	60	90	100	72.5	ดี
19	-	-	-	-	-	30	-	-	30	ต่ำกว่าเกณฑ์
20	100	100	50	60	90	90	90	70	81.3	ดีมาก
21	90	90	80	70	90	90	90	100	87.5	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย รายบท	84	85	72	76	80	84.8	87.5	89	80.1	ดีมาก
ระดับ คุณภาพ	ดีมาก	ดีมาก	ดี	ดี	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก	ดีมาก		

จากตาราง 8 พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษากลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 80.1 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และสามารถจัดกลุ่มตามระดับคุณภาพเป็นระดับคุณภาพดีมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ช่วยให้ผู้เรียนใช้ทักษะการอ่านภาษาไทยจากบทอ่านประกอบอินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักศึกษามีระดับผลการเรียน ดีมาก รองลงมาคือกลุ่มระดับคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยคะแนน

ร้อยละ 70-79 จำนวน 2 คน สาเหตุเนื่องจากนักศึกษาคนที่ 6 ทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าวได้ร้อยละ 50 และนักศึกษาคนที่ 18 ทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูกได้ร้อยละ 50 จึงทำให้ภาพรวมคะแนนเฉลี่ยรายบุคคลลดลงอยู่ในระดับคุณภาพดี ระดับคุณภาพต่อมาก็คือระดับคุณภาพผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 50-59 จำนวน 1 คน คือ นักศึกษาคนที่ 4 ทำค่าเฉลี่ยคะแนนได้ร้อยละ 51.3 จากการศึกษาคะแนนการทำคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนโดยภาพรวม นักศึกษาทำคะแนนสูงสุดในบทที่ 5 บทที่ 6 และบทที่ 7 ได้คะแนนร้อยละ 70 อยู่ในระดับคุณภาพดีและทำคะแนนต่ำสุดในบทที่ 3 และบทที่ 4 ได้คะแนนร้อยละ 30 อยู่ในระดับคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเวลาที่ใช้ในการทำแบบทดสอบแล้วพบว่า นักศึกษาใช้เวลาเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์และทำแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละบทน้อยกว่าบทอื่น โดยใช้เวลาดังนั้น 15 นาที และ 19 นาที ตามลำดับ ซึ่งค่าเฉลี่ยเวลา ที่ใช้ในการเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ของนักศึกษาอยู่ที่ 47 นาที ทั้งนี้เนื่องจากบทดังกล่าวมีคำศัพท์เฉพาะทั้งราชาศัพท์และเนื้อเพลงพื้นบ้านไทยจึงทำให้เข้าใจเนื้อหายากกว่าบทอื่น ผู้เรียนจึงใช้เวลาในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ 2 บทดังกล่าวน้อยกว่าค่าเฉลี่ยเวลาตามระดับความสามารถที่ควรจะเป็น ส่งผลให้ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพผ่านเกณฑ์

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจด้านวัฒนธรรมไทยของนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายและมีประสิทธิภาพสามารถจำแนกระดับความสามารถของผู้เรียนทั้งเก่ง กลาง อ่อน ที่คละรวมกัน 1 ห้องเรียนได้ ทั้งนี้มีนักศึกษาจำนวน 1 คน คือนักศึกษาคนที่ 19 มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 30 เนื่องจากนักศึกษามีความสนใจเข้าร่วมการทดลองบทที่ 6 เพียง 1 ครั้ง ประกอบกับการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้ดูแลนักศึกษาชาวเวียดนามพบว่า นักศึกษาขาดเรียนเป็นประจำและเข้าเรียนไม่สม่ำเสมอส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์

ด้านผลการวิเคราะห์คะแนนค่าเฉลี่ยรายบทพบว่า บทที่มีคะแนนสูงสุดคือ บทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 89 ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาวัฒนธรรมในบทที่ 8 กล่าวถึงการละเล่นไทยที่เกี่ยวกับข้าว ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เข้าร่วมการทดลองพบว่าเวียดนามมีการเล่นขายของที่คล้ายคลึงกับการละเล่นหม้อข้าวหม้อแกงของไทยตามลักษณะวัฒนธรรมข้าวที่ทั้งสองประเทศมีร่วมกัน และอาจารย์ชาวเวียดนามเคยสอนการละเล่นวิธีข้าวสารมาบ้างแล้ว อีกทั้งเนื้อหาการเล่นขว้างข้าวเม่าของไทยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบทที่ 5 กล่าวถึงการใช้ครกตำข้าว และบทที่ 6 กล่าวถึงขนมข้าวเม่า จึงทำให้ผู้เรียนรู้คำศัพท์

และมีความรู้พื้นฐานทางวัฒนธรรม สามารถเชื่อมโยงความรู้ก่อนหน้าและความรู้เรื่องการละเล่นไทยกับการละเล่นเวียดนามเข้ากันได้

บทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูกเป็นบทที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยที่สุดร้อยละ 72 เนื่องจากเนื้อหาวัฒนธรรมในบทที่ 3 กล่าวถึงพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญซึ่งเป็นพิธีกรรมหลวงที่ต้องใช้ภาษาระดับพิธีการ แม้ผู้วิจัยจะเรียบเรียงภาษาให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจง่าย แต่ยังคงคำราชาศัพท์บางคำที่เป็นชื่อเฉพาะไว้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง จึงส่งผลให้ผู้เรียนจำรายละเอียดบางส่วนไม่ได้ สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษา กล่าวว่า “อินโฟกราฟิกส์ของพีดีมากค่ะ ช่วยในการเข้าใจ แต่ในความคิดเห็นของหนู บทที่ 3 ยากที่สุดค่ะเพราะมีการใช้คำราชาศัพท์และสิ่งที่ทำให้พวกหนูจำไม่ได้ก็คือชื่อค่ะ ชื่อของเทพเจ้าหรือชื่อของพิธีกรรม” นอกจากนี้ยังมีบทที่ 4 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดรองลงมาร้อยละ 76 มีเนื้อหากล่าวถึงเพลงเกี่ยวข้าว มีศัพท์เฉพาะในเพลงพื้นบ้านไทยภาคกลางที่นักศึกษาไม่คุ้น จึงทำให้ไม่ค่อยเข้าใจเนื้อเพลง ดังความคิดเห็นของนักศึกษากล่าวว่า “บทที่ 4 ง่ายกว่าบทที่ 3 ค่ะ แต่หนูยังไม่ค่อยเข้าใจเนื้อเพลงเนื่องจากมีคำศัพท์แปลก ๆ เช่น เกี่ยวเถิดหนาแม่เกี่ยว, เคียวจะบาดมือเอ๋ย” จึงเป็นเหตุให้บทที่ 3 และบทที่ 4 มีค่าเฉลี่ยคะแนนน้อยกว่าบทอื่น

หลังจากนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ครบถ้วนทั้ง 8 บท ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยเกณฑ์การผ่านการประเมิน ผู้เรียนต้องมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 สรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 9 แสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มทดลอง (Try out)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	ระดับคุณภาพ
1	78	ดี
2	56	ผ่านเกณฑ์
3	68	ปานกลาง
4	40	ต่ำกว่าเกณฑ์
5	84	ดีมาก
6	62	ปานกลาง
7	76	ดี
8	56	ผ่านเกณฑ์
9	82	ดีมาก
10	66	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	ระดับคุณภาพ
11	76	ดี
12	84	ดีมาก
13	80	ดีมาก
14	58	ผ่านเกณฑ์
15	56	ผ่านเกณฑ์
16	60	ปานกลาง
17	72	ดี
18	46	ต่ำกว่าเกณฑ์
19	-	-
20	72	ดี
21	64	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	66.8	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ภาพรวมผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 66.8 ระดับผลการเรียนปานกลาง สามารถจัดกลุ่มตามระดับคุณภาพเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มระดับคุณภาพดีมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 80 จำนวน 4 คน กลุ่มระดับคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างร้อยละ 70-79 จำนวน 5 คน กลุ่มระดับคุณภาพปานกลาง มีค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างร้อยละ 60-69 จำนวน 5 คน กลุ่มระดับคุณภาพผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ มีค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างร้อยละ 50-59 จำนวน 4 คน กลุ่มระดับคุณภาพต่ำกว่าเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 จำนวน 2 คน ทั้งนี้หากพิจารณาจากนักศึกษาคนที่ 12 มีคะแนนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 84 ระดับคุณภาพดีมาก และนักศึกษาคนที่ 4 มีคะแนนต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 40 ระดับผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ พบว่า ผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนรายบุคคลที่อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก และระดับคุณภาพผ่านเกณฑ์ ตามลำดับ นอกจากนี้ตารางยังปรากฏข้อมูลนักศึกษาคนที่ 19 ซึ่งขาดเรียนอย่างต่อเนื่อง นักศึกษายินดีเข้าร่วมการทดลองเพียง 1 ครั้งและไม่ได้เข้าร่วมการสอบจึงไม่ปรากฏคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยคงข้อมูลของนักศึกษาดังกล่าวไว้ตามสภาพจริง

นักศึกษาที่เข้าร่วมการทดลองได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ว่า “อินโฟกราฟิกส์ของบทเรียนดีค่ะ ทำให้หนูเข้าใจมากขึ้นค่ะ แต่ว่าการทดลองกับการทำแบบทดสอบ 50 ข้อเป็นระยะเวลายาวนาน หนูก็จำข้อมูลไม่ได้หมด สำหรับหนูแบบฝึกหัดบางส่วนยากมาก บางส่วนง่าย ๆ ค่ะ” แสดงให้เห็นว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองบทอ่านสัปดาห์ละ 1 บท จนกระทั่งสอบวัดผลสัมฤทธิ์ใช้ระยะเวลากว่า 9 สัปดาห์ จึงทำให้ผู้เรียนลืมเนื้อหาที่เรียนบทก่อนหน้านี้ ทำให้คะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน นอกจากนี้นักศึกษายังแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความยากง่ายของแบบทดสอบว่า “หนังสือมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ช่วยเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน บางข้อสอบถามให้ความรู้ลึกซึ้งกว่ากำลัง “หลอก” ผู้อ่าน แต่ก็เป็นการกระตุ้นให้คิดเยอะเพื่อเลือกคำตอบที่ถูกต้อง” สอดคล้องกับการออกแบบทดสอบของผู้วิจัยที่วัดทั้งความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ ซึ่งผู้เรียนต้องวิเคราะห์และเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กัน รวมถึงข้อสอบที่เป็นสถานการณ์การสื่อสารในบริบทวัฒนธรรมไทยทำให้นักศึกษาต้องประมวลความรู้จากทุกบทเพื่อวิเคราะห์เลือกคำตอบที่ถูกต้อง

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีคุณภาพสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพในการจำแนกผู้เรียนตามระดับความสามารถจริง แสดงให้เห็นว่าหลังจากนักศึกษาเข้าร่วมการทดลองเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทย ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยส่งผลให้มีผลการเรียนผ่านเกณฑ์

เมื่อนักศึกษาที่เข้าร่วมการทดลองทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เสร็จ ผู้วิจัยให้นักศึกษาตอบแบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม สรุปผลความพึงพอใจได้ดังนี้

ตาราง 10 แสดงความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทยของกลุ่มทดลอง (Try out)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย	4.39	0.50	มาก
2	อินโฟกราฟิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม	4.28	0.67	มาก
3	ผู้เรียนพึงพอใจกับเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์	4.56	0.62	มากที่สุด
4	ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบฝึกหัด	3.78	0.65	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
5	ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบทดสอบ	4.17	0.71	มาก
6	อินโฟกราฟิกส์มีลำดับชั้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.00	0.69	มาก
7	เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์	4.05	0.97	มาก
8	อินโฟกราฟิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย ของผู้เรียน	4.17	0.71	มาก
9	อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทย ของผู้เรียน	4.89	0.32	มากที่สุด
10	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	3.89	0.76	มาก
รวม		4.21	0.66	มาก

ตาราง 10 แสดงผลการวัดความพึงพอใจของนักศึกษาที่เข้าร่วมการทดลองพบว่า ภาพรวมนักศึกษาพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย มีค่าเฉลี่ย 4.21 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.66 ระดับความพึงพอใจมาก โดยรายการการประเมินหัวข้อ อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาคือหัวข้อ ผู้เรียนพึงพอใจเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์ มีค่าเฉลี่ย 4.56 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ส่วนรายการการประเมินหัวข้อ ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบฝึกหัด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3.78 ระดับความพึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับตัวอย่างความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีตอบทอานประกอบอินโฟกราฟิกส์ว่า

ขอให้คำชมต่อการแต่งอินโฟกราฟิกส์ทั้งในด้านมีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย และรูปภาพที่เหมาะสม มีสีสัน สื่อถึงการลงทุนมาก ในด้านเนื้อหาของการจัดหน้าสื่อนี้ช่วยส่งเสริมความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากด้วย แต่บางบทยังมีการจัดลำดับความยากง่ายไม่ค่อยเหมาะสม จะเป็นสิ่งควรแก้ไขหนึ่งเท่านั้น

หนูชอบบททดลองของพี่มากเลยคะ จากการใช้สื่อดีและรูปภาพประกอบน่ารัก ๆ ทำให้หนูรู้สึกสนใจเมื่อได้อ่านและได้ทำบทเรียนหลายเรื่องนี้ แล้วก็ช่วยให้หนูมีความรู้

เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมข้าว ส่วนวันที่เกี่ยวข้องกับข้าวทั้งไทยและเวียดนามอย่างมาก แม้จะมีข้อบกพร่องเล็กน้อยก็ไม่มีปัญหาค่ะ หนูคิดว่าพี่สร้างบททดลองดีมากแล้วค่ะ

การออกแบบอินโฟกราฟิกส์ที่สวยงามสีสันสะดุดตา ทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น เรื่องราวในตำนานและตำนานต่างประเทศทำให้ผู้อ่านสับสนและเข้าใจยากนิดหน่อย อย่างไรก็ตามอินโฟกราฟิกส์รูปเหตุการณ์สำคัญเพื่อช่วยให้ผู้อ่านซึมซับเรื่องราวได้ง่ายขึ้น อินโฟกราฟิกส์มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยและไม่มีความสำคัญ ถ้าแก้ไขได้ก็สมบูรณ์แบบ สุดท้ายขอขอบคุณพี่สำหรับการออกแบบและลงทุนอย่างจริงจังเพื่อผลิตหนังสือที่มีคุณภาพเช่นนี้ ซึ่งช่วยให้นักศึกษาเข้าถึงเนื้อหาที่น่าสนใจมากมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยและเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง

เมื่อผู้วิจัยหาคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงสรุปผลการทดลองเครื่องมือวิจัยและรายงานผลให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโททราบ และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำ มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 11 แสดงตัวอย่างการแก้ไขเครื่องมือวิจัยหลังนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	2	การตกทายด้วยถ้อยคำเหล่านี้ไม่ได้ต้องการก้าวกายเรื่องส่วนตัว แต่เป็นการแสดงความห่วงใยความเป็นอยู่ของคู่สมรนา	เปลี่ยนคำว่า “คู่สมรนา”	การตกทายด้วยถ้อยคำเหล่านี้ไม่ได้ต้องการก้าวกายเรื่องส่วนตัว แต่เป็นการแสดงความห่วงใยความเป็นอยู่ของผู้ที่กำลังพูดด้วย
1	5	น้ำใจไมตรี (น.) ความจริงใจ, ความเอื้ออาทร, ความหวังดีต่อกัน	ปรับคำอธิบายความหมายคำศัพท์ “น้ำใจไมตรี”	น้ำใจไมตรี (น.) ความจริงใจ, ความหวังดีต่อกัน
1	6	สมาชิกในครอบครัวที่มีอายุน้อยจะเชิญสมาชิกที่มีอาวุโสมากกว่า รับประทานอาหารก่อน	เพิ่มคำแปลภาษาเวียดนามคำว่า “อาวุโส”	สมาชิกในครอบครัวที่มีอายุน้อยจะเชิญสมาชิกที่มีอาวุโสมากกว่า (nguoi lon) รับประทานอาหารก่อน

ตาราง 11 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
1	6	แบบฝึกหัด “รู้เพิ่มเติมคำศัพท์” 	ปรับแก้แบบฝึกหัดอักษรไขว้เนื่องจากความสับสนในการเขียนคำศัพท์ลงในช่องคำตอบซึ่งอาจเติมสระแบบแยกคำตอบจึงไม่สอดคล้องกับอักษรวิธีไทย	แบบฝึกหัด “ขีดเส้นใต้..หาคำศัพท์”
2	14		ควรปรับภาพกราฟิกแมโพสพใหม่ให้ชัดเจน เนื่องจากนักศึกษาไม่ทราบว่กระบังหน้าคือส่วนใดและมีลักษณะเป็นอย่างไร	
3	22	สมัยก่อนการผลิตข้าวของไทยพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักธรรมชาติอาจแปรปรวน ชาวนาไทยจึงประกอบพิธีกรรมข้าวในทุกขั้นตอนการผลิตข้าว	ปรับบทอ่านที่ใช้คำว่า “แปรปรวน” เนื่องจากนักศึกษาไม่ทราบความหมาย	สมัยก่อนการผลิตข้าวของไทยพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักธรรมชาติอาจเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน ชาวนาไทยจึงประกอบพิธีกรรมข้าวในทุกขั้นตอนการผลิต
3	24		เพิ่มคำอธิบายวิธีการเสียดายผ้าถุงของพระยาแครงว่ามีวิธีการเลือกอย่างไร	พระยาแครงนาหยิบผ้าถุงจากภานะที่มีผ้าคลุม มีคำทำนายดังนี้
3	26	คนไทยมีความเชื่อเรื่องการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้คนที่เสียชีวิต	เพิ่มคำอธิบายภาษาเวียดนาม คำว่า “อุทิศส่วนกุศล”	คนไทยมีความเชื่อเรื่องการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้คนที่เสียชีวิต (Lập công cho người đã khuất)

ตาราง 11 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
4	34		ปรับเปลี่ยนภาพกราฟิก การชักชวนให้ลงแขก เกี่ยวข้าว โดยเปลี่ยน รูปผู้ชายถือเคียวให้ถือ ในแนวระนาบ และ ปรับเปลี่ยนภาพ ชาวนาไทยเกี่ยวข้าว เป็นรูปเครื่องจักร เพื่อให้สอดคล้องกับ เนื้อความ “ปัจจุบัน ชาวนาไทยส่วนใหญ่ใช้ เครื่องจักรเกี่ยวข้าว”	
4	35	“เคียว” luōi liēm “เกี่ยวพาราสี” tán tǐnh “กรรมศิลปากร” cục nghệ thuật	ปรับเปลี่ยนคำศัพท์ ภาษาเวียดนามของ คำว่า “เคียว “เกี่ยวพาราสี” “กรรมศิลปากร”	“เคียว” Cái liēm, cây liēm “เกี่ยวพาราสี” tán tǐnh “กรรมศิลปากร” Cục Nghệ thuật
4	37		ปรับเส้นที่โยงมาที่ คำตอบรูปภาพลูกคู่ ชายและลูกคู่หญิงให้ ชัดเจน ไม่ชี้ไปที่รูป หมวกหรือขอบ	
5	45	ข้าวกลิ้ง gao lúc	แก้ไขคำศัพท์ภาษา เวียดนาม “ข้าวกลิ้ง”	ข้าวกลิ้ง gao lúc
6	56	ข้าวเมาคลุก xoi côm	เพิ่มเติมคำแปลภาษา เวียดนาม “ข้าวเม่า คลุก” ให้ชัดเจนเพราะ ใช้มะพร้าวอ่อนเป็น ส่วนผสมในการคลุก	ข้าวเมาคลุก xoi côm dừa

ตาราง 11 (ต่อ)

บท	หน้า	ก่อนแก้ไข	ข้อเสนอแนะ	สิ่งที่แก้ไข
6	56	ขนมข้าวเม่าไส้ถั่วเขียว bánh	เปลี่ยนคำศัพท์ภาษาเวียดนาม “ขนมข้าวเม่าไส้ถั่วเขียว”	ขนมข้าวเม่าไส้ถั่วเขียว cốm tươi nhân đậu xanh
7	63		เปลี่ยนภาพกราฟิก ผู้หญิงกินข้าวให้ไม่มี น้ำตาเพื่อเปรียบเทียบกับ ภาพผู้หญิงกิน น้ำตาต่างข้าวให้สื่อ ความหมายได้ถูกต้อง	
7	66	Liệu cơm gắp mắm (ประมาณข้าวที่เหลือแล้วคืบ ปลาร้า)	ปรับเปลี่ยนคำแปล สำนวนเวียดนาม Liệu cơm gắp mắm	Liệu cơm gắp mắm (ประมาณข้าวก่อนแล้วจึงคืบ กับข้าว)
8	76	การแข่งขันหุงข้าว (thi nấu cơm) ของหมู่บ้านดิเค็มในกรุง ฮานอย (làng Thị cãm, thành phố Hà Nội)	เปลี่ยนชื่อหมู่บ้าน ดิเค็มในกรุงฮานอย เป็นคำทับศัพท์ที่ ถูกต้องและแก้ไขคำแปล ภาษาเวียดนาม “กรุงฮานอย” ให้ถูกต้อง	การแข่งขันหุงข้าว (thi nấu cơm) ของหมู่บ้านดิเค็ม ในกรุงฮานอย (làng Thị cãm, thủ đô Hà Nội)
		ผู้เข้าแข่งขันทั้ง 10 คนจะต้อง แบ่งหน้าที่กันแข่งขันก่อไฟ (nhóm lửa) หาบน้ำ (lấy nước)	แก้ไขคำว่า “หาบน้ำ” lấy nước เป็น “ตัก น้ำ” gánh nước	ผู้เข้าแข่งขันทั้ง 10 คนจะต้อง แบ่งหน้าที่กันแข่งขันก่อไฟ (nhóm lửa) ตักน้ำ (gánh nước)

จากการนำชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับ
ผู้เรียนชาวเวียดนาม ไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างเครื่องมือ
ให้มีประสิทธิภาพก่อนใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้ช่วยให้นักศึกษา
เวียดนามมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไทยมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นความสนใจในการ

อ่านภาษาไทยและอธิบายเนื้อหาวัฒนธรรมไทยที่เป็นเรื่องยากสำหรับชาวต่างชาติให้เข้าใจง่ายขึ้น
 หลังจากนักศึกษาได้เรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์แล้วมีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
 อยู่ในระดับคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ระดับผลการเรียนปานกลาง
 และมีความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย
 อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้มีคุณภาพ เมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข
 เครื่องมือตามคำแนะนำทำให้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพยิ่งขึ้น สามารถนำไปทดลองกับ
 กลุ่มเป้าหมายได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยทดลองกับกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาชาวเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยดานัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) ซึ่งยินดีเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 21 คน ดำเนินการทดลองระหว่างวันที่ 25 มีนาคม – 27 พฤษภาคม 2564 ณ ห้องเรียนภาควิชาภาษาไทย คณะภาษาญี่ปุ่น-เกาหลี-ไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดานัง โดยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อตกลงและวิธีการทดลองเครื่องมือวิจัยกับนักศึกษากลุ่มเป้าหมายเพื่อทราบแนวปฏิบัติการเก็บข้อมูลวิจัย
2. ผู้เรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มอ่านบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทย
3. ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์และศึกษาบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทยประกอบอินโฟกราฟิกส์ควบคู่กับการศึกษาบทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจ
4. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนคำศัพท์และทบทวนความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมชาวไทย
5. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย
6. ผู้เรียนตรวจคำตอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้จากเฉลยแบบฝึกหัดและเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
7. เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ครบทั้ง 8 บท ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจหลังการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมชาวไทย
8. ผู้เรียนตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

ก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม ดังนี้

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ

เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ กำหนดให้ E1 เป็นค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (พฤติกรรมต่อเนื่อง) และกำหนดให้ E2 เป็นค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมสุดท้าย)

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย คือ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม คือ $E1/E2 = 75/75$ เนื่องจากผู้เรียนต้องใช้ทักษะทางภาษาคือทักษะการอ่านภาษาไทยจากชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ อีกทั้งเนื้อหาในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เป็นเนื้อหาวัฒนธรรมซึ่งเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ ซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและพัฒนา โดยมีวิธีการหาประสิทธิภาพตามสูตรการคำนวณดังนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, น. 9-10)

$$E_1 = \frac{\sum X / N}{A} \times 100$$

สูตรที่ 1 เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบทดสอบระหว่างเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติ ทุกชั้นรวมกัน

N คือ จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\sum F / N}{B} \times 100$$

สูตรที่ 2 เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum F$ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน

B คือ คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

นอกจากนี้ยังประเมินประสิทธิภาพของชุดสื่อจากระดับความพึงพอใจของผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยอีกข้อหนึ่งคือ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามในการใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย โดยเข้ามาตราส่วนแบบช่วง 5 ระดับและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเทียบเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, น. 73)

ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนนักศึกษา

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนน ใช้สูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนนักศึกษา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย โดยดำเนินการแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) จากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 8 บท เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก บทละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 80 ข้อ ข้อละ 10 คะแนน แต่ละบทมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด 800 คะแนน ซึ่งผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมายสรุปได้ดังนี้

ตาราง 12 แสดงคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

คนที่	คะแนนจากแบบทดสอบหลังเรียน								คะแนน ค่าเฉลี่ย รายบุคคล	ระดับ คุณภาพ
	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่	บทที่		
	1	2	3	4	5	6	7	8		
1	100	100	100	100	90	100	90	90	96.3	ดีมาก
2	60	100	100	90	90	90	80	90	87.5	ดีมาก
3	80	100	100	100	90	90	70	90	90.0	ดีมาก

จากตาราง 12 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) มีค่าเท่ากับ 89.4 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E1 = 75$) แสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ซึ่งหมายถึง นักศึกษาชาวเวียดนามได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยมากขึ้น หลังการเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์

ค่าเฉลี่ยคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนแต่ละบท จำนวน 8 บทของกลุ่มเป้าหมายรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 89.4 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งค่าเฉลี่ยดังกล่าวสามารถจัดกลุ่มคะแนนกลุ่มเป้าหมายตามระดับคุณภาพแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับคุณภาพดีมาก มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 จำนวน 19 คน และระดับคุณภาพดี มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 70-79 จำนวน 2 คน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนรายบุคคลสูงสุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 96.3 อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก จำนวน 7 คน ได้แก่ กลุ่มเป้าหมายคนที่ 1, 4, 6, 7, 10, 12 และ 18 และค่าเฉลี่ยคะแนนรายบุคคลต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 73.8 อยู่ในระดับคุณภาพดี

บทที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ บทที่ 6 ขนมหักจากข้าวไทย มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 94.8 เนื่องจากเนื้อหาวัฒนธรรมไทยในบทที่ 6 กล่าวถึงขนมไทยที่ทำจากข้าว ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายพบว่า นักศึกษาบางคนรู้จักขนมไทยที่ทำจากข้าวบางชนิด เช่น ข้าวเหนียวมะม่วง ข้าวหลาม ข้าวต้มมัด จึงทำให้เข้าใจเนื้อหาขนมไทยง่ายขึ้น แต่ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนที่รู้จักขนมไทยบางชนิดก็ไม่ครอบคลุมเนื้อหาขนมจากข้าวไทยทั้งหมดเพราะผู้วิจัยคัดเลือกขนมจากข้าวทั้งที่มีลักษณะคล้ายกับขนมของเวียดนามคือ ข้าวต้มมัด ข้าวเฒ่า ข้าวหลาม และคัดเลือกขนมจากข้าวที่มีความแตกต่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของไทยคือ กระจ่างสารท ขนมนางเล็ด ขนมครก ข้าวเหนียวมะม่วงและข้าวเกรียบว่าว อีกทั้งการออกแบบอินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้เรื่องขนมไทยจากข้าวยังมีความโดดเด่นกว่าบทอื่น กล่าวคือ ผู้วิจัยใช้รูปภาพขนมไทยจากข้าวประกอบอินโฟกราฟิกส์เป็นภาพถ่ายจริงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโททำให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเห็นภาพขนมไทยชัดเจน สามารถจดจำชื่อขนม ลักษณะของขนม วัตถุดิบที่ใช้ในการทำ ขั้นตอนวิธีการทำ ตลอดจนการรับประทานขนมในโอกาสพิเศษได้

บทที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ บทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง มีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 82.9 เนื่องจากเนื้อหาวัฒนธรรมไทยกล่าวถึงการละเล่นไทยที่เกี่ยวกับข้าวและกติกาวีธีการเล่น ซึ่งต้องอาศัยจินตนาการในการทำความเข้าใจ จึงอาจจะเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ยากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติในบริบทวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังความคิดเห็นของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายกล่าวว่า “บทที่ 8 ทั้งเนื้อหาและรูปสวยงามมากค่ะ แต่ถ้าไม่มีรูปภาพจะจินตนาการ

ยากมาก เพราะมีบางคำศัพท์หนูก็เข้าใจ แต่จินตนาการไม่ได้เลยคะ” แต่ก็มีความคิดเห็นที่แตกต่าง ดังความคิดเห็นว่า “บทที่ 8 เป็นบทที่ฉันชอบมากเพราะมันใกล้เคียงกับวัยเด็ก บทอ่านอ่านง่ายและรูปภาพสวยงามทำให้ฉันเข้าใจการละเล่นของประเทศไทยมากขึ้น” และความคิดเห็นที่ว่า “บทนี้มีรูปภาพและคำอธิบายร่วมกัน ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น ฉันสนุกกับการอ่านครั้งนี้มากเพราะมันช่วยให้ฉันได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการละเล่น และรูปแบบการเขียนก็เข้าใจง่ายด้วยคะ” แม้บทที่ 8 จะมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด แต่ด้วยความคิดเห็นดังกล่าวจึงทำให้บทที่ 8 มีค่าเฉลี่ยคะแนนรายบทอยู่ในระดับคุณภาพดีมากเช่นเดียวกับ ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทอื่น

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปภาพรวมของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างร้อยละ 82.9 – 94.8 สูงกว่าร้อยละ 80 ทั้ง 8 บท แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ทุกบทมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยของนักศึกษาชาวเวียดนามให้อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ หลังผู้เรียนชาวเวียดนามใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทย โดยเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ข้อละ 2 คะแนน คะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งผลคะแนนของกลุ่มเป้าหมายสรุปได้ดังนี้

ตาราง 13 แสดงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย

คนที่	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	ระดับคุณภาพ
1	100	ดีมาก
2	92	ดีมาก
3	96	ดีมาก
4	98	ดีมาก
5	86	ดีมาก
6	92	ดีมาก
7	100	ดีมาก
8	94	ดีมาก
9	92	ดีมาก

ตาราง 13 (ต่อ)

คนที่	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	ระดับคุณภาพ
10	96	ดีมาก
11	98	ดีมาก
12	100	ดีมาก
13	92	ดีมาก
14	90	ดีมาก
15	96	ดีมาก
16	80	ดีมาก
17	96	ดีมาก
18	98	ดีมาก
19	96	ดีมาก
20	96	ดีมาก
21	94	ดีมาก
ค่าเฉลี่ย	94.4	ดีมาก
ผลรวม	1982	
B	100	
N	21	
E2	94.4	

จากตาราง 13 พบว่า ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) มีค่าเท่ากับ 94.4 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E2 = 75$) แสดงให้เห็นว่า หลังจากผู้เรียนชาวเวียดนามใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย จึงมีความรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าว สามารถนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในการสื่อสารได้ เพราะผู้วิจัยออกแบบคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ให้วัดทั้งความรู้ ความเข้าใจและการนำไปใช้ นักศึกษาจึงต้องประมวลความรู้ ความเข้าใจ อีกทั้งยังประยุกต์ความรู้ความเข้าใจนั้นไปใช้ในการสื่อสารในบริบทสังคมไทยได้

จากผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่า นักศึกษาทุกคนมีผลการเรียนระดับคุณภาพดีมาก โดยนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 1, 7 และ 12 ทำคะแนนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 100 ระดับคุณภาพดีมาก และนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 16 มีคะแนนต่ำสุดคิดเป็นร้อยละ 80 ระดับคุณภาพดีมาก ซึ่งผลคะแนนดังกล่าวสอดคล้องกับ

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนรายบุคคลของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.3 อยู่ในระดับคุณภาพดีมากและมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 73.8 ระดับคุณภาพดี ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นี้มีคุณภาพสอดคล้องกัน และมีประสิทธิภาพในการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง

ผลการทดลองพบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) มีค่าเท่ากับ 89.4 และค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) มีค่าเท่ากับ 94.4 ซึ่งตามหลักการตีความหมายผลการคำนวณความคลาดเคลื่อนของผลลัพธ์ของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น. 11) กล่าวว่า “หากคะแนน E1 หรือ E2 ห่างกันเกินร้อยละ 5 แสดงว่า กิจกรรมที่ให้นักเรียนทำกับการสอบหลังเรียนไม่สอดคล้องกัน” ทั้งนี้ผลลัพธ์ของค่า E1 และ E2 ของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามมีค่าห่างกันไม่เกินร้อยละ 5 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้จากชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ทั้ง 8 บทกับการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นี้มีความสอดคล้องกัน

ด้านผลการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยหลังจากผู้เรียนใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สามารถสรุปความรู้ความเข้าใจที่ผู้เรียนได้รับแบ่งเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านเนื้อหา ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย ได้แก่ ธรรมเนียมการทักทายและการจัดเลี้ยง มารยาทในการรับประทานอาหารด้วยการเปิบข้าว นิทานพื้นบ้านภาคกลางเรื่องแม่โพสพ ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ ความเชื่อเรื่องขวัญ พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว การลงแขกเกี่ยวข้าว การใช้เครื่องมือสำหรับแปรรูปข้าวของไทย ความเชื่อเรื่องครกตำข้าว ขนมไทยที่ทำจากข้าว สำนวนไทยที่เกี่ยวกับข้าว และการละเล่นไทยที่เกี่ยวกับข้าว นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้รับความรู้เพิ่มเติมจากบทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทยและเวียดนามที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ ธรรมเนียมการทักทายและมารยาทในการรับประทานอาหารของชาวเวียดนาม นิทานตำนานการกำเนิดข้าวของเวียดนาม ความเชื่อเรื่องการนับถือบรรพบุรุษของชาวเวียดนาม เทศกาลข้าวที่สำคัญของเวียดนาม การขับร้องเพลงพื้นบ้านของเวียดนาม ภาพวิถีชีวิตชาวนาเวียดนามจากธนบัตรเวียดนาม ขนมเวียดนามที่ทำจากข้าว สำนวนเวียดนามที่เกี่ยวกับข้าวและการแข่งขันหุงข้าวของเวียดนาม

ด้านคำศัพท์ ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์ภาษาไทยและขยายวงศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยจากบทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทยทั้ง 8 บท จำนวน 160 คำ ได้แก่ กตัญญู กรมศิลป์ กรมการ กรมมณ กวน กะทิ การละเล่น ก้าวก้าว กิจกรรม เกษตรกรรม เกี้ยวเกี้ยว เกี้ยวพาราสี แกง แก้ง ขนมน ขวัญ ขว้าง ขาดแคลน ข้าวกล้อง ข้าวเจ้า ข้าวเปลือก ข้าวเม่า

ข้าวสาร ข้าวเหนียว แขก แขนวน คติ ครก คลุกเคล้า ความเชื่อ คั้ว เครื่องครัว เครื่องจักร
 เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้ เคียว เคียว จรดพระนังคัล จัดเลี้ยง จำลอง เจริญอกงาม ชุบ
 ชู ช้อม ชุ่ม ตาก ต่ำ ตำนาน เต้นกำรำเคียว แต่งงาน ได้ตอบ ถวาย ทรัพย์ากร ท้องถิ่น ทอด
 ทำขวัญ ทำนาย ทำลาย ทุกข์ เทพธิดา เทศกาล ธรรมเนียมปฏิบัติ น้ำใจไมตรี นึ่ง บด บทร้อยกรอง
 บริโภค บวชเรียน บาตร บิณฑบาต บุญ บุญคุณ บุญชา ใบตอง ปกป้องรักษา ปฏิภาณไหวพริบ
 ประชด ประดับตกแต่ง ประเพณี ประโยชน์ ประสพการณ์ ปิ้ง เปรียบเทียบ เปิบข้าว แป้ง
 แปรสภาพ ผลผลิต ผัด ผ้าขาวม้า ผัด พระพุทธเจ้า พระเพชฌุลกรรม พระมหากษัตริย์ พระมาตุลี
 พระยาแรกนา พระราชพิธี พระสงฆ์ พระอินทร์ พรหมณ์ พ่อเพลงแม่เพลง พาน พิธีกรรม
 เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพินันท์ ไพเราะ ภรรยา ภาชนะ มหรรพ มารยาท มุมมาม เมล็ด แม่โพสพ
 ไม่ทำ รูปแบบ แรกนาขวัญ โรงสีข้าว ฤดูกาล ภาษี ลงแขก ลอด ล้อมวง ลูกคู่ ลูกศิษย์ เลี้ยงพระ
 เลียนแบบ แลเหลียว วัฒนธรรม วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วิถีชีวิต ศักดิ์สิทธิ์ สงฆ์ สนามหลวง
 สุนัขขนาน สภาวะ สมนิติ สลาด สวรรค์ สัมผัสคล้องจอง สาก สามัคคี สารท ลำนวน สิริมงคล
 สุขทัย สุภาพ เสี่ยงทาย หม้อ ห่วงใย ห่อ หายนะ หิมพานต์ เหน็ดเหนื่อย อนาคต อนุรักษ
 ออกพรรษา อ่อนนอน อุดมสมบูรณ์ อุบาสก อุโมงค์ แอบ

เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ตามลำดับขั้น ผู้เรียนได้รู้จักคำศัพท์
 ที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านเชิงวัฒนธรรมและเข้าใจความหมายของคำศัพท์นำไปสู่การอ่านบทอ่าน
 วัฒนธรรมชาวไทย สามารถสรุปสาระสำคัญจากบทอ่านวัฒนธรรมนำไปทำแบบทดสอบหลังเรียน
 แต่ละบท จำนวน 8 บท และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ เพื่อวัดและประเมินความรู้
 ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทย ซึ่งผลจากการทดลองข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความรู้
 ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดหลังใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์

สรุปได้ว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนชาว
 เวียดนามมีค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 89.4/94.4$ อยู่ในเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด ($E1/E2 =$
 $75/75$) และมีค่า $E1$ และ $E2$ สอดคล้องและสมดุลกันจึงมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้
 ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับข้าวของนักศึกษาชาวเวียดนาม

3. การใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมชาวไทยและผลการศึกษาความ พึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

การวิจัยในครั้งนี้ใช้อินโฟกราฟิกส์เป็นรูปแบบการนำเสนอสื่อการเรียนรู้ภาษาและ
 วัฒนธรรมไทย เพื่อให้ผู้เรียนชาวเวียดนามได้ฝึกฝนทักษะการอ่านภาษาไทย มีความรู้และเข้าใจ

วัฒนธรรมไทยมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสรุปผลการใช้อินโฟกราฟิกส์โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเด็นคือ การใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยและผลการศึกษาความพึงพอใจการใช้ อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

3.1 การใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย

ผู้วิจัยสร้างอินโฟกราฟิกส์ประกอบบทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทยเพื่อช่วยสรุปสาระสำคัญของบทอ่านและเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน ออกแบบเป็นอินโฟกราฟิกส์รูปแบบภาพนิ่ง และเลือกรูปแบบของอินโฟกราฟิกส์ที่สอดคล้องกับข้อมูลเนื้อหาวัฒนธรรมไทย มี 4 รูปแบบ ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล อินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล อินโฟกราฟิกส์แบบแสดง ลำดับขั้นตอนและอินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลา ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างการใช้ อินโฟกราฟิกส์แต่ละรูปแบบจากบทอ่านวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย โดยอธิบายถึงแนวคิดและวิธีการสร้าง มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล

ภาพประกอบ 2 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูล “สัมผัสคำ สำนวนข้าว”

ภาพประกอบ 2 แสดงตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในบทที่ 7 บอกเล่าสำนวนข้าว เนื้อหากล่าวถึงสำนวนไทยที่เกี่ยวกับข้าวและมีสัมผัสคล้องจอง ผู้วิจัยตั้งชื่ออินโฟกราฟิกส์ว่า “สัมผัสคำ สำนวนข้าว” โดยเริ่มอธิบายการเล่นคำสัมผัสคล้องจองในภาษาไทยให้ผู้เรียนเข้าใจก่อน จากนั้นจึงระบุสำนวนข้าวไทยที่มีสัมผัสคล้องจองทั้ง 4 สำนวน โดย

ใช้ตัวอักษรสีเหลืองและลูกศรสีแดงเน้นคำสัมผัสคล้องจอง พร้อมระบุความหมายประกอบ ภาพกราฟิกให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายสำนวนได้ดียิ่งขึ้น สำนวน “ข้านอกเจ้า ข้านอกหม้อ” ใช้ภาพกราฟิกหม้อข้าวที่มีข้าวหกอออกมาและภาพกราฟิกเจ้านายชี้ให้ลูกน้องเดินไปตามลูกศรแต่ลูกน้องกลับเดินไปอีกทางไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้านาย สำนวน “ข้าวยากหมากแพง” ใช้ภาพกราฟิกต้นข้าวที่เติบโตขึ้นท่ามกลางผืนดินที่แตกกระแหงแสดงถึงความแห้งแล้ง ใช้ภาพกราฟิกหมากให้ผู้เรียนเห็นลักษณะของหมากและใช้ภาพกราฟิกชายยากไร้สื่อถึงการมีชีวิตที่ลำบาก สำนวน “ข้าวแดงแกงร้อน” ใช้ภาพกราฟิกถ้วยข้าวสีแดงและรูปถ้วยที่มีไอร้อน และใช้ภาพกราฟิกเด็กผู้หญิงที่กำลังไหว้พ่อแม่ สื่อความหมายถึงความกตัญญู และสำนวน “หุงข้าว ประชดหมา บึงปลาประชดแมว” ใช้ภาพกราฟิกผู้หญิงใช้มือข้างหนึ่งเปิดฝาม้อข้าวที่มีสุนัขนั่งเฝ้า รอกินข้าว ในขณะที่อีกมือกำลังบึงปลาซึ่งมีแมวเฝ้ารอกินปลา สื่อความถึงการทำเพื่อประชดในสิ่งที่อีกฝ่ายชอบ อีกทั้งอธิบายที่มาสำนวนและตัวอย่างการใช้สำนวนเพื่อเสริมความเข้าใจให้ผู้เรียน

อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูลเหมาะกับการนำเสนอข้อมูลจากการสรุปงานเขียนเพื่อนำเสนอประเด็นสำคัญ ผู้วิจัยจึงใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบนี้สรุปสาระสำคัญของสำนวนไทยเกี่ยวกับข้าวเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสำนวนไทยและใช้สำนวนไทยสื่อสารได้อย่างถูกต้อง

3.1.2 อินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล

ภาพประกอบ 3 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูล “รู้จักแม่โพสพ”

ภาพประกอบ 3 แสดงตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว โดยเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวไทยกล่าวถึงนิทานพื้นบ้านไทยภาคกลาง จากบทอ่านเชิงวัฒนธรรมผู้วิจัยเขียนอธิบายเนื้อหาบทนิทานพื้นบ้านไทยกล่าวถึงนิทานกำเนิดแม่โพสพ เทพธิดาข้าวไทย จำนวน 2 ส่วน จากภาพอินโฟกราฟิกส์ผู้วิจัยตั้งชื่ออินโฟกราฟิกส์ว่า “รู้จักแม่โพสพ” เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเห็นภาพและเข้าใจลักษณะของแม่โพสพตามความเชื่อของไทยได้อย่างถูกต้อง จึงเริ่มต้นด้วยการเขียนแนะนำแม่โพสพให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้รู้จักว่า แม่โพสพคือเทพแห่งข้าวที่เป็นผู้หญิงและมีหน้าที่คอยปกป้องรักษาต้นข้าวให้เจริญงอกงาม จากนั้นจึงอธิบายลักษณะของแม่โพสพโดยแจกแจงลักษณะที่ละส่วน โดยจัดวางภาพกราฟิกแม่โพสพขนาดใหญ่ให้อยู่ตรงกลางเพื่อให้เห็นถึงความสำคัญและสร้างจุดสนใจให้กับผู้อ่าน อีกทั้งยังสะดวกต่อการแจกแจงลักษณะของแม่โพสพโดยเชื่อมโยงจากส่วนที่ต้องการอธิบายไปสู่ภาพกราฟิกประกอบคำอธิบายทีละประเด็น โดยเริ่มต้นจากส่วนศีรษะ โยงเส้นกระบังหน้ากับภาพกราฟิกและข้อความ “ศีรษะสวมกระบังหน้า” โยงเส้นส่วนนมแม่โพสพกับภาพกราฟิกผู้หญิงปล่อยนมสยายและข้อความ “นมปล่อยสยาย” โยงเส้นชุดแม่โพสพกับภาพผู้หญิงสวมใส่ชุดไทยหม้อไหเฉียงและข้อความ “แต่งกายชุดไทย นุ่งผ้ายก หม้อไหเฉียง” โยงเส้นรวงข้าวที่แม่โพสพถืออยู่กับภาพรวงข้าวและข้อความ “มือขวาถือรวงข้าว” โยงเส้นการนั่งเท้าแขนกับภาพมือซ้ายกับข้อความ “มือซ้ายนั่งเท้าแขน” และโยงเส้นการนั่งพับเพียบกับภาพผู้หญิงนั่งพับเพียบกับข้อความ “นั่งพับเพียบ”

นอกจากนี้ผู้วิจัยระบุนความรู้เพิ่มเติมลักษณะแม่โพสพในอิริยาบถอื่น ๆ ที่แตกต่างจากภาพกราฟิกที่ผู้วิจัยใช้ เช่น บางตำราระบุว่ามือซ้ายของแม่โพสพถือถุงข้าวหรือพระขรรค์ พร้อมกำกับภาพกราฟิกถุงข้าวและพระขรรค์ประกอบ การนั่งของแม่โพสพบางตำราระบุว่าแม่โพสพนั่งบนสัตว์ที่เป็นเทพพาหนะ เช่น แม่โพสพประทับบนหงส์ แม่โพสพประทับบนปลาสลัด เป็นต้น พร้อมกำกับภาพกราฟิกหงส์และปลาสลัดประกอบข้อความ

อินโฟกราฟิกส์แบบแจกแจงข้อมูลเหมาะกับการนำเสนอข้อมูลที่แบ่งแยกย่อยออกเป็นส่วน ๆ ผู้วิจัยจึงใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบนี้แจกแจงลักษณะของแม่โพสพไปทีละส่วน เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจลักษณะของแม่โพสพได้อย่างเป็นรูปธรรม ถูกต้องตามความเชื่อของคนไทยและช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาบทนิทานแม่โพสพของไทยได้ดียิ่งขึ้น

3.1.3 อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงลำดับขั้นตอน

ภาพประกอบ 4 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แสดงลำดับขั้นตอน “5 ขั้นตอนเปลี่ยนข้าวเปลือก เป็นข้าวสารด้วยครกตำข้าว”

ภาพประกอบ 4 แสดงตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบแสดงลำดับขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทที่ 5 แปรสภาพด้วยครกตำข้าว โดยเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวไทย กล่าวถึงเครื่องมือเครื่องใช้ที่เกี่ยวกับข้าว จากบทอ่านวัฒนธรรม ผู้วิจัยเขียนอธิบายลักษณะ ครกตำข้าวและการนำครกตำข้าวไปใช้ประโยชน์จึงตั้งชื่ออินโฟกราฟิกส์ว่า “5 ขั้นตอนเปลี่ยน ข้าวเปลือกเป็นข้าวสารด้วยครกตำข้าว” เพื่อสื่อถึงเนื้อหาการใช้ครกตำข้าวแปรสภาพข้าวให้พร้อม รับประทาน และออกแบบหัวข้อโดยใช้ภาพกราฟิกหมายเลข 5 ขนาดใหญ่เพื่อเน้นขั้นตอนการ แปรสภาพข้าว ออกแบบเนื้อหาลำดับขั้นตอนการแปรสภาพข้าวให้ล้อมรอบหัวข้อตามธรรมชาติ การอ่านจากบนลงล่าง โดยกำกับหมายเลข 1-5 ด้วยรูปกราฟิกหมายเลขสี่ชมพูและสีน้ำเงินเข้ม เพื่อให้ผู้อ่านสังเกตได้ง่าย ระบุคำอธิบายขั้นตอนการแปรสภาพข้าวประกอบอินโฟกราฟิกส์ ขั้นตอนที่ 1 “ตากข้าวเปลือกให้แห้งเพื่อให้เปลือกหลุดออกง่าย” ใช้ภาพกราฟิกข้าวเปลือกและ ภาพกราฟิกพระอาทิตย์สื่อความหมายการใช้ความร้อนจากดวงอาทิตย์ทำให้ข้าวแห้ง ขั้นตอนที่ 2 “ใส่ข้าวเปลือกลงในครก” ใช้ภาพกราฟิกมือกำลังใส่เมล็ดข้าวเปลือกลงในครกตำข้าว ขั้นตอนที่ 3 “ตำข้าวเปลือกจนกว่าเปลือกข้าวจะหลุดออก” ใช้ภาพกราฟิกผู้หญิงจับสากตำข้าวสื่อว่ากำลัง ตำข้าวอยู่ ขั้นตอนที่ 4 “ผัดข้าวเพื่อแยกเปลือกและเมล็ดข้าวออกจากกันได้ข้าวกล้อง”

ใช้ภาพกราฟิกผู้หญิงใช้กระด้างมัดข้าว ยกกระด้างขึ้นลงโดยมีเมล็ดข้าวส่วนหนึ่งลอยเหนือกระด้าง สื่อถึงการมัดเพื่อแยกเปลือกข้าวออก ประกอบด้วยภาพข้าวกล้องที่มีเมล็ดสีน้ำตาลปนเหลืองเพื่อสื่อถึงข้าวกล้องที่เป็นผลผลิตจากการตำข้าวครั้งแรก ขั้นตอนที่ 5 “ซ่อมข้าวกล้องจนเมล็ดข้าวมีสีขาว” ใช้ภาพกราฟิกผู้หญิงกำลังตำข้าวอีกครั้งและใช้ภาพกราฟิกข้าวสีขาวล้วนเพื่อสื่อถึงข้าวสารที่เป็นผลผลิตจากการนำข้าวกล้องมาตำซ้ำจนเมล็ดข้าวมีสีอ่อนลง

อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงลำดับขั้นตอนเหมาะกับการอธิบายข้อมูลที่เป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยจึงใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบนี้อธิบายกระบวนการแปรสภาพข้าวและใช้หมายเลขกำกับลำดับขั้นการแปรสภาพข้าว ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความรู้จากบทอ่านและเข้าใจขั้นตอนการแปรสภาพข้าวได้ง่ายยิ่งขึ้น

3.1.4 อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลา

ภาพประกอบ 5 ตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แสดงข้อมูลตามลำดับเวลา “นิทานแม่โพสพ ตำนานเทพธิดาข้าว”

ภาพประกอบ 5 แสดงตัวอย่างอินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว โดยเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวไทยกล่าวถึงนิทานพื้นบ้านไทยภาคกลางที่เกี่ยวกับข้าว จากบทอ่านวัฒนธรรม ผู้วิจัยเขียนเล่าเนื้อเรื่องนิทานแม่โพสพกล่าวถึงเหตุการณ์การออกตามหาแม่โพสพจนเป็นที่มาของพิธีทำขวัญข้าวของไทย ผู้วิจัยจึงตั้งชื่ออินโฟกราฟิกส์ว่า “นิทานแม่โพสพ ตำนานเทพธิดาข้าว” เพื่อสื่อถึงเนื้อเรื่องนิทาน

ที่เป็นเหตุการณ์สำคัญของการออกตามหาแม่โพสพตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง ผู้วิจัยออกแบบหัวข้อโดยใช้ภาพกราฟิกเป็นหนังสือและภาพเด็กผู้ชายเด็กผู้หญิงที่มีฉากหลังเป็นปราสาทและหนังสือที่ลอยอยู่บนฟ้าสื่อความหมายถึงนิทานแม่โพสพที่เป็นเรื่องเล่าตามจินตนาการและเป็นที่ยินชอบของคนไทยจัดวางไว้มุมบนซ้ายเพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของเนื้อหานิทาน

ผู้วิจัยใช้เส้นแสดงลำดับเวลาสีน้ำเงินฟ้าเดินเส้นเชื่อมโยงเหตุการณ์สำคัญของนิทานตามลำดับเวลา โดยเริ่มต้นจากเหตุการณ์ “ที่ประชุมลงความเห็นว่พระพุทธเจ้ามีบุญคุณมากกว่าแม่โพสพ” ใช้ภาพกราฟิกแม่โพสพและพระพุทธเจ้านั่งอยู่บนแท่นโดยกำหนดให้รูปและแท่นรองนั่งพระพุทธเจ้ามีขนาดใหญ่กว่าแม่โพสพ สื่อความหมายว่าพระพุทธเจ้ามีบุญคุณเหนือกว่า ตามด้วยเหตุการณ์ “แม่โพสพน้อยใจจึงหนีไปยังป่าหิมพานต์ทำให้โลกมนุษย์อดอยาก” ใช้ภาพกราฟิกแม่โพสพมีฉากหลังเป็นป่าและภูเขาขนาดใหญ่ สื่อความหมายว่าแม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์ เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น “พระพุทธเจ้าสั่งให้พระมาตุลีไปตามแม่โพสพกลับมา” ใช้ภาพกราฟิกพระพุทธเจ้านั่งเหนือกว่าพระมาตุลี สื่อความหมายว่าพระพุทธเจ้าสั่งให้พระมาตุลีออกตามหาแม่โพสพ พระมาตุลีจึงออกตามหาแม่โพสพ จนกระทั่ง “พระมาตุลีไปต่อไม่ได้เนื่องจากมีภูเขากั้นอยู่จึงใช้ให้ปลาสลาดไปแทน” ใช้ภาพกราฟิกภูเขาที่ตั้งขวางพระมาตุลีและภาพกราฟิกปลาสลาดที่มีลำตัวแบน พระมาตุลีจึงใช้ให้ปลาสลาดตามหาแม่โพสพต่อจากตน “ปลาสลาดพบแม่โพสพและอ้อนวอนให้แม่โพสพกลับโลกมนุษย์” ใช้ภาพกราฟิกแม่โพสพที่มีขนาดใหญ่กว่าปรากฏคู่กับปลาสลาดสื่อความหมายว่าทั้งสองตัวละครได้พบกันแล้ว ต่อมาเมื่อปลาสลาดอ้อนวอน “แม่โพสพไม่กลับแต่ให้ข้าว 7 เมล็ดและสั่งว่าเมื่อข้าวใกล้สุกให้จัดพิธีทำขวัญ” ใช้ภาพแม่โพสพมอบข้าวให้กับปลาสลาด “ปลาสลาดกลับมาบอกพระมาตุลีพร้อมกับมอบเมล็ดพันธุ์ข้าว” ใช้กราฟิกปลาสลาดที่หันกลับไปอีกทิศทางหนึ่งสื่อความหมายถึงการกลับจากการตามหาแม่โพสพและมอบเมล็ดข้าวให้กับพระมาตุลี พระมาตุลีจึงเดินทางกลับ “ระหว่างทางกลับพระมาตุลีพักอาบน้ำ นกขโมยข้าวไป 2 เมล็ดกลายเป็นข้าวผี” ใช้ภาพกราฟิกพระมาตุลีที่อยู่ในน้ำและภาพกราฟิกนกที่กำลังคาบเมล็ดข้าวพร้อมกำกับคำอธิบายคำศัพท์ “ข้าวผี” เป็นภาษาเวียดนาม (lúa gié hoang/lúa ma) เพื่อให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเข้าใจคำศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในเนื้อเรื่องง่ายขึ้น หลังจากนั้นพระมาตุลีจึงถวายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้พระพุทธเจ้า “พระพุทธเจ้าได้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากพระมาตุลีและแจกข้าวให้แก่มนุษย์” ใช้ภาพกราฟิกพระมาตุลีส่งมอบเมล็ดข้าวที่อยู่ตรงกลางให้กับพระพุทธเจ้าจนเป็นที่มาของพิธีทำขวัญข้าว “ตั้งแต่นั้นมาเมื่อข้าวใกล้สุกมนุษย์จะจัดพิธีทำขวัญเชิญแม่โพสพเป็นประจำทุกปี” ใช้ภาพกราฟิกสองมือประนมสื่อความหมายถึงการไหว้และเคารพบูชาข้าวของคนไทยและใช้รูปกราฟิกแม่โพสพลอยอยู่เหนือต้นข้าวและ

มีมนุษย์ชายหญิงยกมือไหว้ สื่อความหมายว่า เพราะข้ามีแม่โพสพคอยปกป้องรักษา แม่โพสพมีบุญคุณ คนไทยจึงไหว้ข้าวเพื่อแสดงความเคารพข้าวและสำนึกในบุญคุณของแม่โพสพ

อินโฟกราฟิกส์แบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลาเหมาะกับการอธิบายข้อมูลที่เป็นเรื่องราวตามลำดับเวลา ผู้วิจัยจึงใช้อินโฟกราฟิกส์รูปแบบนี้สรุปเหตุการณ์สำคัญของนิทานแม่โพสพ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจลำดับเหตุการณ์สำคัญของนิทานจากบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยเลือกใช้อินโฟกราฟิกส์ 4 รูปแบบ ได้แก่ อินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูลแบบแจกแจงข้อมูล แบบแสดงลำดับขั้นตอนและแบบแสดงข้อมูลตามลำดับเวลาอย่างผสมผสาน เพื่อถ่ายทอดความรู้วัฒนธรรมไทยให้เหมาะสมกับลักษณะข้อมูลจากบทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทย

3.2 ผลการศึกษาความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

เมื่อกลุ่มเป้าหมายทดลองเครื่องมือวิจัยครบทั้ง 8 บทและทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม และนำเสนอผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ในแต่ละข้อมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเทียบเกณฑ์ระดับความพึงพอใจ ซึ่งสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

ตาราง 14 แสดงความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย ของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย	5.00	0.00	มากที่สุด
2	อินโฟกราฟิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม	4.95	0.22	มากที่สุด
3	ผู้เรียนพึงพอใจกับเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์	4.95	0.22	มากที่สุด
4	ผู้เรียนพึงพอใจในความง่ายของแบบฝึกหัด	4.86	0.36	มากที่สุด
5	ผู้เรียนพึงพอใจในความง่ายของแบบทดสอบ	4.86	0.36	มากที่สุด
6	อินโฟกราฟิกส์มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.90	0.30	มากที่สุด
7	เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์	4.95	0.22	มากที่สุด
8	อินโฟกราฟิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียน	4.95	0.22	มากที่สุด

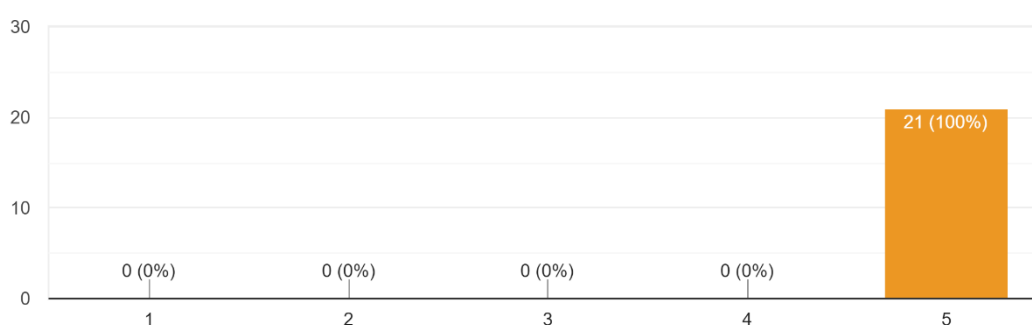
ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความพึงพอใจ
9	อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน	4.95	0.22	มากที่สุด
10	ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.81	0.40	มากที่สุด
รวม		4.92	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า การประเมินทุกหัวข้อมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยรายการการประเมินหัวข้อ อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 5.00 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และรายการประเมินหัวข้อ ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ในชีวิิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 4.81 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า นักศึกษาเวียดนามที่เป็นกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย มีค่าเฉลี่ย 4.92 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.25 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งแจกแจงรายละเอียดรายชื่อได้ดังนี้

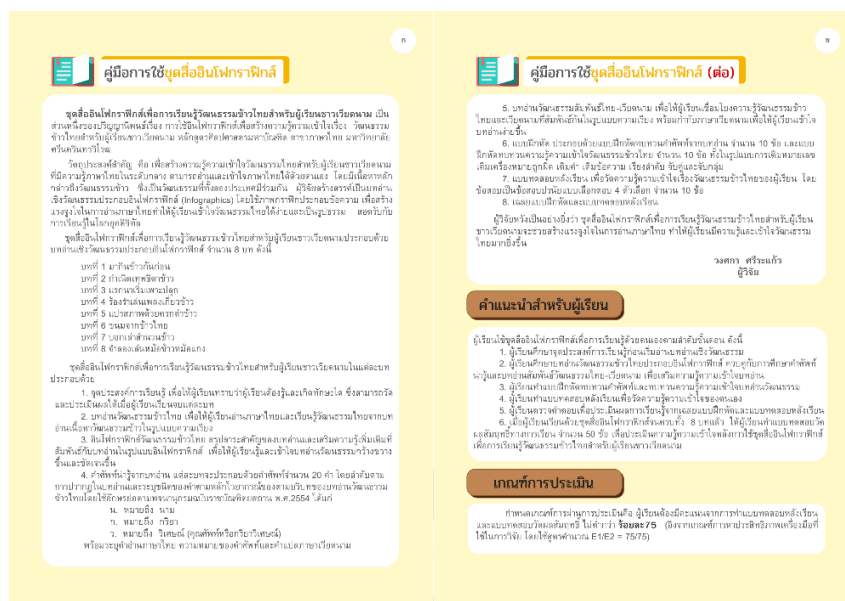
1. อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย

21 responses

ภาพประกอบ 6 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 1

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 1 อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย พบว่านักศึกษาทั้ง 21 คน คิดเป็นร้อยละ 100 พึงพอใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ใช้งานได้สะดวกและเข้าใจง่าย

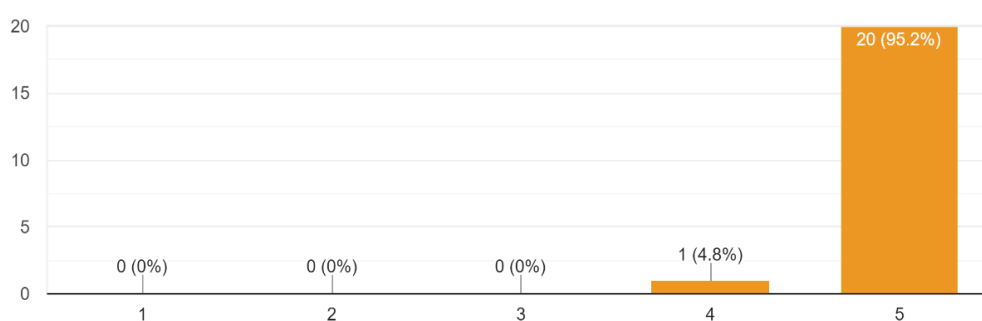

ภาพประกอบ 7 คู่มือการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์

จากภาพประกอบ 7 ผู้วิจัยอธิบายการใช้งานชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ก่อนเริ่มทดลอง เพื่อให้ผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์ของชุดสื่อ เห็นองค์ประกอบโดยรวมของชุดสื่อ รวมถึงขั้นตอนการเรียนรู้และวิธีการวัดผล อีกทั้งใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

2. อินโฟกราฟิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม

21 responses

ภาพประกอบ 8 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 2

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 2 อินโฟกราฟิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมพบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 20 คน คิดเป็น

ร้อยละ 95.2 พึงพอใจมากที่สุด และนักศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 พึงพอใจมากที่สุด คล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 5 กล่าวว่า “ฉันชอบอินโฟกราฟิกส์ในหนังสือเล่มนี้ ข้อมูลจะถูกแทนที่ด้วยอินโฟกราฟิกส์ที่มีสีสันซึ่งทำให้การอ่านเข้าใจง่ายขึ้น ข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับเวียดนามรวมอยู่ในหนังสือช่วยฉันเปรียบเทียบวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ” นักศึกษาคนที่ 21 กล่าวว่า “จากบทเรียนที่ผ่านมาแล้วฉันจะได้อ่านรู้คำศัพท์มากมาย วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมของเวียดนามอีกด้วย โดยเฉพาะคืออินโฟกราฟิกส์ทำให้ฉันเข้าใจได้ง่าย ขอขอบพระคุณมากค่ะ” และเช่นเดียวกันกับนักศึกษาคนที่ 20 กล่าวว่า “หนังสือนี้มีความสวยงามและน่าอ่านค่ะ สีสันภาพและการจัดวางสวยทุกอย่างค่ะ เนื้อหาเข้าใจง่าย เนื่องจากมีส่วนคำศัพท์และรูปภาพที่น่ารักค่ะ ฉันได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมากมายค่ะ” นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาคนที่ 12 และ 13 ตามลำดับ ได้แสดงความคิดเห็นดังนี้

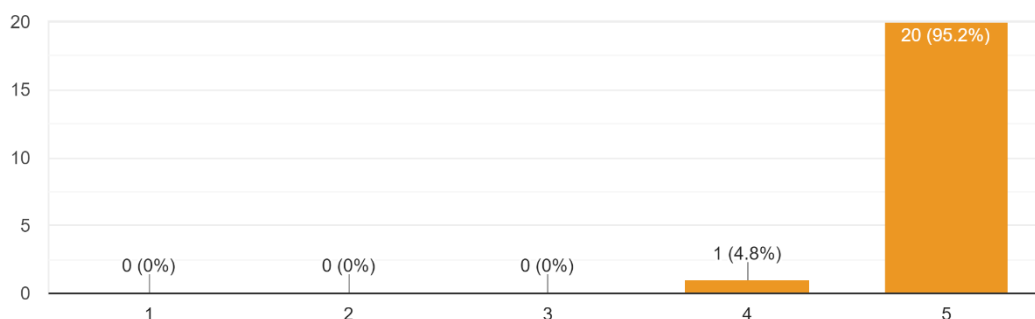
ทั้ง 8 บทเรียนน่าสนใจจริง ๆ ค่ะ หลังจากเรียน 8 บทเรียนฉันได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ มากมายและรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมชาวไทยที่ฉันไม่เคยรู้มาก่อน แล้วส่วนวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนามก็ทำให้ฉันทราบว่าเวียดนามและไทยมีความคล้ายคลึงกันในวัฒนธรรมข้าว และส่วนที่ฉันชอบที่สุดคือรูปภาพเพราะรูปภาพช่วยให้ฉันเข้าใจและจำเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้นค่ะ

ฉันขอบคุณท่านมาก เพราะแบบฝึกทำให้ฉันได้ทราบว่าวัฒนธรรมไทย ชาวไทย ขนมไทยหลายชนิดน่าสนใจมาก และโดยเฉพาะคือฉันสามารถเรียนคำศัพท์มากมาย นอกจากนั้นกระดามีรูปแบบสีสันสดใส หวีอหว่า รูปภาพน่ารัก ขอขอบคุณรูปภาพที่ทำให้ฉันเข้าใจบทง่าย ๆ และชัดเจนกว่า และขอให้หนังสือของท่านประสบความสำเร็จค่ะ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนชอบรูปแบบการนำเสนอด้วยอินโฟกราฟิกส์เพราะผู้เรียนรู้จักคำศัพท์มากขึ้น อินโฟกราฟิกส์ทำให้เนื้อหาวัฒนธรรมน่าอ่านและช่วยให้ผู้เรียนอ่านเนื้อหาวัฒนธรรมได้เข้าใจง่ายขึ้น รูปแบบการนำเสนอความรู้ทางวัฒนธรรมด้วยการใช้อินโฟกราฟิกส์จึงมีความเหมาะสมกับผู้เรียนชาวเวียดนามและช่วยให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยและเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าวได้เป็นอย่างดี

3. ผู้เรียนพึงพอใจกับเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์

21 responses

ภาพประกอบ 9 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 3

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 3 ผู้เรียนพึงพอใจกับเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์ พบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2 พึงพอใจมากที่สุด และนักศึกษาเวียดนามจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 พึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาเวียดนามคนที่ 1 คนที่ 17 และคนที่ 19 ตามลำดับ ดังนี้

การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยช่วยฉันเรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติม พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยและสำนวนไทย อินโฟกราฟิกส์ใช้ภาพน่ารักสดใสทำให้ผู้อ่านอยากอ่านต่อ มีเนื้อหาเหมาะสมและใกล้ชิดกับวัฒนธรรมเวียดนาม นอกจากนี้ยังช่วยให้ฉันมีความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านของไทย

หลังจากเรียน 8 บทฉันได้รู้คำศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นแล้วก็เข้าใจขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพราะในบทอธิบายรายละเอียดมาก ๆ ทำให้เข้าใจง่าย สีสันก็น่ารักดี และสิ่งที่ฉันชอบที่สุดในอินโฟกราฟิกส์ ก็คือการเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยกับเวียดนามค่ะ มันทำให้ฉันรู้วัฒนธรรมเวียดนามซึ่งไม่เคยรู้หรือได้เรียนมาก่อนเลยค่ะ แล้วก็รู้ว่าไทยกับเวียดนามมีวัฒนธรรมที่คล้าย ๆ กัน ฉันชอบมาก ๆ ค่ะ ชอบคุณมาก ๆ ที่นำความรู้ที่ดีและมีประโยชน์ให้พวกเราค่ะ

เมื่อทำบททดสอบนี้ หนูได้เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคำศัพท์และวัฒนธรรมไทย หนูเข้าใจวัฒนธรรมมากขึ้น แล้วยังมีบทความเกี่ยวกับวัฒนธรรมเวียดนามอีกด้วย หนูจะเรียนรู้เพิ่มว่า ไทยและเวียดนามมีอะไรที่คล้ายกันบ้าง อธิบายคำศัพท์อย่างละเอียดชัดเจน รูปภาพประกอบก็มีสีสันเด่นชัดค่ะ ชอบคุณที่ให้หนูได้ทำบททดสอบนี้นะคะ เพราะช่วยให้หนูมีเรียนรู้มากขึ้น

จากความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่กล่าวข้างต้น ส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์เหมาะสมกับผู้เรียนคือ บทอ่านเพิ่มเติมวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม ทั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกหัวข้อวัฒนธรรมข้าวเป็นหลักในการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยด้วยเหตุที่วัฒนธรรมข้าวเป็นสิ่งที่ทั้งสองประเทศมีร่วมกัน หากผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปพร้อมกับวัฒนธรรมของชาติตนย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ อีกทั้งสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางวัฒนธรรมของชาติตนเข้ากับความรู้ทางวัฒนธรรมไทยทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมที่กำลังศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

36

ข้าว : วัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม

เวียดนามมีการขับร้องเพลงพื้นบ้านเช่นกัน เช่น Hát Xoan (ชววน) เป็นชื่อวิธีการขับร้องเพลงพื้นบ้านชนิดหนึ่ง มักขับร้องในช่วงฤดูใบไม้ผลิเพื่อบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอให้ชีวิตมีความสุขและการเพาะปลูกเจริญงอกงามดี ห่อ (Hò) เป็นวิธีการร้องเพลงพื้นบ้านโต้ตอบกันระหว่างชายและหญิง ไม่มีเนื้อเพลงตายตัวและมีหลายชนิด เช่น ห่อดำข้าว (Hò giã gạo) และห่อสีข้าว (Hò xay lúa) นอกจากนี้ยังมีเพลงในหนังสือแบบเรียนของเวียดนามคือเพลง "ไปปักดำข้าว" (Đi cấy) เป็นเพลงพื้นบ้านจังหวัด Thanh Hóa มีเนื้อร้องว่า “ăn cơm bằng đên đi cấy sáng trăng” หมายถึง ชวนนาทำนา กลับบ้านดึก เมื่อกินข้าวจึงต้องจุดตะเกียงและชวนนาออกไปทำนาตอนเช้าตั้งแต่พระอาทิตย์ยังไม่ขึ้น สื่อความหมายว่า แม้ว่าชาวนาเวียดนามจะทำงานด้วยความยากลำบากแต่ก็ไม่ท้อแท้ ยังคิดในแง่บวกและนึกถึงผลผลิตที่จะได้ในอนาคตจึงทำนาด้วยความสนุกสนาน

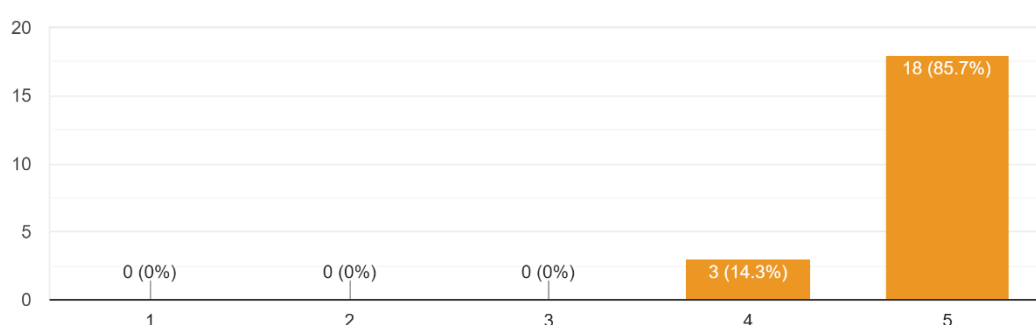
ภาพประกอบ 10 ตัวอย่างบทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม

จากตัวอย่างบทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนามซึ่งเป็นบทอ่านเพิ่มเติมในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว มีเนื้อหาทางวัฒนธรรมกล่าวถึงเพลงพื้นบ้านไทยที่เกี่ยวกับข้าว ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาเพลงเกี่ยวข้าวซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านภาคกลางของไทยและคัดเลือกเนื้อหาวัฒนธรรมเวียดนามที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้วัฒนธรรมข้าวที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านได้ เช่น การขับร้องเพลงชววน (Hát Xoan) เพลงห่อ (Hò) สร้างเป็นบทอ่านเสริมเชื่อมโยงวัฒนธรรม เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาเพลงพื้นบ้านของชาติตนจะเห็นความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมและเห็นความสำคัญของการศึกษาวัฒนธรรมของชาติตนมากขึ้น

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า อินโฟกราฟิกส์ที่บอกเล่าเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวไทยเป็นประโยชน์และมีความเหมาะสมสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามเพราะมีการเปรียบเทียบเชื่อมโยงความคล้ายคลึงประเด็นทางวัฒนธรรมทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยที่เกี่ยวกับข้าวได้ดียิ่งขึ้น

4. ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบฝึกหัด

21 responses

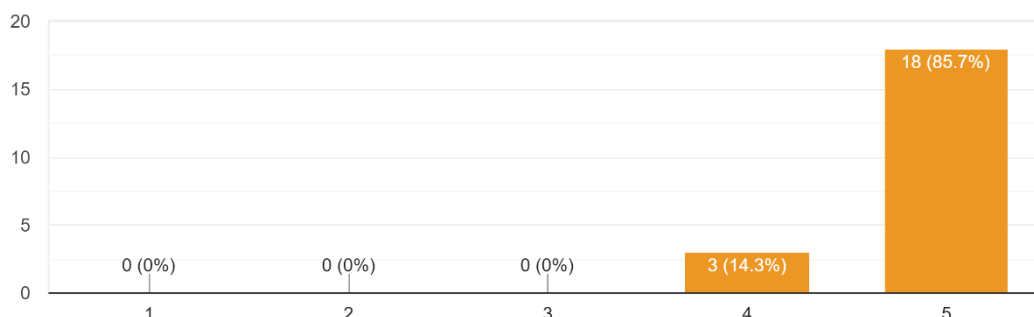

ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 4

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 4 ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบฝึกหัดพบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 พึงพอใจมากที่สุด และนักศึกษาเวียดนามจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 พึงพอใจมาก สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาเวียดนามคนที่ 2 กล่าวว่า “ต้องยอมรับเลยว่าหนังสือเล่มนี้มีประโยชน์ต่อเราค่ะ ด้วยความรู้มาจากเนื้อหาที่ใช้คู่กับรูปภาพที่น่ารักและสนุก ทำให้เราเข้าใจง่ายขึ้นค่ะ ส่วนเราประทับใจที่สุดก็จะมีแบบฝึกหัดช่วยเราทบทวนความรู้หลังจากการอ่านหนังสืออย่างเต็มที่ค่ะ” แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยทบทวนคำศัพท์ทางวัฒนธรรมจากบทอ่านและทบทวนความรู้ทางวัฒนธรรมก่อนทำแบบทดสอบหลังเรียนให้กับผู้เรียนได้ แบบฝึกหัดในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์จึงเหมาะสมเพราะช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความรู้ก่อนสอบทำให้ผู้เข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมได้ดียิ่งขึ้น

5. ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบทดสอบ

21 responses

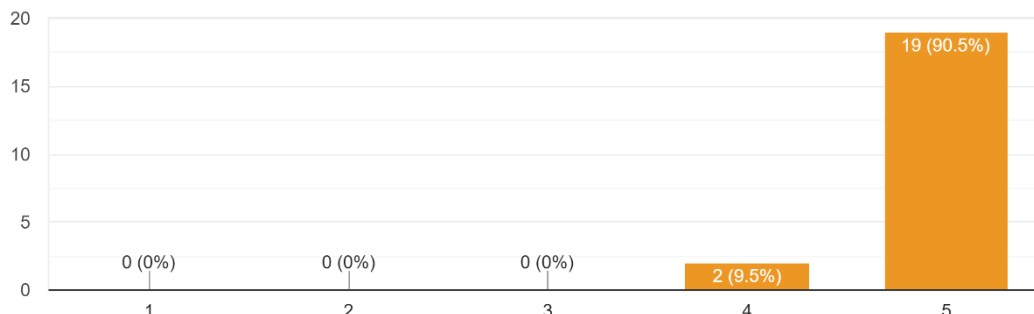

ภาพประกอบ 12 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 5

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 5 ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบทดสอบ พบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 85.7 พึงพอใจมากที่สุด และนักศึกษาเวียดนามจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 พึงพอใจมาก สอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อแบบทดสอบว่า “แบบทดสอบจะยากก็ไม่ยาก จะง่ายก็ไม่ง่ายค่ะ คำถามบางคำถามต้องวิเคราะห์” สอดคล้องกับลักษณะของข้อสอบที่ผู้วิจัยออกแบบให้มีการวัดและประเมินผลตั้งแต่ขั้นความรู้ความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ ซึ่งผู้เรียนต้องมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเป็นพื้นฐานก่อนจึงจะสามารถวิเคราะห์เนื้อหาวัฒนธรรมตามความเข้าใจที่ถูกต้องได้ อีกทั้งต้องสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาความรู้ที่สัมพันธ์จากบทที่เรียนก่อนหน้าเพื่อทำความเข้าใจความรู้ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันนำไปสู่การนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์การสื่อสารในบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งหากพิจารณาจากคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มเป้าหมาย (ดูตาราง 12) ที่คะแนนค่าเฉลี่ยรายบุคคลของผู้เรียนทุกคนมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 89.4 สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 และคะแนนค่าเฉลี่ยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์รายบททุกบทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ รวมถึงคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย (ดูตาราง 13) มีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 94.4 แสดงให้เห็นว่าแบบทดสอบของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้มีประสิทธิภาพและมีความยากง่ายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ภาษาไทยระดับกลาง

6. อินโฟกราฟิกส์มีลำดับชั้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม

21 responses

ภาพประกอบ 13 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 6

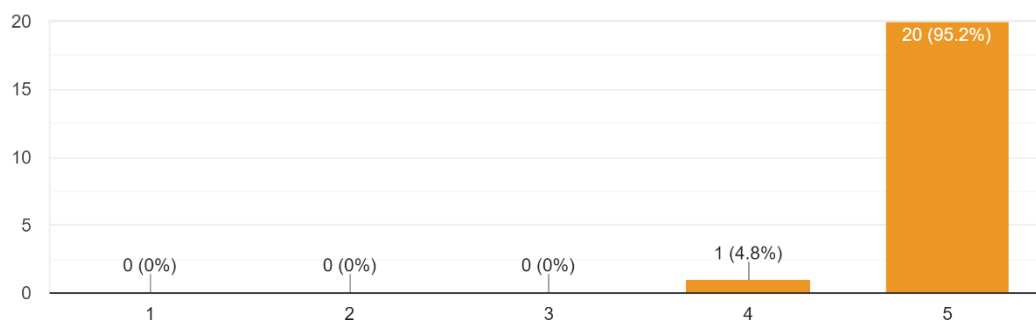
จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 6 อินโฟกราฟิกส์มีลำดับชั้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม พบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 90.5 พึงพอใจมากที่สุด และนักศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 พึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาคนที่ 11 กล่าวว่า “มันมีสีสันสวยงามและเรียงลำดับข้อมูลอย่างชัดเจนทำให้ง่ายที่อ่านและหาข้อมูล จากนั้นช่วยให้สามารถทำแบบฝึกหัดได้ดีขึ้น นอกจากนี้ก็ช่วยให้หนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศไทยและเวียดนาม ได้เรียนคำศัพท์ใหม่ ๆ มากขึ้น” และสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาคนที่ 10 กล่าวว่า

หนูคิดว่าอินโฟกราฟิกส์สวยงามและเหมาะสมมากสำหรับแต่ละเนื้อหาและลำดับก็เหมาะสม เนื่องจากอินโฟกราฟิกส์ช่วยให้อ่านบทเรียนและเข้าใจได้ง่ายขึ้น อินโฟกราฟิกส์นี้ก็สร้างความสนใจในการเรียนของหนูและทำให้หนูจินตนาการถึงวัฒนธรรมไทยได้ดีขึ้นหลาย ๆ บทเรียนนี้ก็ทำให้หนูเข้าใจวัฒนธรรมไทยและคนไทยมากขึ้น และทำให้ความรู้ของหนูได้เพิ่มขึ้นค่ะ ขอขอบคุณอาจารย์สำหรับบทเรียนที่ดีอย่างนี้ค่ะ

จากข้อมูลทีกล่าวมาจึงสรุปได้ว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้มีลำดับชั้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนศึกษาคำศัพท์และทำความเข้าใจบทอ่านก่อนทำแบบฝึกหัดและแบบทดสอบได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

7. เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์

21 responses

ภาพประกอบ 14 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 7

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 7 เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์พบว่า นักศึกษาเวียดนามจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2 พึงพอใจมากที่สุดและนักศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 พึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับค่าเฉลี่ยของเวลาที่นักศึกษากลุ่มเป้าหมายใช้ในการเรียนรู้

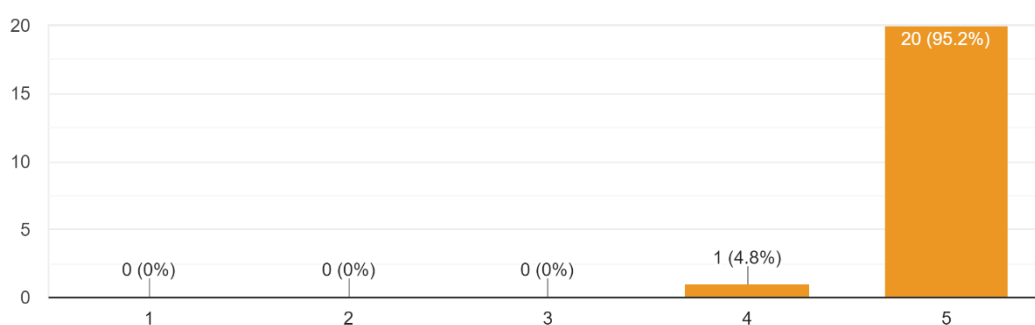
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยของกลุ่มเป้าหมาย

บทที่	ค่าเฉลี่ยเวลาที่ใช้ (นาที)
1	31
2	28
3	53
4	31
5	39
6	51
7	68
8	69
การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	39
ค่าเฉลี่ยรวม	45

จากตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามพบว่า กลุ่มเป้าหมายใช้เวลาในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ในการทดลองเฉลี่ย 45 นาที ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์บทละ 1 ชั่วโมง 15 นาที เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเวลาเรียนตามปกติของผู้เรียนใน 1 รายวิชา ซึ่งเวลาที่กลุ่มเป้าหมายใช้ในการเรียนรู้อยู่ในขอบเขตที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพียงพอและเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

8. อินโฟกราฟิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียน

21 responses

ภาพประกอบ 15 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 8

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 8 อินโฟกราฟิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียน พบว่า นักศึกษาจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 95.2 พึงพอใจมากที่สุดและนักศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 พึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 7 กล่าวว่า “อินโฟกราฟิกส์ช่วยให้หนูได้รู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคำศัพท์วัฒนธรรมทั้งไทยและเวียดนาม มีรูปภาพบรรยายช่วยให้หนูสรุปเนื้อหาสำคัญและเข้าใจการอ่านได้เร็วขึ้น นอกจากนี้หนูได้รู้จักเพลงและเกมที่หนูไม่เคยได้ยินมาก่อน” เช่นเดียวกับความคิดเห็นของนักศึกษาคนที่ 16 กล่าวว่า “หนูเรียนรู้เกี่ยวกับข้าวมากขึ้น และรู้คำศัพท์เกี่ยวกับข้าวและส่วนต่างๆไปในการสื่อสารเกี่ยวกับข้าวและวัฒนธรรมไทยมากมาย โดยเฉพาะภาพที่สวยงามมาก การนำเสนอเข้าใจง่าย ไม่มีภาพบทความจะค่อนข้างเข้าใจยาก และผู้อ่านจะรู้สึกเบื่อหรือง่วงนอน” นอกจากนี้ยังมีนักศึกษาคนที่ 6 คนที่ 8 และคนที่ 9 ได้แสดงความคิดเห็นเป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

หลังจากการทำทดลองเครื่องวิจัย ผมได้ความรู้มากมายเลย เช่น วัฒนธรรมไทย
สำนวน ขนบ รวมถึงเพลงพื้นบ้านหลายเพลงที่ผมไม่เคยได้ยินมาก่อน สิ่งสำคัญที่ต้องกล่าวถึง
คือการใช้อินโฟกราฟิกส์ มันช่วยให้ผมสรุปเนื้อหาสำคัญและเข้าใจข้อมูลอย่างครบถ้วน เร็วกว่า
การอ่านย่อหน้าหลายย่อหน้าแบบธรรมดา ช่วยให้ผมจำคำศัพท์ได้เร็วและนานกว่าครับ

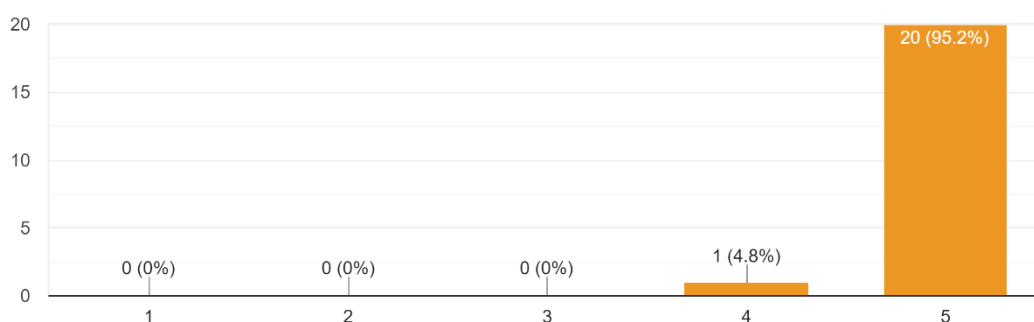
หนูเห็นว่าตั้งแต่วันที่ทำบททดสอบนั้นมา ได้ทราบคำศัพท์แปลกใหม่เพิ่มเติม
สำนวนไทยอันไพเราะ รวมทั้งเพลงพื้นบ้านที่น่าฟัง น่าสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากนี้สิ่งที่หนู
ชอบมากที่สุดคือชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์และสีสันของแต่ละบท มันมาสร้างความใหม่และดึงดูด
ความสนใจของผู้อ่านและไม่น่าเบื่อเลยด้วย นั่นเป็นสิ่งที่ทำให้หนูชอบที่สุดเมื่อทำบททดสอบนี้

ขอบคุณท่านที่ไว้วางใจให้เราทำแบบการทดลองค่ะ หลังจาก 8 บท ชื่นดีใจมาก
เพราะตัวเองได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ข้าว สำนวน ขนบและการละเล่น
ไทย นอกจากบทอ่านแล้วอินโฟกราฟิกส์ยังสวยงามและมีสีสันมาก ช่วยให้ฉันเข้าใจการอ่านได้
ดีขึ้น หากไม่มีอินโฟกราฟิกส์จะลดความสนใจของผู้อ่านและเข้าใจข้อความได้นานขึ้นค่ะ

สรุปได้ว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์นี้มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยส่งเสริมการอ่าน
ของผู้เรียนชาวเวียดนามให้รู้คำศัพท์วัฒนธรรม ช่วยสรุปเนื้อหาวัฒนธรรมที่เป็นเรื่องยากให้เข้าใจ
ง่ายขึ้น ช่วยให้จดจำเนื้อหาได้นานขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยได้เร็วและดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสร้าง
แรงจูงใจในการอ่านทำให้ผู้เรียนอยากเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทย

9. อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน

21 responses

ภาพประกอบ 16 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 9

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 9
อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของผู้เรียน พบว่า นักศึกษาจำนวน 20 คน

คิดเป็นร้อยละ 95.2 พึงพอใจมากที่สุดและนักศึกษาจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.8 พึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 11 และคนที่ 14 กล่าวว่า

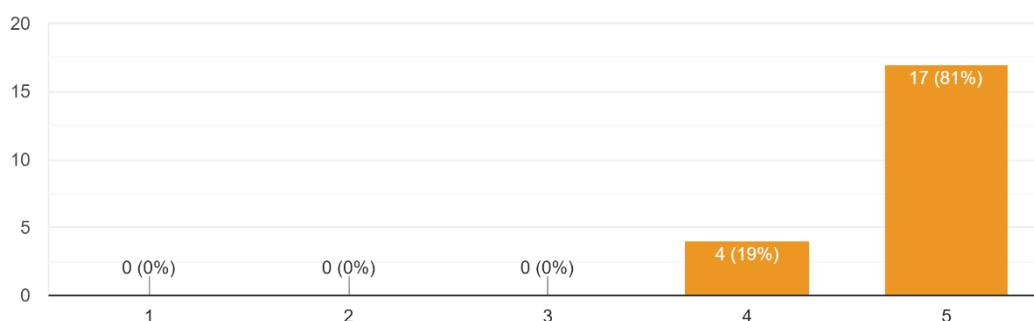
หลังจากอ่านชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามดิฉันได้ความรู้ทั้งหมด 3 ด้าน ด้านแรกคือภาษาไทย ดิฉันได้เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ เพิ่มเติมอย่างเช่น รวงข้าว แม่โพสพ แรกนาขวัญ มหراثพ หายนะ โรงสีข้าว สารท ด้านที่สองคือได้เรียนรู้วัฒนธรรมของคนไทยอย่างเช่น ตำนานแม่โพสพ พิธี แรกนาขวัญ เพลงเกี่ยวข้าว สำนวนต่าง ๆ ด้านที่ 3 คือได้รู้จักวัฒนธรรมของคนเวียดนามที่ยังไม่รู้มาก่อน อย่างเช่น เทศกาลตักตักเตียน เพลงพื้นบ้าน Hát Xoan (ชวาน) ห่อตั่วข้าวและห่อสีข้าว

หนังสือเล่มนี้ช่วยให้ฉันได้เรียนรู้มากมายเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมการเกษตรของไทยและความคล้ายคลึงกันระหว่างวัฒนธรรมเวียดนามและไทย บทเรียนนี้เข้าใจง่ายและช่วยให้ฉันรู้คำศัพท์และสำนวนไทยชัดเจนมากขึ้น ฉันหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ชาวเวียดนามเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้นักศึกษาคนที่ 15 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เอกสารเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม บทเรียนน่าสนใจและมีชีวิตชีวาช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเข้าใจข้อมูลได้ง่าย เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับข้าวไทยและประเพณีในวัฒนธรรมไทย ช่วยให้ผู้เรียนรักวัฒนธรรมไทย” จากความคิดเห็นของผู้เรียนจะเห็นได้ว่าหลังผู้เรียนใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ ผู้เรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์และเนื้อหาวัฒนธรรมที่หลากหลายของทั้งไทยและเวียดนาม อีกทั้งช่วยสร้างทัศนคติเชิงบวกให้ผู้เรียนชาวเวียดนามสนใจในวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

10. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

21 responses

ภาพประกอบ 17 แผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 10

จากแผนภูมิแสดงผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ข้อที่ 10 ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พบว่า นักศึกษาจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 81 พึงพอใจมากที่สุดและนักศึกษาจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19 พึงพอใจมาก สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายคนที่ 18 กล่าวว่า

การเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยและเวียดนามอย่างลึกซึ้ง เช่น ทราบวิถีชีวิตของคนไทยโดยเฉพาะอาหารการกิน ศิลปะ ประเพณี ภาษา เป็นต้น นอกจากนี้ได้เรียนรู้คำศัพท์เพิ่มเติม ยังพัฒนาทักษะการอ่านของฉันให้ดีขึ้น และสามารถนำความรู้จากบทเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น สามารถใช้สำนวนไทยให้ถูกต้อง ได้ทราบว่าไทยมีเกมมากมายเกี่ยวกับข้าว เป็นต้น อีกทั้งฉันชอบการเปรียบเทียบวัฒนธรรมไทยและเวียดนาม ช่วยให้ฉันทราบว่าระหว่างวัฒนธรรมไทยและเวียดนามมีความคล้ายและความแตกต่างกันอย่างไร

สรุปได้ว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรม อีกทั้งช่วยส่งเสริมและพัฒนาการอ่านภาษาไทยของผู้เรียนชาวเวียดนาม สามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในครั้งนี้ไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

จากผลการประเมินความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย มีค่าเฉลี่ย 4.92 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับผลการประเมินประสิทธิภาพเครื่องมือวิจัยจากผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีระดับผลการเรียนดีมาก จึงสรุปได้ว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนชาวเวียดนามได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปริญญานิพนธ์เรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้อินโฟกราฟิกส์ และเพื่อศึกษาความ พึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามในการใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย ผู้วิจัยสรุป ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม ผู้วิจัยจึงสร้างเครื่องมือวิจัยเป็นชุดสื่อ อินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามและหาประสิทธิภาพ ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัย 2 ส่วน ประกอบด้วย ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อ การเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม จำนวน 8 บท ประกอบด้วย บทที่ 1 มาकिनข้าวกันก่อน บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว บทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูก บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลง เกี่ยวข้าว บทที่ 5 แปรสภาพด้วยครกตำข้าว บทที่ 6 ชนมจากข้าวไทย บทที่ 7 บอกเล่าสำนวนข้าว และบทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง แบบทดสอบหลังเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และแบบวัด ความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับ ผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้มาตราแบบช่วง 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยเสนอเครื่องมือวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ตรวจสอบ ความถูกต้องและนำกลับมาแก้ไขตามคำแนะนำ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือวิจัยด้วยแบบประเมิน 2 ชุด ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยและแบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้ดัชนีความ สอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ของคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผลการประเมิน คุณภาพพบว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีค่าเฉลี่ย 4.39 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี และค่า IOC ทุกบท มีค่ามากกว่า 0.5 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้ วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามมีประสิทธิภาพ และคำถามที่ใช้ในแบบทดสอบ

เที่ยงตรงและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีคุณภาพมากขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 หลังจากแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำเครื่องมือวิจัยที่ปรับแก้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต ภาควิชาไทยศึกษา คณะตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาตินครโฮจิมินห์ (University of Social Sciences and Humanities: USSH, Vietnam National University, Ho Chi Minh City) เพื่อสร้างเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพก่อนใช้จริง ผลการทดลองพบว่า คะแนนแบบทดสอบหลังเรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนทั้ง 8 บทของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนร้อยละ 80.1 อยู่ในระดับผลการเรียนดีมาก คะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 66.8 ระดับผลการเรียนปานกลาง และความพึงพอใจในการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 4.21 ระดับความพึงพอใจมาก แสดงให้เห็นว่าชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีคุณภาพ สามารถนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายได้

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำหลังนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาเวียดนาม ชั้นปีที่ 3 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยดานัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ (University of Foreign Language Studies – The University of Da Nang : UFLS-UD) โดยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย คือ $E1/E2 = 75/75$ ซึ่ง ค่า E1 หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการโดยพิจารณาจากคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์จำนวน 8 บท เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก บทละ 10 ข้อ รวมทั้งหมด 80 ข้อ ส่วน E2 หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยพิจารณาจากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

ผลการศึกษาพบว่า ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ $E1 = 89.4$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E1 = 75$) ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนรายบุคคลอยู่ระหว่างร้อยละ 73.8 - 96.3 มีระดับผลการเรียนดีและดีมาก อีกทั้งคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบรายบทของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์

ทั้ง 8 บทมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 82.9 – 94.8 ระดับคุณภาพดีมากทุกบท แสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์มีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าวของผู้เรียนชาวเวียดนามอย่างต่อเนื่อง ส่วนค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ $E2 = 94.4$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ($E2 = 75$) เช่นเดียวกัน ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบวัดและประเมินผลความรู้ทั้งระดับความรู้ความจำ ความเข้าใจและการนำไปใช้ ผู้เรียนจึงต้องมีความรู้พื้นฐานเรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าวก่อนพิจารณาคำถามและคำตอบที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย และประมวลความรู้ความเข้าใจจากชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ทั้ง 8 บท ประยุกต์ใช้ในการตอบคำถามในสถานการณ์การสื่อสารในบริบทสังคมและวัฒนธรรมไทย ซึ่งผลคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีค่าคะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 มีระดับผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก

การพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามโดยใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เป็นสื่อการเรียนรู้เนื้อหาวัฒนธรรมมีส่วนช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านของผู้เรียนไปในขณะเดียวกัน จากความคิดเห็นของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยรวบรวมได้พบว่า อินโฟกราฟิกส์ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทยของผู้เรียน ช่วยสรุปเนื้อหาสำคัญและทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ครบถ้วนและเร็วกว่าการอ่านข้อความแบบธรรมดา สีสันและความสวยงามของอินโฟกราฟิกส์ยังช่วยดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ทำให้การอ่านไม่น่าเบื่อ ช่วยให้ผู้เรียนจำคำศัพท์และเนื้อหาวัฒนธรรมได้เร็วและนานขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซานีฟาห์, ราห์มิลลา, และอาร์ฟีฟาห์ ลินดา (Zanifah, Rahmila, และ Afifah Linda, 2019) ศึกษาวิจัยเรื่อง *The Use of Infographic Media in Learning English Literature at The 2nd Semester of English Department Students of UIN Antasari Banjamasin* ศึกษากระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาภาควิชาภาษาอังกฤษที่เรียนรายวิชาการวรรณกรรมเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 2 มหาวิทยาลัยอิสลามแห่งรัฐอันตาซารี บันจาร์มาซิน ประเทศอินโดนีเซีย โดยใช้การสังเกตและการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลวิธีการทำงานและวิธีการถ่ายทอดข้อมูลที่ได้จากการประมวลความรู้ในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากนักศึกษาเรียนรู้วรรณกรรมอังกฤษ นักศึกษาสามารถสร้างอินโฟกราฟิกส์แบบอธิบายข้อมูลและแบบแสดงสถิติที่สอดคล้องกับเนื้อหาความรู้วรรณกรรมอังกฤษพร้อมระบุแหล่งอ้างอิงได้ถูกต้อง การใช้สื่ออินโฟกราฟิกส์ในการเรียนรู้ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวรรณกรรมอังกฤษง่ายขึ้น อีกทั้งช่วยให้กระบวนการเรียนรู้น่าสนใจและทำให้นักศึกษาสนใจการอ่านมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าอินโฟกราฟิกส์ช่วยส่งเสริมการอ่านทำให้ผู้เรียน

สนใจการอ่านและเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนง่ายขึ้น อินโฟกราฟิกส์จึงมีประสิทธิภาพ สามารถช่วยพัฒนาการอ่านของผู้เรียนได้

จากผลการวิจัยข้างต้นแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของอินโฟกราฟิกส์สามารถเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ สอดคล้องกับ พัชรา วาณิชวสิน (2558, น. 233) กล่าวถึงศักยภาพของอินโฟกราฟิกส์ช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ใน 2 มิติ คือ มิติ 1 ใช้เป็นเครื่องมือการสื่อสารเพราะช่วยเชื่อมโยงข้อมูลที่สัมพันธ์กันได้ง่ายกว่า ช่วยกระตุ้นการตอบสนองทำให้เกิดความคิดและความรู้สึก และมิติที่ 2 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้เพราะการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการมองเห็น อินโฟกราฟิกส์มีรูปภาพเป็นองค์ประกอบหลักจึงสามารถนำเสนอข้อมูลที่ยากและซับซ้อนให้เข้าใจง่าย ช่วยกระตุ้นการวิเคราะห์ พัฒนาความคิดและความจดจำ อีกทั้งสร้างความพึงพอใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ดังนั้นชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามที่มีผลการประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จึงมีคุณภาพและมีศักยภาพในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนชาวเวียดนามให้มีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมไทย สามารถนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามได้

จากค่าประสิทธิภาพ $E1/E2 = 89.4/94.4$ มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ อีกทั้งค่าประสิทธิภาพของ E1 และ E2 มีความใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ค่าประสิทธิภาพห่างกันไม่เกินร้อยละ 5 แสดงถึงความสมดุลระหว่างการประเมินประสิทธิภาพจากแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทยและสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรวิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดานังที่ ต้องการสื่อประกอบการเรียนการสอนวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเข้าใจวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง (Phan Trong Binh, การสื่อสารส่วนบุคคล, 19 สิงหาคม 2563) และสอดคล้องกับหนึ่งในภารกิจของโครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ณ ประเทศเวียดนามคือ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาเวียดนาม (กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ, 2564)

ความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามในการใช้อินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย

ผลการศึกษาความพึงพอใจซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งของงานวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย มีค่าเฉลี่ย 4.92

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยการประเมินทุกรายการมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.81 – 5.00 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมความคิดเห็นของ นักศึกษากลุ่มเป้าหมายที่มีต่อชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์พบว่า กลุ่มเป้าหมายพึงพอใจการนำเสนอ ข้อมูลเนื้อหาวัฒนธรรมในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ การจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ การวัดและการ ประเมินผลที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้เรียนรู้คำศัพท์ ภาษาไทยและเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าว ด้านกระบวนการ อินโฟกราฟิกส์ช่วยสรุป เนื้อหาวัฒนธรรมที่เป็นเรื่องยากสำหรับชาวต่างชาติให้เข้าใจง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทย ได้เร็วและดียิ่งขึ้นและช่วยในการจดจำความรู้เนื้อหาที่เรียนได้นานขึ้น และสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารในบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย ด้านเจตคติ อินโฟกราฟิกส์ช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยและทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาและวัฒนธรรมไทย

การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นวัฒนธรรมร่วม

ผู้วิจัยใช้วัฒนธรรมร่วมเป็นหัวข้อวัฒนธรรมนำมาสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาและ วัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ เนื่องจากมีความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมบางประการ ของประเทศผู้เรียนและประเทศของเจ้าของภาษา ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมจากการ เปรียบเทียบเชื่อมโยงวัฒนธรรมและเห็นภาพได้ดี ผู้วิจัยจึงเลือกหัวข้อวัฒนธรรมข้าวที่ประเทศไทย และประเทศเวียดนามมีร่วมกัน เพราะทั้งสองประเทศมีพื้นฐานเป็นสังคมเกษตรกรรมและมีวิถีการ ดำเนินชีวิตผูกพันกับข้าว บูรณาการเข้ากับทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อให้ผู้เรียนชาวเวียดนาม มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยเกี่ยวกับข้าวและเข้าใจความคิด ทัศนคติ ความเชื่อ รวมถึงพฤติกรรม ของคนไทยจากการศึกษาบทอ่านวัฒนธรรมข้าวไทย ในขณะเดียวกันก็เปรียบเทียบเชื่อมโยง วัฒนธรรมข้าวเวียดนามเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพการเปรียบเทียบได้ดี สามารถเชื่อมโยงจุดร่วมทาง วัฒนธรรมทำให้สื่อสารเข้าใจกันดีขึ้น จากตัวอย่างชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ข้าวไทย ผู้วิจัยนำเสนอเนื้อหาวัฒนธรรมไทยเรื่องพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นบทอ่านวัฒนธรรมหลัก และนำเสนอเนื้อหาเทศกาลข้าวของเวียดนาม เช่น เทศกาลติด เดือน (Tịch Điền Đới Sơn) หรือเทศกาลแรกนาขวัญของเวียดนามเป็นบทอ่านเสริม เพื่อให้ผู้เรียน เทียบเคียงความเชื่อเรื่องการประกอบพิธีกรรมข้าวเพื่อขอให้ผลผลิตเจริญงอกงามที่ทั้งสอง ประเทศมีร่วมกัน ทั้งนี้ผู้เรียนได้เห็นความแตกต่างของพิธีกรรมข้าวทั้งสองประเทศ เช่น พิธีกรรม ข้าวไทยมีการผสมผสานความเชื่อทั้งพุทธและพราหมณ์ ในขณะที่พิธีกรรมข้าวเวียดนามปรากฏ ความเชื่อเรื่องการเซ่นไหว้บูชาเทพเจ้าและบรรพบุรุษ การศึกษาวัฒนธรรมร่วมจึงแสดงทั้งจุดร่วม

และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจเรียนรู้วัฒนธรรมที่แปลกใหม่ของเจ้าของภาษา ในขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้และตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมชาติตนเอง การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยการศึกษาวัฒนธรรมร่วมจึงเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเพราะช่วยให้คนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรม เข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างนำไปสู่การสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวัฒนธรรมร่วมจึงจะมีประสิทธิภาพที่สุด

อภิปรายผล

ในบริบทโลกยุคปัจจุบันการเรียนรู้วัฒนธรรมเป็นสิ่งจำเป็นและไม่สามารถแยกออกจากการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้วัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษาต่างประเทศและเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามากขึ้น (ชนยา ด้านสวัสดิ์, 2561, น. 70) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศระดับสูงที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษามากกว่าทักษะการสื่อสารขั้นพื้นฐาน ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้หลักสูตรที่เปิดสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนภาษาควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรม การสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงควรบูรณาการทักษะการสื่อสารเข้ากับวัฒนธรรมเพราะจะทำให้สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจมากกว่าการเรียนหลักภาษาเพียงเรื่องเดียว อีกทั้งช่วยลดอคติที่เกิดจากความไม่เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม และเกิดความรู้สึกที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (รัชดา ลาภใหญ่, 2559, น. 41-45)

ผู้วิจัยเลือกใช้อินโฟกราฟิกส์เป็นรูปแบบในการนำเสนอข้อมูลเนื้อหาวัฒนธรรมชาวไทย เพราะอินโฟกราฟิกส์มีลักษณะเด่นคือ ใช้รูปภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญช่วยถ่ายทอดข้อมูลให้น่าสนใจ มีสีสันสะดุดตา มีรูปลักษณะการนำเสนอที่ทันสมัย อีกทั้งยังเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดีกว่าการใช้เฉพาะข้อความ จึงใช้อินโฟกราฟิกส์สรุปสาระสำคัญของความรู้เนื้อหาวัฒนธรรมไทยและช่วยเสริมความรู้วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านเชิงวัฒนธรรม และเมื่อพิจารณาคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์จากผลคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยผลการเรียนอยู่ในระดับดีมาก อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์ระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่า การใช้อินโฟกราฟิกส์ประกอบบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทยช่วยเสริมความเข้าใจทำให้ผู้เรียนชาวเวียดนามเห็นภาพวัฒนธรรมไทยได้เด่นชัดขึ้น ช่วยลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนจากการเรียนรู้ด้วยการอ่านบทอ่านเพียงอย่างเดียวเพราะได้เรียนรู้จากการอ่านเนื้อหาวัฒนธรรมและการดูอินโฟกราฟิกส์วัฒนธรรมไทยไปพร้อมกัน อินโฟกราฟิกส์จึงช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยของผู้เรียน

ชาวเวียดนามทำให้ผู้เรียนได้รู้คำศัพท์ใหม่ เช่น แม่โพสพ แรกนาขวัญ มหรสพ สารท เป็นต้น ได้เรียนรู้วัฒนธรรมของคนไทย เช่น ลำานวนไทยที่เกี่ยวกับข้าว พิธีแรกนาขวัญ เพลงเกี่ยวข้าว เป็นต้น และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคล้ายคลึงกันระหว่างวัฒนธรรมข้าวไทยและเวียดนาม สามารถเชื่อมโยงความรู้วัฒนธรรมไทยเข้ากับทักษะการสื่อสารภาษาไทยได้ แสดงให้เห็นว่าการใช้อินโฟกราฟิกส์ในชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทยมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยของผู้เรียนชาวเวียดนามได้จริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของประกิจ อาษา และ สุธาวัลย์ ธรรมสังวาลย์ (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียนแบบบูรณาการ รายวิชาโครงการด้านวารสารศาสตร์ กรณีศึกษาหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดี อำเภอกะทู้ม่วน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งศึกษาความเป็นมาในการผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทยของหมู่บ้านดอนไถ่ดี พัฒนาเป็นสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจชุด “ดอนไถ่ดีวิถี” โดยสร้างอินโฟกราฟิกส์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ของหมู่บ้านดอนไถ่ดี ทั้งในรูปแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประกอบสื่อวิถีทัศน์โดยการสแกนคิวอาร์โค้ด (QR Code) อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้สวยงาม เข้าใจง่าย สามารถถ่ายทอดข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไถ่ดีทำให้ผู้รับสารเรียนรู้ขั้นตอนการผลิตเครื่องเบญจรงค์ไทย อีกทั้งสร้างความภาคภูมิใจให้กับผู้ผลิตในฐานะสินค้าแห่งภูมิปัญญาและเหมาะสมกับนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติงานวิจัยดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า อินโฟกราฟิกส์สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายทำให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในปัจจุบันย่อมส่งผลกระทบต่อแนวโน้มการศึกษาที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเป็นการสื่อสารทางเดียว (One-Way Communication) จะมีบทบาทสำคัญยิ่งขึ้นต่อการศึกษาเรียนรู้ ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้มากขึ้น ในขณะที่ผู้สอนก็ต้องใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนเช่นเดียวกัน ผู้สอนในฐานะผู้ผลิตสื่อการเรียนรู้จึงต้องสร้างสื่อการเรียนรู้ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด เพราะการเรียนในรูปแบบการสื่อสารทางเดียวทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันได้เหมือนกับการเรียนในห้องเรียน อินโฟกราฟิกส์จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการนำเสนอข้อมูลของโลกหลังการระบาดนี้ และเป็นทางเลือกหนึ่งในการสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศขั้นสูงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน รวมถึงพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามา

มีบทบาทสำคัญ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ อีกทั้งควรประยุกต์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศกับการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจเพื่อยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม ลดความผิดพลาดและความขัดแย้งในการ สื่อสารและสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน (ภัทรพร หิรัญภัทร์, 2548, น. 82) โดยบูรณาการ ทักษะการสื่อสารกับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวนี้จึงเป็น แนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนภาษาต่างประเทศใช้ภาษาสื่อสารประสบความสำเร็จตามความ มุ่งหมายและเหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการเรียนรู้และการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้

1.1 ผู้เรียนสามารถนำชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับ ผู้เรียนชาวเวียดนามไปใช้ โดยสามารถปรับขั้นตอนกระบวนการเรียนรู้และเงื่อนไขเวลา ให้สอดคล้องกับบริบทและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.2 ผู้สอนสามารถนำชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับ ผู้เรียนชาวเวียดนามไปประยุกต์ใช้ในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยสามารถ นำองค์ประกอบของชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ไปประยุกต์ใช้เป็นกรณีศึกษาในการสอนทักษะภาษาและ การสอนวัฒนธรรมไทยให้กับผู้เรียนได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์สร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับชาวต่างชาติในหัวข้อวัฒนธรรมอื่นที่มีลักษณะร่วมหรือคล้ายคลึงกันบางประการ เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรม ทำให้เข้าใจ ความคล้ายคลึงและความ แตกต่างทางวัฒนธรรม นำไปสู่การสื่อสารข้ามวัฒนธรรมระหว่างกัน

2.2 ควรประยุกต์ใช้อินโฟกราฟิกส์บูรณาการกับทักษะภาษาให้ครบถ้วน ทั้งทักษะ การฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษาได้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรสร้างสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติโดยใช้ อินโฟกราฟิกส์รูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ บริบทและความต้องการของผู้ผลิตสื่อ การเรียนรู้และผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น ใช้อินโฟกราฟิกส์แบบภาพเคลื่อนไหว (Motion infographic) ประกอบเสียงบรรยาย ฝึกทักษะการฟัง การดูและการพูด ใช้อินโฟกราฟิกส์

แบบอินเตอร์แอ็คทีฟ (Interactive infographic) ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบเสียงบรรยายซึ่ง
สามารถโต้ตอบกับผู้ชมส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนรู้กับผู้เรียน

บรรณานุกรม

- Beverley, E. C. (2016). *Infographics : A Practical Guide for Librarians*. Lanham: Rowman & Littlefield Publishers.
- Maamuujav, U., Krishnan, J., และ Collins, P. (2020). The utility of infographics in L2 writing classes: A practical strategy to scaffold writing development. *TESOL Journal*, 11(2), e484. Retrieved from <https://doi.org/10.1002/tesj.484>
- Mauldin, S. K. C. (2015). *Data visualizations and infographics*. Lanham: Rowman & Littlefield.
- Shing Yan Ho. (2018). *A Stroll through the Century - A Study of Sham Shui Po Community Culture on Infographic Design*. (Master's thesis, National Yunlin University of Science and Technology, Yunlin). Retrieved from <https://ndltd.ncl.edu.tw/cgi-bin/gs32/gswweb.cgi?o=dncldr&s=id=%22106YUNT0634009%22.&searchmode=basic>
- Wittich, W. A., และ Schuller, C. F. (1967). *Audio visual materials : their nature and use* (4th ed.). New York: Harper & Row.
- Zanifah, Rahmila, M., และ Afifah Linda, S. (2019). The Use of Infographic Media in Learning English Literature at The 2nd Semester of English Department Students of UIN Antasari Banjarmasin *LET: Linguistics, Literature and English Teaching Journal*, 9(2), 305-309.
- กนก จันทร์ขจร. (2544). คู่มือวัฒนธรรม - วิถีชีวิตไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มูลนิธิกนก จันทร์ขจร.
- กรมการข้าว. (2562). การ์ตูน เรื่อง วัฒนธรรมกับการปลูกข้าว. สืบค้นจาก https://www.youtube.com/watch?v=t5vmL8o_6RM

- กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ. (2564). โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัยในเวียดนาม. สืบค้นจาก <https://tica-thaigov.mfa.go.th/th/content/%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%94%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%A1-2?page=605b01994f5fa62bb72a9672&menu=604f2a16b3289754fa131742>
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2563). ภาพรวมตลาดข้าวในอาเซียน. สืบค้นจาก http://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/650633/650633.pdf&title=650633&cate=456&d=0
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559). การเล่นของเด็กไทย. กรุงเทพฯ: กรม.
- กิ่งทอง มหาพรไพศาล. (2551, พฤษภาคม). แม่โพสพ เทพธิดาแห่งต้นข้าว. วารสารวัฒนธรรมไทย, 47(6), 12-15.
- กิตติ กอบเพชร. (2542). ฝิ่นะนาน. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง (น. 3786). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- เกษศิริรักษ์ นิตยสุทธิ. (2554). การสร้างแบบเรียนภาษาและวัฒนธรรมจากสำนวนไทยสำหรับผู้เรียนชาวต่างประเทศ. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Tha_For_Lan/Kessirak_N.pdf
- งามพิศ สัตย์สงวน. (2541). รายงานการวิจัยทางมานุษยวิทยา เล่มที่ 1 : วัฒนธรรมข้าวในสังคมไทยและนานาชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จตุพงษ์ ภูสุมาศ. (2560). *Principles infographic* เปลี่ยนข้อมูลเข้าใจยากให้เป็นภาพที่ทรงพลัง. กรุงเทพฯ: โอดีซี พรีเมียร์.
- ชนยา ด้านสวัสดิ์. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). การสอนวัฒนธรรมในบริบทโลกปัจจุบัน. วารสารสมาคมครูฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์, 35(124), 70-81.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(1), 7-20. สืบค้นจาก <https://so05.tci->

thaijo.org/index.php/suedureasearchjournal/article/view/28419/24439

ชากระตะ จุน. (2558). *Basic infographic* ใช้พลังของภาพสร้างการสื่อสารที่ง่ายและสนุก (ณิ

ชมน หิรัญพฤษ, ผู้แปล). นนทบุรี: ไอดีซี.

ตำนานข้าว-ยอดอาหารอายุวัฒนะ. (2544, พฤษภาคม-มิถุนายน). วารสารสถาบันอาหาร, 3(17), 23-25.

ทองแถม นาถจำนง. (2559). วัฒนธรรมข้าวไทย. กรุงเทพฯ: ชนนิยม.

ทัศนีย์ ลิ้มสุวรรณ. (2553). ภูมิปัญญาอาหารจากข้าว. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ทิชพร นามวงศ์. (2560, กรกฎาคม-สิงหาคม). การออกแบบอินโฟกราฟิกในเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. วารสารสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศิลปากร, 4(4), 14-25.

เทพรัตนราชสุดาเจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร. (2538). ข้าวไทย = *Thai rice*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพาณิชย์.

ธัญธัช นันทชนก. (2559). *Info graphic design ฉบับ quick start + easy workshop + make money*. กรุงเทพฯ: วิดีทัศน์.

ธัญวรัศม์ พูลสวัสดิ์. (2554). ชุดการสอนสำหรับครูเรื่องภาษาและวัฒนธรรมไทยในการละเล่นของเด็กไทยสำหรับชาวต่างชาติ. (สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Tha_For_Lan/Thanyaras_P.pdf

นพดล พรหมณี. (2560, มกราคม-มิถุนายน). การออกแบบและการประยุกต์ใช้สื่ออินโฟกราฟิกในปัจจุบัน. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 10(1), 159-168.

นภลัย โลภวิทย์. (2560). ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติเรื่องคำพังจากเพลงร่ำวงมาตรฐาน. . (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

[http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha\(M.A.\)/Napalai_L.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha(M.A.)/Napalai_L.pdf)

น้ำมนต์ เรืองฤทธิ์. (2561). อินโฟกราฟิกกับการออกแบบสื่อการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 15(2), 29-40.

- นิธิอร พรอำไพสกุล, และ ผกาศรี เย็นบุตร. (2561, พฤษภาคม-สิงหาคม). การสังเคราะห์งานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. วารสารนานาชาติมหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(2), 109-151.
- บัวผัน สุพรรณยศ. (2561). กลอนเพลงพื้นบ้านภาคกลาง : ปฏิพากย์ ปฏิภาณ การสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดดา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี พิบุญย์สมบัติ. (2542). ขว้างข้าวเม่า. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง (น. 550). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
- ประกิจ อาษา, และ สุธาวลัย ธรรมสังวาลย์. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การบริการวิชาการด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจโดยการเรียน แบบบูรณาการ รายวิชาโครงงานด้านวารสารศาสตร์กรณีศึกษา หมู่บ้านเบญจรงค์ดอนไก่อดี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารนิเทศสยามปริทัศน์, 18(24), 168-180.
- ประคอง นิมมานเหมินท์, ยรรยง จิระนคร, ศิราพร ณ ถลาง, และ สุกัญญา สุขฉายา. (2560). คติชนคนไทในวัฒนธรรมข้าว. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2543). นิทานพื้นบ้านศึกษา. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสพสุข ฤทธิเดช. (2541, กรกฎาคม-ธันวาคม). นิทานตำนานข้าว. ภาษาและวัฒนธรรม, 17(2), 116-120.
- ปิยชาติ โพธิพิวงค์, ปาลิตา คำสุข, กฤตภาส ธนปกิจ, นัฐสิทธิ์ แซ่ลิ่ม, และ สิริธร เจริญรัตน์. (2560). แอปพลิเคชัน 10 อาหารไทยโดนใจฝรั่ง. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างสถาบัน ครั้งที่ 5. สืบค้นจาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/dcccheck.php?Int_code=52&RecId=33847&obj_id=202514
- เปรมฤดี จรรย์นันทจิต. (2554). แบบเรียนอ่านนิทานพื้นบ้านไทยสำหรับชาวต่างประเทศ. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Tha_For_Lan/Pramrudee_J.pdf
- ผ่องพันธุ์ มณีรัตน์. (2550, สิงหาคม 2550-มกราคม 2551). ภาษาในวัฒนธรรมข้าว. วารสารไทย

ศึกษา, 3(2), 129-142.

ฝอยฝา พันธุ์พัก. (2542). ข้าวกับธรรมเนียมไทย. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง (น.

592). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

พรนลัท เรื่องสมวงศ์. (2558). การศึกษาและพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์แอนิเมชัน 2 มิติเพื่อเตรียม
ความพร้อมของเยาวชนไทยในการเข้าสู่ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน. (ปริญญา

นิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/De_Inno/Pornalat_R.pdf

พรเพ็ญ อันตระกูล. (2560). ขนบเวียดนาม ตอนที่ 2. สืบค้นจาก

[https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Ud9IFRrJ3-](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Ud9IFRrJ3-oJ:https://www.dailynews.co.th/article/563052+&cd=16&hl=th&ct=clnk&gl=th)

[oJ:https://www.dailynews.co.th/article/563052+&cd=16&hl=th&ct=clnk&g](https://www.dailynews.co.th/article/563052+&cd=16&hl=th&ct=clnk&gl=th)

[l=th](https://www.dailynews.co.th/article/563052+&cd=16&hl=th&ct=clnk&gl=th)

พรณนีย์ วิชชาชู. (2553, พฤษภาคม-มิถุนายน). พิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ-พระราชพิธี
เพื่อขวัญและกำลังใจของชาวนา. น.ส.พ.กสิกร, 83(3), 7-18.

พัชรา วาณิชสิน. (2558, สิงหาคม). ศักยภาพของอินโฟกราฟิก (Infographic) ในการเพิ่ม
คุณภาพการเรียนรู้. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 7, 227-238.

พิภพ อุดร, อรรถยุทธ์ ศรีสมุทร, ภูมิศาสตร์จุลชีพไพบูลย์, กรมอาเซียน, และ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันทรัพยากรมนุษย์. (2555). อาเซียน อินโฟกราฟฟิก.

กรุงเทพฯ: กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, สถาบันทรัพยากรมนุษย์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิสนุ พงศ์ศรี. (2557). การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธากา
รพิมพ์.

ภัทรพร หิรัญภัทร์. (2548, มกราคม-มิถุนายน). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมกับการเรียนการสอน
ภาษาที่สอง. ภาษาและวัฒนธรรม, 24(1), 82-92.

ภัทรวดี ภูษาภิรมย์. (2552). วัฒนธรรมดนตรีและเพลงพื้นเมืองภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณเฑียร เรียบเรียง. (2551). การศึกษาเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านในการทำนาของสุพรรณบุรี.

- (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Art_Ed/Monthian_R.pdf
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2556). คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ปทุมธานี: พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติ คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2561a). Infographic คืออะไร. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=e8fhR5s6UY8&t=381s>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2561b). การเตรียมเนื้อหาที่ใช้ใน Infographic. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=2cwWPRjSy8g>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2561c). รูปแบบของ Infographic. สืบค้นจาก <https://www.youtube.com/watch?v=euYDrtHD094&t=369s>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. (2552). การบริหารและการจัดการการวัดและประเมินผลการศึกษา : เอกสารการสอนชุดวิชา = *Administration and management for educational measurement and evaluation* (พิมพ์ครั้งที่ 8). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เยาวนุช เวศร์ภาดา, ฮัฟฟ์ เจมส์ โรเบิร์ต, วันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์, รัชมี เผ่าเหลืองทอง, วิมลศรี ตระกูลสิน, พิชญ์ เยาวภิรมย์, และ พันทิพย์ วรชีนา. (2541). ข้าว-วัฒนธรรมแห่งชีวิต. กรุงเทพฯ: แปลนโมทิฟ.
- รติพร ปิตุลยา. (2549). มารยาทในการรับประทานอาหาร. กรุงเทพฯ: บ้านหนังสือ 19.
- รัชดา ลาภใหญ่. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). แนวทางและข้อควรปฏิบัติในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต, 12(21), 37-48.
- รัตน์ะ บัวสนธ์. (2554). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2557). ภาษาและวัฒนธรรมอาเซียน : ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2558). ภาษิต คำพังเพย สำนวนไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่

16). กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

ล้วน สายยศ, และ อังคณา สายยศ. (2543). การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วรรณานาวิกมูล. (2559). สีสันวัฒนธรรมข้าวอาเซียน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.

วิชา ทรวงแสง. (2542). พระแม่โพสพ. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง (น. 4171).

กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

วีรวรรณ ภิญโญรัตน์. (2555). เงินตราในอาเซียน. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.

วุฒิกิมจี. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนเวียดนามกับสำนวนไทย. (ปริญญานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

[http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha\(M.A.\)/VuThiKimChi.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha(M.A.)/VuThiKimChi.pdf)

ศิลปกิจ ตี๋ขันติกุล. (2546). หุ่นน้ำเวียดนาม. เชียงใหม่: กองทุนอินทร์-สมเพื่อก้าววิจัยทาง
มานุษยวิทยา.

ศูนย์อาเซียนศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2559). ความรู้เรื่องอาเซียน. สืบค้นจาก

<https://www.cas.kku.ac.th/aec/uploads/knowledge/222a876674de5dba20d9d79a6de0c4a6.pdf>

สกลกาญจน์วิเศษ. (2555). สาระอาเซียน. กรุงเทพฯ: ภูมิปัญญา.

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส. (2561). เวียดนาม เพลงชีวิตหวานปนขม : พื้นที่ชีวิต. สืบค้นจาก

<https://www.youtube.com/watch?v=dGUYLIVt0I0>

สถานีวิทยุเวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ. (2555). ทำนองเพลงพื้นเมืองแทนของ
เวียดนามเตรียมเสนอให้ได้รับการรับรองเป็นมรดกโลก. สืบค้นจาก

[https://vovworld.vn/th-TH/วัฒนธรรม/ทำนองเพลงพื้นเมืองแทนของเวียดนามเตรียม
เสนอให้ได้รับการรับรองเป็นมรดกโลก-100200.vov](https://vovworld.vn/th-TH/วัฒนธรรม/ทำนองเพลงพื้นเมืองแทนของเวียดนามเตรียมเสนอให้ได้รับการรับรองเป็นมรดกโลก-100200.vov)

สถานีวิทยุเวียดนาม ส่วนกระจายเสียงต่างประเทศแห่งชาติ. (2560). ข้าวเม่าเหมยจี-อาหารจานเด็ด
ของชาวฮานอย. สืบค้นจาก [https://vovworld.vn/th-TH/ชีวิตชนบท/ข้าวเม่าเหมยจี-](https://vovworld.vn/th-TH/ชีวิตชนบท/ข้าวเม่าเหมยจี-อาหารจานเด็ดของชาวฮานอย-589986.vov)

[อาหารจานเด็ดของชาวฮานอย-589986.vov](https://vovworld.vn/th-TH/ชีวิตชนบท/ข้าวเม่าเหมยจี-อาหารจานเด็ดของชาวฮานอย-589986.vov)

สถาพร ดงขุนทด. (2542). ครกตำข้าว. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง (น. 860-861).

กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). อินโฟกราฟิกส์. สืบค้นจาก

<https://www.facebook.com/RatchabanditThai/photos/infographics/2544010825656997>

สำราญ ผลดี. (2561). ไทยศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุขฉายา. (2545). เพลงพื้นบ้านศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา สุขฉายา, และ มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). ข้าว : ข้าวของแผ่นดิน.

กรุงเทพฯ: มูลนิธิข้าวไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2553, พฤษภาคม). ประเพณีสิบสองเดือน เดือนหก แรกนาขวัญสร้างขวัญและกำลังใจชาวไร่ชาวนา. วิทยาจารย์, 109(7), 16-20.

สุดารัตน์ ดิษยวรรณนะ จันทรวัดนากุล, จักรกฤษ เพิ่มพูล, และ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. (2557). หลักและแนวคิดวารสารศาสตร์คอนเวอร์เจนซ์. กรุงเทพฯ: สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย.

สุภรัตน์ เทวกุล. (2553, กรกฎาคม-กันยายน). วันพีซมงคล. วารสารไทย, 31(115), 53-59.

สุภัค มหาวรรการ, นิธิอร พรอำไพสกุล, ผกาศรี เย็นบุตร, เหยียน ถิ ลวาน พุก, และ เหยียน เกี้ยวเอี้ยน. (2561). การสร้างบทอ่านเชิงวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักศึกษาเวียดนาม : รายงานผลการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุริสา ไสภณเลิศพงศ์. (2560). ชุดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยเรื่องสำนวนไทยสำหรับนักศึกษาชาวจีน. . (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

[http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha\(M.A.\)/Surisa_S.pdf](http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tha(M.A.)/Surisa_S.pdf)

โสภณา ศรีจำปา. (2542, กันยายน-ธันวาคม). ศาสนาความเชื่อและการปฏิบัติในเวียดนาม. วารสารเอเชียปริทัศน์, 20(3), 14-25.

โสภณา ศรีจำปา. (2543a). รู้จักเวียดนามผ่านภาษาและวัฒนธรรม. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

โสภณา ศรีจำปา. (2543b, มกราคม-มิถุนายน). วัฒนธรรมการบริโภคอาหารของชาวเวียดนาม.

ภาษาและวัฒนธรรม, 19(1), 103-117.

โสภณา ศรีจำปา. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). มองสู่ภาษาิตสำนวน คำพังเพยไทยบนพื้นฐานทาง

วัฒนธรรมของภาษาิตสำนวนเวียดนาม. ภาษาและวัฒนธรรม, 22(2), 86-102.

เหียงน ถิ ทัน ถุย. (2559). วิเคราะห์ความเชื่อที่ปรากฏในนิทานพื้นบ้านเวียดนาม. (วิทยานิพนธ์

ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก). สืบค้นจาก

https://tdc.thailis.or.th/tdc/dcccheck.php?Int_code=94&RecId=9838&obj_id=90010&showmenu=no

อัญชลี ทำทอง. (2554). ชุดการสอนสำหรับครูเรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานพื้นบ้านสำหรับ

นักเรียนต่างชาติเเยียร์ 11 (มัธยมศึกษาปีที่ 4) โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จ. (สารนิพนธ์

ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก

http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Tea_Tha_For_Lan/Unchalee_T.pdf

อัคร์ พิศาลวานิช. (2558). ข้าวไทยในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารดา คงวัฒน์. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). ผลของการสอนโดยใช้กลวิธีการอ่านแบบร่วมมือ

ร่วมกับอินโฟกราฟิกที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง

การศึกษา, 14(2), 1-12. สืบค้นจาก [https://so01.tci-](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/187709/149114)

[thaijo.org/index.php/OJED/article/view/187709/149114](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/187709/149114)

อำพล เสนาณรงค์. (2545, กรกฎาคม-สิงหาคม). ข้าวในสังคมไทย. กสิกร, 75(4), 6-19.

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2562). การวิจัยทางการศึกษา : แนวคิดและการประยุกต์ใช้ =

Educational research : concepts and application (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อิสริยา เลหาติรานนท์. (2556). เพลงเกี่ยวข้าว. สืบค้นจาก

<http://www.royin.go.th/?knowledges=เพลงเกี่ยวข้าว-๑๓-มีนาคม>

เอนก นาวิกมูล, และ ณรงค์ชัย ปิฎกรัษฎ. (2550). เพลงพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการ

เรียนรู้.

ฮ. ศุภวุฒิ, และ ธีรภาพ โลหิตกุล. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). ขวัญข้าว ขวัญชีวิต. วารสาร
วัฒนธรรมไทย, 58(3), 52-61.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม
ชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม มี 3 ท่าน ดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3. อาจารย์ Nguyen Kieu Yen

คณะภาษาญี่ปุ่น-เกาหลี-ไทย มหาวิทยาลัยदानัง วิทยาเขตภาษาต่างประเทศ

ที่ อว 8718/427

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย

เนื่องด้วย นายวงศ์กร ศรีระแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อผิดพลาดของอินโฟกราฟิกส์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเผยแพร่เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศ์กร ศรีระแก้ว และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 062 545 1661

ที่ อว 8718/427

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุมัติขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เนื่องด้วย นายวงศ์กร ศรีระแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ บัวพันธุ์งาม เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสื่ออินโฟกราฟิกส์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศ์กร ศรีระแก้ว และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 062 545 1661

ที่ อว 8718/427

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

1 มีนาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดำนิง

เนื่องด้วย นายวงศกร ศรีระแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ Nguyen Kieu Yen เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อผิดพลาดของอินโฟกราฟิกส์ ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายวงศกร ศรีระแก้ว และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 062 545 1661

ภาคผนวก ข
แบบประเมินคุณภาพชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยขอความ
 กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยกำหนดรายการประเมินคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

รายการ	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้		✓				
1.2 มีความถูกต้องทางวิชาการ		✓				
1.3 การอธิบายเนื้อหาชัดเจน			✓			
1.4 การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน		✓				
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง		✓				
2. ด้านรูปแบบการนำเสนอ						
2.1 ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ใช้งานสะดวก		✓				
2.2 ลักษณะตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน		✓				
2.3 อินโฟกราฟิกส์ที่น่าสนใจ		✓				
2.4 อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้มีขนาด สีและจำนวนที่เหมาะสม		✓				
2.5 อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้สื่อความหมายจากบทอ่านวัฒนธรรม			✓			เริ่ม หน้า 3 + 5 ข้อ → หน้า 4 - 10 ข้อ ลด 2 ข้อ
3. ด้านการใช้ภาษา						
3.1 ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย			✓			ข้อความ 11 ข้อ → ข้อ 11 ข้อ
3.2 ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน			✓			หน้า 42
4. ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้		✓				
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน		✓				
4.3 คำถามชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา		✓				

หน้า 3-10

ข้อความ 11 ข้อความ → ข้อ 11 ข้อความ

หน้า 42

หน้า 42

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยขอความ
 กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยกำหนดรายการประเมินคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

รายการ	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้		✓				
1.2 มีความถูกต้องทางวิชาการ		✓				
1.3 การอธิบายเนื้อหาชัดเจน	✓					
1.4 การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	✓					
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง		✓				
2. ด้านรูปแบบการนำเสนอ						
2.1 ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ใช้งานสะดวก	✓					
2.2 ลักษณะตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน			✓			การเว้นวรรคตอน ไม่ถูกต้อง/ขนาด
2.3 อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้น่าสนใจ	✓					
2.4 อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้มีขนาด สีและจำนวนที่เหมาะสม	✓					
2.5 อินโฟกราฟิกส์ที่ใช้สื่อความหมายจากบทอ่าน วัฒนธรรม	✓					
3. ด้านการใช้ภาษา						
3.1 ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย	✓					
3.2 ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน		✓				
4. ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้		✓				
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	✓					
4.3 คำถามชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา		✓				

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

คำชี้แจง โปรดประเมินและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข โดยขอความ
กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการประเมิน โดยกำหนดรายการประเมินคุณภาพ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	คุณภาพดีมาก
ระดับ 4	หมายถึง	คุณภาพดี
ระดับ 3	หมายถึง	คุณภาพพอใช้
ระดับ 2	หมายถึง	คุณภาพน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ต้องปรับปรุง

รายการ	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					
1.2 มีความถูกต้องทางวิชาการ	✓					
1.3 การอธิบายเนื้อหาชัดเจน		✓				
1.4 การจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้เหมาะสมกับผู้เรียน	✓					
1.5 เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้เรียน นำไปใช้ได้จริง	✓					
2. ด้านรูปแบบการนำเสนอ						
2.1 ขนาดรูปเล่มมีความเหมาะสม ใช้งานสะดวก	✓					
2.2 ลักษณะตัวอักษรเหมาะสมชัดเจน	✓					
2.3 อินโฟกราฟิกส์ที่น่าสนใจ	✓					
2.4 อินโฟกราฟิกส์ที่มีขนาด สีและจำนวนที่เหมาะสม	✓					
2.5 อินโฟกราฟิกส์ที่สื่อความหมายจากบทอ่านวัฒนธรรม	✓					
3. ด้านการใช้ภาษา						
3.1 ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย		✓				
3.2 ใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน		✓				
4. ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1 แบบทดสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	✓					
4.2 มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	✓					
4.3 คำถามชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหา	✓					

รายการ	ระดับการประเมิน					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ						
5.1 สร้างความรู้ความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมไทย แก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม	✓					
5.2 สร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยแก่ผู้เรียน ชาวเวียดนาม	✓					
5.3 ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม	✓					
รวม						

ข้อเสนอแนะ

จุดเด่น :

- มีหนังสือที่ให้องค์กรความรู้ ความเข้าใจด้านภาษาและวัฒนธรรมไทย แก่ผู้เรียนชาวเวียดนามที่จัดทำ
- หนังสือมีรูปแบบที่น่าสนใจ น่าอ่าน
- เนื้อหาของบทอ่านมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับระดับของผู้เรียน
- หนังสือเล่มนี้สามารถนำไปใช้ในการเรียน การสอนภาษาไทยแก่ผู้เรียนชาวเวียดนาม

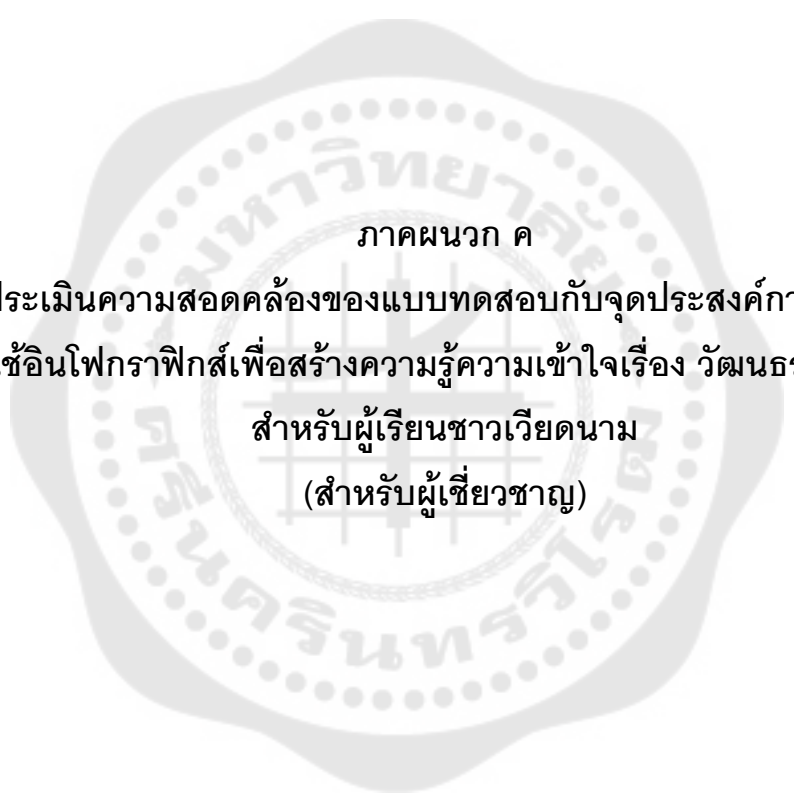
ข้อเสนอแนะ :

- ควรมีคำอธิบายหรือความหมายของคำศัพท์บางคำที่อยู่ในผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(..... Nguyen Kim Yen)

วันที่ 12 มี.ค. / 2564

ภาคผนวก ค

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่อง
การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 หมายถึง เห็นใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
 0 หมายถึง ไม่เห็นใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
 -1 หมายถึง เห็นใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 1 "มาถิ่นข้าวกันก่อน" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 1	✓	✓		1 ข้อความ + 3 1 ข้อความ 4
2	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 2 "กำเนิดเทพธิดาข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 3 "แรกนาเริ่มเพาะปลูก" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 3	✓			
4	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 4 "ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 5 "แปรสภาพด้วยครกตำข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 5		✓		
6	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 6 "ขนมจากชาวไทย" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 7 "บอกเล่าตำนานข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 7	✓			
8	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 8 "จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกบท	✓			

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....)

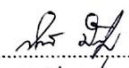
วันที่ 5 / 1 / 2563

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
 -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 1 "มากินข้าวกันก่อน" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 1	✓			
2	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 2 "กำเนิดเทพธิดาข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 3 "แรกนาเริ่มเพาะปลูก" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 3	✓			
4	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 4 "ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 5 "แปรสภาพด้วยครกตำข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 5	✓			
6	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 6 "ขนมจากข้าวไทย" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 7 "บอกเล่าตำนานข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 7	✓			
8	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 8 "จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกบท	✓			

ลงชื่อผู้ประเมิน.....
 (ผศ.ดร. ศิริรัตน์ บัวพันธ์อง)
 วันที่ 12 / ๕๓ / ๖๔

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
เรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยพิจารณาแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเหมาะสม
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่เหมาะสม

ลำดับ	รายการ	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
1	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 1 "มากินข้าวกันก่อน" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 1	✓			
2	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 2 "กำเนิดเทพธิดาข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 2	✓			
3	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 3 "เรณูนาเริ่มเพาะปลูก" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 3	✓			
4	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 4 "ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 4	✓			
5	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 5 "แปรสภาพด้วยครกตำข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 5	✓			
6	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 6 "ขนมจากชาวไทย" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 6	✓			
7	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 7 "บอกเล่าตำนานข้าว" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 7	✓			
8	แบบทดสอบหลังเรียนบทที่ 8 "จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง" สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทที่ 8	✓			
9	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ของทุกบท	✓			

ลงชื่อผู้ประเมิน.....

(.....*Nguyen Kieu Yen*.....)

วันที่ *12* / *มี.ค.* / *2564*

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ อว 8718/629

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยแห่งชาติ ณ นครโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

เนื่องด้วย นายวงศกร ศรีระแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตเคราะห้เก็บข้อมูล โดยใช้ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยอินโฟกราฟิก เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม 2) แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม และ 3) ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 1 ห้องเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึงเดือนพฤษภาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาตเคราะห้ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 062 545 1661

ที่ อว 8718/629

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

17 มีนาคม 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศแห่งมหาวิทยาลัยดำนิง

เนื่องด้วย นายวรงค์ ศรีระแก้ว นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่องวัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรรค เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขออนุญาตขอทราบข้อมูล โดยใช้ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยอินโฟกราฟิก เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม 2) แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม และ 3) ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 21 ราย เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนมีนาคม 2564 ถึงเดือนพฤษภาคม 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขออนุญาต และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 062 545 1661

ภาคผนวก จ

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมข้าวไทย
สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้
วัฒนธรรมข้าวไทย
 สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

วงศ์กร ศรีระแก้ว

คู่มือการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม เป็นส่วนหนึ่งของปฏิญานพันธะเรื่อง การใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามที่มีความรู้ภาษาไทยในระดับกลาง สามารถอ่านและเข้าใจภาษาไทยได้ด้วยตนเอง โดยมีเนื้อหาหลักกล่าวถึงวัฒนธรรมข้าว ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ทั้งสองประเทศมีร่วมกัน ผู้วิจัยสร้างสรรค์เป็นบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ (Infographics) โดยใช้ภาพกราฟิกประกอบข้อความ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทยทำให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ง่ายและเป็นรูปธรรม สอดรับกับการเรียนรู้ในโลกยุคดิจิทัล

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามประกอบด้วยบทอ่านเชิงวัฒนธรรมประกอบอินโฟกราฟิกส์ จำนวน 8 บท ดังนี้

- บทที่ 1 มากินข้าวกันก่อน
- บทที่ 2 กำเนิดเทพธิดาข้าว
- บทที่ 3 แรกนาเริ่มเพาะปลูก
- บทที่ 4 ร้องรำเล่นเพลงเกี่ยวข้าว
- บทที่ 5 แปรสภาพด้วยครกตำข้าว
- บทที่ 6 ขนมาจากข้าวไทย
- บทที่ 7 บอกเล่าสำนวนข้าว
- บทที่ 8 จำลองเล่นหม้อข้าวหม้อแกง

ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามในแต่ละบทประกอบด้วย

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่าผู้เรียนต้องรู้และเกิดทักษะใด ซึ่งสามารถวัดและประเมินผลได้เมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละบท
 2. บทอ่านวัฒนธรรมชาวไทย เพื่อให้ผู้เรียนอ่านภาษาไทยและเรียนรู้วัฒนธรรมไทยจากบทอ่านเนื้อหาวัฒนธรรมข้าวในรูปแบบความเรียง
 3. อินโฟกราฟิกส์วัฒนธรรมชาวไทย สรุปสาระสำคัญของบทอ่านและเสริมความรู้เพิ่มเติมที่สัมพันธ์กับบทอ่านในรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจบทอ่านวัฒนธรรมกว้างขวางขึ้นและชัดเจนขึ้น
 4. คำศัพท์นำจากบทอ่าน แต่ละบทจะประกอบด้วยคำศัพท์จำนวน 20 คำ โดยลำดับตามการปรากฏในบทอ่านและระบุนิยามของคำตามหลักไวยากรณ์ของตามบริบทของบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทยโดยใช้อักษรย่อตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 ได้แก่
 - น. หมายถึง นาม
 - ก. หมายถึง กริยา
 - ว. หมายถึง วิเศษณ์ (คุณศัพท์หรือกริยาวิเศษณ์)
- พร้อมระบุคำอ่านภาษาไทย ความหมายของคำศัพท์และคำแปลภาษาเวียดนาม

คู่มือการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์ (ต่อ)

5. บทอ่านวัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้วัฒนธรรมชาวไทยและเวียดนามที่สัมพันธ์กันในรูปแบบความเรียง พร้อมกำกับภาษาเวียดนามเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านง่ายขึ้น

6. แบบฝึกหัด ประกอบด้วยแบบฝึกหัดทบทวนคำศัพท์จากบทอ่าน จำนวน 10 ข้อ และแบบฝึกหัดทบทวนความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมชาวไทย จำนวน 10 ข้อ ทั้งในรูปแบบการเติมหมายเลขเติมเครื่องหมายถูกผิด เติมคำ เติมข้อความ เรียงลำดับ จับคู่และจับกลุ่ม

7. แบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมชาวไทยของผู้เรียน โดยข้อสอบเป็นข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ

8. เฉลยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนามจะช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านภาษาไทย ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจวัฒนธรรมไทยมากขึ้น

วศกร ศรีระแก้ว
ผู้วิจัย

คำแนะนำสำหรับผู้เรียน

ผู้เรียนใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้เรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเริ่มอ่านบทอ่านเชิงวัฒนธรรม
2. ผู้เรียนศึกษาบทอ่านวัฒนธรรมชาวไทยประกอบอินโฟกราฟิกส์ ควบคู่กับการศึกษาคำศัพท์น่ารู้และบทอ่านสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย-เวียดนาม เพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจบทอ่าน
3. ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนคำศัพท์และทบทวนความรู้ความเข้าใจบทอ่านวัฒนธรรม
4. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของตนเอง
5. ผู้เรียนตรวจคำตอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้จากเฉลยแบบฝึกหัดและแบบทดสอบหลังเรียน
6. เมื่อผู้เรียนเรียนรู้ด้วยชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์จนครบทั้ง 8 บทแล้ว ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ เพื่อประเมินความรู้ความเข้าใจหลังการใช้ชุดสื่ออินโฟกราฟิกส์เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมชาวไทยสำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

เกณฑ์การประเมิน

กำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมินคือ ผู้เรียนต้องมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ไม่ต่ำกว่า **ร้อยละ 75** (อิงจากเกณฑ์การหาประสิทธิภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรคำนวณ $E1/E2 = 75/75$)

บทที่ 2

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องแม่โพสพ
- 2) ผู้เรียนเข้าใจลำดับเหตุการณ์และความเชื่อที่ปรากฏในนิทานแม่โพสพ
- 3) ผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านเรื่องแม่โพสพได้ถูกต้อง

บทอ่าน "กำเนิดเทพธิดาข้าว"

คนไทยเชื่อว่าข้าวเป็นพืชศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องเคารพบูชาเพราะมี **แม่โพสพ เทพธิดาแห่งข้าว** คอยปกป้องรักษาอยู่ **ตำนาน**นิทานพื้นบ้านภาคกลางกล่าวถึงแม่โพสพว่า วันหนึ่งมนุษย์ประชุมปรึกษากันว่า**พระพุทธรเจ้า**กับแม่โพสพ ใครมี**บุญคุณ**มากกว่า คนส่วนใหญ่เห็นว่าพระพุทธรเจ้ามีบุญคุณมากกว่า แม่โพสพน้อยใจจึงหนีไปยังป่า**หิมพานต์**ส่งผลให้เกิดความอดอยากบนโลกมนุษย์ พระพุทธรเจ้าจึงสั่งให้**พระมาตุลี**ออกตามหาแม่โพสพกลับโลกมนุษย์ พระมาตุลีไม่สามารถผ่านภูเขากั้นอยู่ได้จึงใช้**ปลาสลาด**ตามแม่โพสพต่อจนพบ ปลาสลาด**อ้อนวอน**ให้แม่โพสพกลับโลกมนุษย์ แม่โพสพไม่ยอมกลับแต่ให้เมล็ดพันธุ์ข้าว 7 เมล็ดกลับมาแทน พร้อมสั่งว่าเมื่อข้าวใกล้สุกให้มนุษย์จัดพิธี**ทำขวัญ** ระหว่างทางกลับขณะที่พระมาตุลีพักอาบน้ำ นกตัวหนึ่งแอบขโมยข้าว 2 เมล็ดไป จึงเป็นที่มาของข้าวผีที่โตขึ้นเองตามธรรมชาติ พระมาตุลีนำเมล็ดข้าวที่เหลือไปถวายพระพุทธรเจ้า พระพุทธรเจ้าจึงแจกเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่มนุษย์ ตั้งแต่นั้นมาเมื่อข้าวใกล้สุก มนุษย์จะจัดพิธีทำขวัญเชิญแม่โพสพเป็นประจำทุกปี

นิทานแม่โพสพอีกตำนานหนึ่งเล่าว่า แม่โพสพเป็นภรรยาของ**พระอินทร์**อยู่บน**สวรรค์** เมื่อนางใกล้หมดบุญจึงมีผิวกายหมองลง นางจึงขอสละเนื้อของตนเป็นอาหารให้แก่ชาวโลก เมื่อนางลงมาถึงโลกมนุษย์ นางได้พบกับ**ฤาษีตาไฟ** ฤาษีตาไฟได้กลิ่นหอมดอกไม้จึงลืมหอมดอกไม้ทำให้แม่โพสพถูกเผาที่นั่น ฤาษีตาไฟส่งสารจึง**ชุบ**แม่โพสพขึ้นใหม่กลายเป็นข้าว และใช้**ไม้เท้า**ตีข้าวให้แตกกระจายตกทั่วพื้นดิน มนุษย์จึงเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวนั้นไปปลูกกิน

แม่โพสพเป็นภรรยาพระอินทร์

ฤาษีตาไฟลืมหอมดอกไม้แม่โพสพ

ฤาษีชุบแม่โพสพกลายเป็นข้าว

นิทานแม่โพสพ

ตำนานเทพธิดาข้าว

ที่ประชุมลงความเห็นว่
พระพุทธเจ้ามีบุญคุณ
มากกว่าแม่โพสพ

แม่โพสพน้อยใจจึงหนี
ไปยังป่าหิมพานต์
ทำให้โลกมนุษย์อดอยาก

ปลาสดพบแม่โพสพและ
อ้อนวอนให้แม่โพสพ
กลับโลกมนุษย์

พระมาตุลีไปต่อไม่ได้
เนื่องจากมีภูเขากั้นอยู่
จึงใช้ให้ปลาสดไปแทน

พระพุทธเจ้าสั่งให้
พระมาตุลีไปตาม
แม่โพสพกลับมา

แม่โพสพไม่กลับแต่ให้ข้าว
7 เมล็ดและสั่งว่าเมื่อข้าว
ใกล้สุกให้จัดพิธีทำขวัญ

ปลาสดกลับมาบอก
พระมาตุลีพร้อมกับมอบ
เมล็ดพันธุ์ข้าว

ระหว่างทางกลับพระมาตุลี
พักอาบน้ำ นกขโมยข้าวไป
2 เมล็ดกลายเป็นข้าวผี*

ตั้งแต่นั้นมาเมื่อข้าวใกล้สุก
มนุษย์จะจัดพิธีทำขวัญเชิญ
แม่โพสพเป็นประจำทุกปี

พระพุทธเจ้าได้เมล็ดพันธุ์
ข้าวจากพระมาตุลีและ
แจกพันธุ์ข้าวให้แก่มนุษย์

*ข้าวผี (lúa gié hoang/lúa ma)

เรื่องข้าวนาไร่...คู่วัฒนธรรมไทย

บอกเล่าเก้าสิบ

รู้จัก...

แม่โพสพ

14

แม่โพสพ (โพ-สบ) เป็นเทพแห่งข้าว คนไทยเชื่อว่าเป็นเทพผู้หญิงซึ่งคอยปกป้องรักษาต้นข้าวให้เจริญงอกงาม แม่โพสพมีลักษณะดังนี้

ศีรษะสวมกะบังหน้า

ผมปล่อยสยาย

มือขวาถือ
รวงข้าว

แต่งกายชุดไทย
นุ่งผ้ายก ห่มสไบเฉียง

มือซ้ายนั่งเท้าแขน
(บางตำราระบุว่าถือ
ถุงข้าวหรือพระขรรค์)

นั่งพับเพียบ
(บางตำราระบุว่านั่งบน
พาหนะเช่น หงส์ ปลา)

คำศัพท์น่ารู้

15

ลำดับ	คำศัพท์	คำอ่าน	ความหมาย	ภาษาเวียดนาม
1	ศักดิ์สิทธิ์ (ว.)	สัค-สิต	สิ่งเหนือธรรมชาติที่ทำให้สำเร็จได้ตั้งใจ	linh thiêng
2	บูชา (ก.)	บู-ชา	แสดงความเคารพนับถือด้วยดอกไม้ รูป เทียน	thờ cúng
3	แม่โพสพ (น.)	แม่-โพ-สบ	ชื่อเทพธิดาประจำข้าวตามความเชื่อของไทย	Mẹ Lúa (thần lúa)
4	เทพธิดา (น.)	เทบ-ทิ-ดา	นางฟ้า, เทวดาเพศหญิง	nữ thần
5	ปกป้องรักษา (ก.)	ปก-ปัถ-รัก-สา	ดูแลป้องกันให้อยู่ดี ไม่มีอันตราย	bảo hộ
6	ตำนาน (น.)	ตำ-น่าน	เรื่องเล่าต่อกันมาจนถึงที่มาของ บุคคล สถานที่ พิธี	truyền thuyết
7	พระพุทธเจ้า (น.)	พระ-พุทธ-ทะ-เจ้า	คำเรียกศาสดาของศาสนาพุทธ	Đức phật
8	บุญคุณ (น.)	บุญ-คุณ	ความดีที่ทำให้ผู้อื่นและควรได้รับการตอบแทน	công ơn
9	หิมพานต์ (น.)	หิม-มะ-พาน	ชื่อป่าในวรรณคดีไทยซึ่งเชื่อว่าอยู่ติดกับสวรรค์	Rừng Himavanta (rừng thần thoại trong văn học)
10	พระมาตุลี (น.)	พระ-มา-ตุ-ลี	ชื่อเทพแห่งการขนส่งตามความเชื่อของไทย	Matuli (thần bảo hộ việc di lại)
11	สลาด (น.)	สะ-หลาด	ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง มีหัวและลำตัวแบน	cá thát lát
12	อ้อนวอน (ก.)	อ้อ-น-วอน	พยายามพูดขอเรื่อง	cầu khẩn
13	ทำขวัญ (ก.)	ทำ-ขวัญ	ทำพิธีเรียกขวัญให้มาอยู่กับตัวซึ่งเชื่อว่าจะมีแต่เรื่องดี	lễ gọi vía
14	ถวาย (ก.)	ทะ-หวาย	ให้, มอบให้ (ใช้กับพระสงฆ์, ราชศัพท์)	dâng cúng
15	ภรรยา (น.)	พัน-ยา, พัน-ระ-ยา	เมีย	vợ
16	พระอินทร์ (น.)	พระ-อิน	ชื่อเทวดาผู้ยิ่งใหญ่ตามความเชื่อของไทย	Thần Indra (Đạo Hindu)
17	สวรรค์ (น.)	สะ-หวัน	โลกของเทวดานางฟ้า	thiên đường
18	ฤาษี (น.)	รือ-สี	นักบวชพวกหนึ่งที่แสวงหาความสงบ	đạo sĩ
19	ชุบ (ก.)	ชุบ	ใช้พลังวิเศษทำให้มีชีวิตหรือเป็นคน	hồi sinh
20	ไม้เท้า (น.)	ไม้-เท้า	สิ่งที่ใช้ค้ำยันตัวหรือเดิน ทำจากไม้หรือวัสดุอื่น	gậy

ข้าว : วัฒนธรรมสัมพันธ์ไทย-เวียดนาม

ไทยและเวียดนามมีนิทานตำนานการกำเนิดข้าว (Sự tích về nguồn gốc của cây lúa) คล้ายคลึงกัน โดยเนื้อเรื่องมักกล่าวถึงข้าวที่มีขนาดใหญ่กว่าปัจจุบันและมนุษย์ไม่ต้องปลูกข้าวเพราะข้าวเกิดขึ้นเอง (sinh ra tự nhiên) มีปีก (có cánh) และบินเข้าบ้านมนุษย์ได้เอง (bay vào nhà) มักกล่าวถึงตัวละครคือหญิงเกียจคร้านที่เป็นต้นเหตุทำให้เมล็ดข้าวมีขนาดเล็กลง ตำนานกำเนิดข้าวของเวียดนามเล่าว่า เดิมข้าวเป็นลูกกลมมีขนาดใหญ่ เมื่อชาวเวียดนามทำพิธีบูชาเทพเจ้า (thờ cúng thánh thần) ก่อนข้าวจะไปปรากฏขึ้นในบ้านมนุษย์ มนุษย์จึงนำข้าวไปทำเป็นอาหาร แต่มีครอบครัวหนึ่ง สามีนอกให้ภรรยาทำความสะอาดบ้านเพื่อต้อนรับก้อนข้าว แต่ภรรยามีนิสัยเกียจคร้านจึงกวาดบ้านไม่เสร็จ เมื่อก่อนข้าวปรากฏขึ้นจึงถูกไม้กวาด (chổi) ของภรรยาปัดจนแตกละเอียดเป็นเมล็ดเล็ก นับตั้งแต่นั้นมามนุษย์จึงต้องปลูกข้าวด้วยตนเอง

แบบฝึกหัด "คนไหน...ใครเอ่ย"

คำชี้แจง เติมคำศัพท์จากความหมายและจับคู่คำศัพท์ให้ตรงกับรูปตัวละคร

1

2

3

4

5

เทพแห่งการขนส่ง

เทวดาผู้เป็นใหญ่

นักบวชรักความสงบ

ศาสนาพุทธ

เทพแห่งข้าว

แบบฝึกหัด "ร้อยเรียงเรื่องข้าว"

คำชี้แจง เรียงลำดับเหตุการณ์นิทานแม่โพสพโดยใส่หมายเลข 1-10

17

ปลาสดไปตามหาแม่โพสพแทน

ปลาสดมอบเมล็ดข้าวให้พระมาตุลี

พระมาตุลีถวายพันธุ์ข้าวพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าแจกพันธุ์ข้าวแก่มนุษย์

ปลาสดอ้อนวอนแม่โพสพกลับโลกมนุษย์

แม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์

คนเห็นว่าพุทธเจ้ามีบุญคุณมากกว่า

นกขโมยข้าวจากพระมาตุลี

พระพุทธเจ้าให้พระมาตุลีตามหาแม่โพสพ

แม่โพสพให้ข้าว 7 เมล็ดแก่ปลาสด

แบบทดสอบหลังเรียน "กำเนิดเทพธิดาข้าว"

18

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ เลือกข้อที่ถูกที่สุด (10 คะแนน)

1. เพราะเหตุใดคนไทยต้องเคารพข้าว

☐ ก. เพื่อบูชาฤๅษีตาไฟ	☐ ข. เพราะข้าวมีแม่โพสพดูแลรักษาอยู่
☐ ค. เพราะพระพุทธเจ้าแจกพันธุ์ข้าวให้มนุษย์	☐ ง. เพราะพระอินทร์ให้เนื้อของตนเป็นอาหาร

2. ข้อใดเป็นสาเหตุทำให้แม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์

☐ ก. เพราะใกล้หมดบุญ	☐ ข. เพราะฤๅษีตาไฟใช้ไม้เท้าตีข้าวแตก
☐ ค. เพราะเกิดความอดอยากบนโลกมนุษย์	☐ ง. เพราะคนเห็นว่าพระพุทธเจ้ามีบุญคุณกว่า

3. ใครออกตามหาแม่โพสพจนพบ

☐ ก. พระพุทธเจ้า	☐ ข. พระมาตุลี
☐ ค. ปลาสลาค	☐ ง. พระอินทร์

4. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับแรก

☐ ก. นกแอ่นขโมยข้าว 2 เมล็ด	☐ ข. ปลาสลาคอ่อนนอนแม่โพสพ
☐ ค. เกิดความอดอยากบนโลกมนุษย์	☐ ง. พระมาตุลีถวายพันธุ์ข้าวพระพุทธเจ้า

5. ข้าว 2 เมล็ดที่ถูกขโมยกลายเป็นที่มาของสิ่งใด

☐ ก. ข้าวผี	☐ ข. ไม้เท้า
☐ ค. แม่โพสพ	☐ ง. แมลงเม่า

6. เหตุการณ์ใดเป็นที่มาของพิธีทำขวัญแม่โพสพ

☐ ก. นกขโมยเมล็ดข้าว	☐ ข. ฤาษีตีข้าวแตก
☐ ค. แม่โพสพถูกไฟเผา	☐ ง. แม่โพสพส่งปลาสลาด

7. ข้อใดไม่ใช่ใช้ลักษณะของแม่โพสพ

☐ ก. ถีอไม้เท้า	☐ ข. ห่มสไบเฉียง
☐ ค. นั่งพับเพียบ	☐ ง. สวมกะบังหน้า

8. แม่โพสพไม่ได้ถือสิ่งใด

☐ ก. รวงข้าว	☐ ข. ทุ่งข้าว
☐ ค. ดอกไม้	☐ ง. พระขรรค์

9. “ฤาษีตาไฟชุบแม่โพสพขึ้นมาใหม่” คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงอะไร

☐ ก. มอบให้	☐ ข. ทำให้เป็นคน
☐ ค. ดูแลรักษา	☐ ง. เคารพด้วยรูปเทียน

10. แม่โพสพมีบุญคุณต่อมนุษย์หรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ ก. มี เพราะแบ่งข้าวผีให้มนุษย์กิน	☐ ข. มี เพราะคอยปกป้องรักษาข้าว
☐ ค. ไม่มี เพราะเป็นแค่นิทาน	☐ ง. ไม่มี เพราะแม่โพสพน้อยใจพระพุทธเจ้า

เฉลย

20

แบบฝึกหัด "คนไหน...ใครเอ่ย"

1 พระพุทธเจ้า

2 พระมาตุลี

3 แม่โสภ

4 พระอินทร์

5 ฤาษี

แบบฝึกหัด "ร้อยเรียงเรื่องข้าว"

1 คนเห็นว่าพุทธเจ้ามีบุญคุณมากกว่า	6 แม่โสภให้ข้าว 7 เมล็ด
2 แม่โสภหนีไปป่าหิมพานต์	7 ปลาสลาดมอบเมล็ดข้าวให้พระมาตุลี
3 พระพุทธเจ้าให้พระมาตุลีหาแม่โสภ	8 นกขโมยข้าวจากพระมาตุลี
4 ปลาสลาดไปตามหาแม่โสภแทน	9 พระมาตุลีถวายพันธุ์ข้าวพระพุทธเจ้า
5 ปลาสลาดอ่อนน้อมแม่โสภกลับโลก	10 พระพุทธเจ้าแจกพันธุ์ข้าวแก่มนุษย์

แบบทดสอบหลังเรียน "กำเนิดเทพธิดาข้าว"

ข้อ 1 ข. ข้อ 2 ง. ข้อ 3 ค. ข้อ 4 ค. ข้อ 5 ก.
ข้อ 6 ง. ข้อ 7 ก. ข้อ 8 ค. ข้อ 9 ข. ข้อ 10 ข.

แหล่งอ้างอิงข้อมูล

กิ่งทอง มหาวรรณไพศาล. (2551, พฤษภาคม). แม่โสภเทพธิดาแห่งต้นข้าว. *วารสารวัฒนธรรมไทย*, 47(6), 12-15.
ประสพสุข ฤทธิเดช. (2541, กรกฎาคม-ธันวาคม). นิทานตำนานข้าว. *ภาษาและวัฒนธรรม*, 17(2), 116-120.
ราม วัชรประดิษฐ์. (2563). พระแม่โสภเทวีแห่งข้าวพันธุ์อัญญาหาร. สืบค้นจาก http://www.arjanram.com/content_detail.php?id=325
วรรณนา นววิกรม. (2544). *แม่โสภและแม่โสภ*. สืบค้นจาก http://www.mcc.cmu.ac.th/graduate/Agro723/Reading_Materials/Rice_Culture.html
วิชา ทรวงแสง. (2542). พระแม่โสภ. ใน *สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง* (น. 4171). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.
ส. สุภาณี, และ ชีรภาพ โลหิตกุล. (2562, กรกฎาคม-กันยายน). ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวขี้เหล็ก. *วารสารวัฒนธรรมไทย*, 58(3), 52-61.

ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

81

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ เลือกข้อที่ถูกที่สุด (50 คะแนน)

1. ข้อใดเป็นความหมายของรวงข้าวในดวงตราอาเซียน (ความรู้ความจำ)

☐ ก. การมีทรัพยากรข้าวร่วมกัน	☐ ข. การรวม 10 ประเทศเป็นหนึ่ง
☐ ค. การส่งเสริมการเพาะปลูกข้าว	☐ ง. การถ่ายทอดวัฒนธรรมข้าว

2. ปานต้องการรับประทานอาหารเช้าด้วยการเปิบข้าว สิ่งแรกที่ปานควรทำคือข้อใด (การนำไปใช้)

☐ ก. ล้างมือด้วยน้ำสะอาด	☐ ข. ดกกกับข้าวด้วยช้อนกลาง
☐ ค. ผลักก้อนข้าวด้วยนิ้วโป้ง	☐ ง. ขยี้มข้าวให้เป็นก้อน

3. ใครเปิบข้าวถูกต้อง (ความเข้าใจ)

☐ ก. เต้นใช้นิ้วเปิบแกง	☐ ข. แตนเปิบข้าวเสียดัง
☐ ค. ตูลใช้นิ้วกลางดกกกับข้าว	☐ ง. ตลใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางขยี้มข้าว

4. ข้อใดไม่ใช่ธรรมเนียมการจัดเลี้ยง (ความเข้าใจ)

☐ ก. แก้วเลี้ยงพระงานทำบุญบ้านใหม่	☐ ข. กานต์ชวนเพื่อนมากินข้าวในงานวันเกิด
☐ ค. กิ่งชวนแขกที่มาเยี่ยมบ้านทานข้าว	☐ ง. ก้องลดราคาอาหารในวันเปิดร้านวันแรก

5. เพื่อนคนไทยทักทายดาวว่า “กินข้าวหรือยัง” ดาวควรพูดอย่างไรเพื่อแสดงความห่วงใยเพื่อนเช่นกัน (การนำไปใช้)

☐ ก. กินแล้ว	☐ ข. กำลังจะไปกินคะ
☐ ค. กินแล้วค่ะ ขอบคุณนะคะ	☐ ง. กินแล้วค่ะ แล้วคุณล่ะคะ

6. รินต้องการเลี้ยงอาหารตอบแทนผู้เข้าร่วมการประชุม รินควรพูดอย่างไรจึงเหมาะสมที่สุด (การนำไปใช้)

☐ ก. อยู่กินข้าวกันก่อนนะคะ

☐ ข. ทานข้าวกันค่ะ

☐ ค. เชิญรับประทานอาหารร่วมกันค่ะ

☐ ง. เชิญถวายข้าวพร้อมกันก่อนค่ะ

7. เหตุการณ์ใดทำให้มนุษย์รู้ว่าแม่โพสพมีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของข้าว (ความเข้าใจ)

☐ ก. มนุษย์ตัดสินว่าใครมีบุญคุณมากกว่า

☐ ข. แม่โพสพหนีไปป่าหิมพานต์

☐ ค. ปลาสลาดตามหาแม่โพสพจนพบ

☐ ง. พระมาตุลีถวายเมล็ดข้าวแด่พระพุทธเจ้า

8. ข้าวผีที่ขึ้นเองตามธรรมชาติเกิดจากเหตุการณ์ใด (ความรู้ความจำ)

☐ ก. แม่โพสพมอบข้าวให้ปลาสลาด

☐ ข. นกขโมยเมล็ดข้าวตอนพระมาตุลีอาบน้ำ

☐ ค. ฤาษีตาไฟลืมนดาเผาแม่โพสพ

☐ ง. ฤาษีใช้ไม้เท้าตีข้าวแตกกระจาย

9. เพราะเหตุใดคนไทยต้องจัดพิธีทำขวัญข้าว (ความเข้าใจ)

☐ ก. เพื่อบูชาฤาษีตาไฟ

☐ ข. เพื่อระลึกถึงบุญคุณแม่โพสพ

☐ ค. เพื่อตอบแทนพระอินทร์ที่สละภรรยาให้

☐ ง. เพื่อถวายข้าวแด่พระพุทธเจ้า

10. ใครเป็นคนชุบชีวิตแม่โพสพให้กลายเป็นข้าว (ความรู้ความจำ)

☐ ก. พระพุทธเจ้า

☐ ข. พระอินทร์

☐ ค. พระมาตุลี

☐ ง. ฤาษีตาไฟ

11. ข้อใดกล่าวถึงความเชื่อเรื่องขวัญไม่ถูกต้อง (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. ขวัญเป็นสิ่งไม่มีตัวตน
- ☐ ข. ขวัญมีเฉพาะในมนุษย์
- ☐ ค. ถ้าขวัญอยู่ เจ้าของจะมีความสุข
- ☐ ง. ถ้าขวัญหายจะเกิดสิ่งไม่ดีกับเจ้าของ

12. ข้อใดเป็นพิธีแรกของพระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. พระยาแรกนาทำพิธีไถหว่าน
- ☐ ข. พระสงฆ์ทำขวัญเมล็ดพันธุ์พืช
- ☐ ค. พระโคเสี่ยงทายของกิน 7 สิ่ง
- ☐ ง. พระยาแรกนาเสี่ยงทายผ้านุ่ง

13. หากพระโคกินเหล้า คำทำนายคือข้อใด (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. น้ำจะมีปริมาณพอดี
- ☐ ข. ผลไม้จะอุดมสมบูรณ์ดี
- ☐ ค. ข้าวจะมีผลผลิตเต็มที่
- ☐ ง. การค้าขายกับต่างประเทศจะดีขึ้น

14. หนึ่งในต้องการไปชมพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ต้องไปที่ใด (การนำไปใช้)

- ☐ ก. พระบรมมหาราชวัง
- ☐ ข. อุโบสถพราหมณ์
- ☐ ค. สนามหลวง
- ☐ ง. วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

15. ถ้าควรมอบสิ่งใดให้เพื่อนที่เป็นชาวนาเพื่อความเป็นสิริมงคล (การนำไปใช้)

- ☐ ก. ผ้านุ่งเสี่ยงทาย
- ☐ ข. เหล้าเสี่ยงทาย
- ☐ ค. เมล็ดข้าวในพิธีพืชมงคล
- ☐ ง. รูปเทพเจ้าพราหมณ์

16. ข้อใดไม่ใช่สิ่งตอบแทนผู้มาช่วยลงแขกเกี่ยวข้าว (ความรู้ความจำ)

☐ ก. เงินค่าจ้าง

☐ ข. เลี้ยงอาหาร

☐ ค. ช่วยงานเกี่ยวข้าว

☐ ง. แลกเปลี่ยนแรงงาน

17. จากเนื้อเพลงต่อไปนี้ ข้อใดเป็นสาเหตุที่ผู้หญิงมาช่วยเกี่ยวข้าวไม่ได้ (ความเข้าใจ)

☐ ก. มาเกิดนะพี่เอ๋ย

☐ ข. เอ๋ยรา พี่มา มารีมา พี่มา

☐ ค. ฝนกระจายที่ปลายนา

☐ ง. แล้วน้องจะมาอย่างไรเอ๋ย

18. จากเนื้อเพลงเกี่ยวข้าว “เกี่ยวเกิดนะแม่เกี่ยว อย่ามัวแลเหลียว เคียวจะบาดมือเอ๋ย” ข้อใดแสดงคำคล้องจองถูกต้อง (ความเข้าใจ)

☐ ก. หนา – อย่า – บาด

☐ ข. แม่ – แล – เอ๋ย

☐ ค. เกี่ยว – เหลียว – เคียว

☐ ง. แม่ – มัว – มือ

19. เนื้อเพลงเกี่ยวข้าว “เกี่ยวเกิดนะแม่เกี่ยว อย่ามัวแลเหลียว เคียวจะบาดมือเอ๋ย” ไม่แสดงเจตนาใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. ถาม

☐ ข. ชวน

☐ ค. เตือน

☐ ง. ห้าม

20. เสียงที่โดดเด่นที่สุดในการเล่นเพลงเกี่ยวข้าวคือข้อใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. เสียงปรบมือ

☐ ข. เสียงลูกคู่

☐ ค. เสียงพ่อเพลงแม่เพลง

☐ ง. เสียงเครื่องดนตรี

21. ลักษณะอุปกรณ์ครกตำข้าวข้อใดไม่ถูกต้อง (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. ตัวครก - ไม้เนื้อแข็งมีหลุมตรงกลาง
- ☐ ข. ปากครก - ส่วนโค้งด้านล่าง
- ☐ ค. กลางสาก - แคมเข้าจับได้พอดีมือ
- ☐ ง. ปลายสาก - กลมมน

22. ข้อใดเป็นขั้นตอนที่เมล็ดข้าวยังไม่ผ่านการแปรสภาพ (ความเข้าใจ)

- ☐ ก. ตากข้าว
- ☐ ข. ตำข้าว
- ☐ ค. ซ่อมข้าว
- ☐ ง. ฝัดข้าว

23. ขั้นตอนใดช่วยให้เปลือกข้าวหลุดออกง่ายขึ้น (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. ตากข้าว
- ☐ ข. ใส่ข้าวลงครก
- ☐ ค. ซ่อมข้าว
- ☐ ง. ฝัดข้าว

24. ตะวันต้องใช้วิธีการใดจึงจะเปลี่ยนข้าวกล้องให้กลายเป็นข้าวสาร (การนำไปใช้)

- ☐ ก. ตากข้าว
- ☐ ข. ตำข้าวเปลือก
- ☐ ค. ซ่อมข้าว
- ☐ ง. ฝัดข้าว

25. ความเชื่อใดสอนเรื่องการวางแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า (ความเข้าใจ)

- ☐ ก. ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ
- ☐ ข. ความเชื่อเรื่องพระเพทธุลภกรรม
- ☐ ค. ความเชื่อเรื่องห้ามทำครกตำข้าวเกิน 1 ลูก
- ☐ ง. ความเชื่อเรื่องต้องบวชเรียนก่อนทำครก

26. ขนมไทยข้อใดที่ใช้ข้าวเหนียว กะทิและส่วนผสมอื่น ๆ ลงในกระบอกไม้ไผ่ (ความรู้ความจำ)

☐ ก. ข้าวหลาม

☐ ข. ขนมครก

☐ ค. ข้าวเม่าหมี

☐ ง. ข้าวเกรียบว่าว

27. น้ำใสไม่ควรแนะนำขนมชนิดใด หากเพื่อนชาวต่างชาติไม่ชอบรับประทานของทอด (การนำไปใช้)

☐ ก. กระจ่างสารท

☐ ข. ข้าวเม่าคลุก

☐ ค. ข้าวเกรียบว่าว

☐ ง. ขนมนางเล็ด

28. ข้าวต้มมัด และ ข้าวเหนียวมะม่วง ใช้วิธีการทำขนมแบบใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. คั่ว

☐ ข. นึ่ง

☐ ค. ทอด

☐ ง. กวน

29. ฟางสามารถนำกล้วยไปทำขนมไทยได้ ยกเว้นข้อใด (การนำไปใช้)

☐ ก. ข้าวต้มมัด

☐ ข. ข้าวเม่าทอด

☐ ค. กระจ่างสารท

☐ ง. ข้าวเกรียบว่าว

30. คนไทยนิยมทำขนมชนิดใดไปถวายพระช่วงเทศกาลวันสารทไทย (ความรู้ความจำ)

☐ ก. ขนมครก

☐ ข. กระจ่างสารท

☐ ค. ข้าวเม่าคลุก

☐ ง. ข้าวเกรียบว่าว

31. “นัดกับต้นเป็นคู่ _____ เพิ่งแต่งงานกันใหม่ ๆ จึงไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด” ข้อความนี้ควรเติมสำนวนใด (การนำไปใช้)

☐ ก. กินน้ำตาต่างข้าว

☐ ข. ข้าวใหม่ปลามัน

☐ ค. หนูดกถึงข้าวสาร

☐ ง. ข้าวแดงแกงร้อน

32. “ช่วงนี้ _____ จะใช้จ่ายอะไรก็ประหยัดหน่อยนะ” ข้อความนี้ควรเติมสำนวนใด (การนำไปใช้)

☐ ก. ข้าวยากหมากแพง

☐ ข. ข้าวแดงแกงร้อน

☐ ค. ข้าวกันบาตร

☐ ง. ข้าวใหม่ปลามัน

33. “แก้มโกรธที่เพื่อนให้ไปซื้อข้าว จึงซื้อมาจากจนเพื่อนกินไม่หมด” การกระทำของแก้มตรงกับสำนวนใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. ทุบหม้อข้าว

☐ ข. ตำข้าวสารกรอกหม้อ

☐ ค. ข้านอกเจ้า ข้าวนอกหม้อ

☐ ง. หุงข้าวประชิดหมา บึงปลาประชิดแมว

34. สำนวนใดเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับลูกน้อง (ความเข้าใจ)

☐ ก. ข้าวกันบาตร

☐ ข. หนูดกถึงข้าวสาร

☐ ค. ข้านอกเจ้า ข้าวนอกหม้อ

☐ ง. หุงข้าวประชิดหมา บึงปลาประชิดแมว

35. “วิชัยเป็นคนเก่ง แต่โกงเงินบริษัท วิชัยจึงถูกไล่ออก ไม่น่า _____ ตัวเองเลย” ข้อความนี้ควรเติมสำนวนใด (การนำไปใช้)

☐ ก. ทุบหม้อข้าว

☐ ข. ข้าวแดงแกงร้อน

☐ ค. ตำข้าวสารกรอกหม้อ

☐ ง. หนูดกถึงข้าวสาร

36. เพราะเหตุใดจึงเรียกการเล่นขายของว่า “หม้อข้าวหม้อแกง” (ความเข้าใจ)

- ☐ ก. เพราะเลียนแบบการทำอาหารของแม่
- ☐ ข. เพราะใช้เครื่องครัวจำลองในการเล่น
- ☐ ค. เพราะเด็กได้ฝึกการทำอาหารจริง
- ☐ ง. เพราะเป็นการฝึกการค้าขายข้าวแกง

37. ข้อใดไม่ใช่ข้อดีประกอบของการเล่นหม้อข้าวหม้อแกง (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. ไฟ
- ☐ ข. ทRAY
- ☐ ค. ใบไม้
- ☐ ง. เครื่องปั้นดินเผา

38. แนวการสอนการเล่นไทยชนิดใด หากต้องการให้เพื่อนชาวต่างชาติได้ฝึกร้องเพลงภาษาไทย (การนำไปใช้)

- ☐ ก. หม้อข้าวหม้อแกง
- ☐ ข. รี่ข้าวสาร
- ☐ ค. ขว้างข้าวเม่า
- ☐ ง. เต้นกำรำเคียว

39. เมื่อร้องเพลงถึง “พานเอาคนข้างหลังไว้” ผู้เล่นที่เป็นขุมประตูต้องทำอะไร (ความรู้ความจำ)

- ☐ ก. จับมือกันชูขึ้น
- ☐ ข. เดินลอดผู้เล่นคนอื่น ๆ
- ☐ ค. ลดมือลงกักเพื่อนไว้
- ☐ ง. ออกจากการเล่น

40. ขนมชนิดใดทำจากผลไม้ที่ชายหนุ่มใช้เล่นขว้างข้าวเม่า (ความเข้าใจ)

- ☐ ก. ข้าวเม่าคลุก
- ☐ ข. ข้าวเม่าหมี
- ☐ ค. ขมนางเล็ด
- ☐ ง. กระจ่างสารท

41. การละเล่นขว้างข้าวเฒ่า ไม่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมข้าวด้านใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. อาหารการกิน

☐ ข. เครื่องมือเครื่องใช้

☐ ค. เพลงพื้นบ้าน

☐ ง. การละเล่น

42. การลงแขกเกี่ยวข้าวสะท้อนคุณธรรมเรื่องใด (ความเข้าใจ)

☐ ก. ความอดทน

☐ ข. ความกตัญญู

☐ ค. ความประหยัด

☐ ง. ความสามัคคี

43. ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์หลักของการเล่นเพลงเกี่ยวข้าวในสมัยก่อน (ความเข้าใจ)

☐ ก. เพื่อความสนุกสนาน

☐ ข. เพื่อทำให้ไม่เบื่อ

☐ ค. เพื่อคลายความเหน็ดเหนื่อยจากงาน

☐ ง. เพื่อใช้แสดงในงานประเพณี

44. สมชายไม่ควรทำสิ่งใด หากต้องการทำครกตำข้าว (ความรู้ความจำ)

☐ ก. บวชเรียนก่อน

☐ ข. ให้ผู้หญิงเปิดปากครก

☐ ค. บูชาพระเพชฌุลกรรม

☐ ง. ทำครกตำข้าวเพื่อไว้หลายลูก

45. ขนมชนิดใดทำจากแป้งข้าว (ความรู้ความจำ)

☐ ก. ขนมครก

☐ ข. ขนมนางเล็ด

☐ ค. ข้าวเฒ่าหมี

☐ ง. กระจยสารท

46. สำนวนข้อใดแสดงให้เห็นว่าคนไทยรับประทานข้าวเป็นอาหารหลัก (ความเข้าใจ)

☐ ก. ข้าวใหม่ปลามัน

☐ ข. ข้าวแดงแกงร้อน

☐ ค. กินน้ำตาต่างข้าว

☐ ง. ข้าวยากหมากแพง

47. ข้อใดไม่ใช้การแสดงความเคารพข้าวของคนไทย (ความเข้าใจ)

☐ ก. การทำขวัญข้าว

☐ ข. การประกอบพิธีพืชมงคล

☐ ค. การเล่นหม้อข้าวหม้อแกง

☐ ง. การทำกระยาสารทถวายพระ

48. หนึ่งต้องการใช้ครกตำข้าวตำแป้งขนม หนึ่งควรทำขนมไทยชนิดใด (การนำไปใช้)

☐ ก. ขนมครก

☐ ข. ข้าวเกรียบว่าว

☐ ค. ขนมนางเล็ด

☐ ง. ข้าวหลาม

49. มีชัยควรจัดกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์การแปรสภาพข้าวของไทย ยกเว้นข้อใด (การนำไปใช้)

☐ ก. การแข่งขันเปิบข้าว

☐ ข. การแข่งขันทำข้าวเม่า

☐ ค. การแข่งขันลงแขกเกี่ยวข้าว

☐ ง. การแข่งขันทำข้าวซ้อมมือ

50. กานดาควรสอนสำนวนไทยข้อใดเพื่อให้เพื่อนชาวต่างชาติได้รู้จักกับการทำบุญของศาสนาพุทธ (การนำไปใช้)

☐ ก. ทุบหม้อข้าว

☐ ข. ข้าวก้นบาตร

☐ ค. ข้าวแดงแกงร้อน

☐ ง. ข้าวนอกเจ้า ข้าวนอกหม้อ

เฉลย

91

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ 1 ข.	ข้อ 11 ข.	ข้อ 21 ข.	ข้อ 31 ข.	ข้อ 41 ค.
ข้อ 2 ก.	ข้อ 12 ข.	ข้อ 22 ก.	ข้อ 32 ก.	ข้อ 42 ง.
ข้อ 3 ค.	ข้อ 13 ง.	ข้อ 23 ก.	ข้อ 33 ง.	ข้อ 43 ง.
ข้อ 4 ง.	ข้อ 14 ค.	ข้อ 24 ค.	ข้อ 34 ค.	ข้อ 44 ง.
ข้อ 5 ง.	ข้อ 15 ค.	ข้อ 25 ค.	ข้อ 35 ก.	ข้อ 45 ก.
ข้อ 6 ค.	ข้อ 16 ก.	ข้อ 26 ก.	ข้อ 36 ข.	ข้อ 46 ค.
ข้อ 7 ข.	ข้อ 17 ค.	ข้อ 27 ง.	ข้อ 37 ก.	ข้อ 47 ค.
ข้อ 8 ข.	ข้อ 18 ค.	ข้อ 28 ข.	ข้อ 38 ข.	ข้อ 48 ข.
ข้อ 9 ข.	ข้อ 19 ก.	ข้อ 29 ง.	ข้อ 39 ค.	ข้อ 49 ก.
ข้อ 10 ง.	ข้อ 20 ค.	ข้อ 30 ข.	ข้อ 40 ก.	ข้อ 50 ข.

ภาคผนวก ช

แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ
เรื่อง วัฒนธรรมข้าวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม

**แบบวัดความพึงพอใจการใช้อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ
เรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย สำหรับผู้เรียนชาวเวียดนาม**

วัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนชาวเวียดนามหลังการใช้
อินโฟกราฟิกส์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง วัฒนธรรมชาวไทย นำไปวิเคราะห์หาประสิทธิภาพ
พัฒนาการใช้อินโฟกราฟิกส์สร้างการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ระดับความพึงพอใจในการใช้อินโฟกราฟิกส์

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ระดับความพึงพอใจในการใช้อินโฟกราฟิกส์

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของหัวเรื่องในช่องว่างตามความ
เป็นจริงของท่าน และโปรดตอบทุกข้อ

เรื่อง	ระดับความพึงพอใจ				
	พอใจ มาก	พอใจ ค่อนข้าง มาก	ไม่แน่ใจ	พอใจ ค่อนข้าง น้อย	พอใจ น้อย
1. อินโฟกราฟิกส์มีคำอธิบายการใช้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย					
2. อินโฟกราฟิกส์มีรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม					
3. ผู้เรียนพึงพอใจกับเนื้อหาอินโฟกราฟิกส์					
4. ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบฝึกหัด					
5. ผู้เรียนพึงพอใจในความยากง่ายของแบบทดสอบ					
6. อินโฟกราฟิกส์มีลำดับขั้นการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
7. เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้เพียงพอต่อการใช้อินโฟกราฟิกส์					
8. อินโฟกราฟิกส์ส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาไทย ของผู้เรียน					
9. อินโฟกราฟิกส์พัฒนาความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรมไทย ของผู้เรียน					
10. ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากอินโฟกราฟิกส์ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อความความคิดเห็นของท่านในช่องว่างตามความเป็นจริง

.....

.....

.....

.....

.....

*** จบการทำแบบสอบถาม ***

ขอขอบคุณผู้ตอบสอบถามที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	วงศ์กร ศรีระแก้ว
วัน เดือน ปี เกิด	29 สิงหาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดตรัง
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	14 ม.8 ต.นาหม่อม อ.นาหม่อม จ.สงขลา 90310

